

Izmjene i dopune
PROSTORNOG PLANA UREĐENJA
OPĆINE BLATO

KNJIGA 1

Blato, lipanj 2007.

ELABORAT: Izmjene i dopune
PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE BLATO

NARUČITELJ: OPĆINA BLATO, Blato

IZRAĐIVAČ: SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
ARHITEKTONSKI FAKULTET
Zavod za urbanizam, prostorno planiranje
i pejzažnu arhitekturu
Kačićeva ul. 26, 10 000 ZAGREB

BROJ UGOVORA: 22-05-19

ODGOVORNI PLANER: Prof. dr. sc. Srečko Pegan dipl. ing. arh.

Koautor: Dunja Lalić-Pegan dipl. ing. arh.
Suradnik: Tomislav Vreš dipl. ing. arh.

KOORDINATOR
NARUČITELJA: Dorotea Žanetić dipl. ing.

PREDSTOJNIK ZAVODA : Prof. dr. sc. Oleg Grgurević dipl. ing. arh.

Izmjene i dopune PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE BLATO

Sadržaj:

1. **Izvadak iz sudskog registra**
(Republika Hrvatska, Trgovački sud u Zagrebu, D004, od 2006.06.27.)
2. **Rješenje** za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja
(Republika Hrvatska, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Klasa: UP/I-350-02/06-07/47; ur. broj . 531-06-06-2 od 20. prosinca 2006.)
3. **Rješenje o upisu u Imenik ovlaštenih arhitekata**
(Republika Hrvatska, Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu; Klasa : UP/I-350-07-00-01/1716; ur. broj : 314-01-00-1 od 23. svibnja 2000.)

Suglasnosti i mišljenja

1. Republika Hrvatska, Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Dubrovniku -
PRETHODNO ODOBRENJE (Klasa: 612-08/05-10/9025; ur. broj: 532-04-19/10-ZT-06-02) od 20. studenog 2006.
2. Republika Hrvatska, Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode -
MIŠLJENJE (Klasa: 612-07/06-49/323., urbroj: 532-08-02-1/8-06-5) od 15. studenog 2006.
3. Republika Hrvatska, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva –
PRETHODNO MIŠLJENJE (Klasa: 350-02/06-01/78, Urbroj: 525-03-06-02-IH) od 08. studenog 2006.
4. Republika Hrvatska, Ministarstvo obrane, Uprave za materijalne resurse -
OČITOVANJE (Klasa: 350-02/058-01/99; Urbroj: 512M3-0230202-06-12) od 08. studenog 2006.
5. Hrvatske vode, VGO za područje dalmatinskih slivova, Split -
PRETHODNO MIŠLJENJE (Klasa: 310-01/06-01/0051; Urbroj:374-24-1-07-6) od 08.veljače 2007.
6. Republika Hrvatska, Dubrovačko-neretvanske županije, Županijski zavod za prostorno uređenje, Dubrovnik - MIŠLJENJE (Klasa: 350-01/02-01/14; urbroj: 2117/1-11/5-06-29) od 20. prosinca 2006.
7. Republika Hrvatska, Ured državne uprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko pravne poslove -
SUGLASNOST (Klasa 350-01/06-01/72.; ur. broj: 2117-04/2-07-11) od 22. siječnja 2007.
8. Republika Hrvatska, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva -
SUGLASNOST (Klasa: 350-02/07-04/18, Urbroj: 531-06-07-4) od 24. svibnja 2007.
9. Obvezna tablica provjere GP naselja i GP izdvojenih zona, kolovoz 2006.

Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Blato

Sadržaj

Knjiga I

Tekstualni dio

Uvodne napomene	1
Opis promjena	2

I Obrazloženje

1. POLAZIŠTA - PPUO Blato - izmjene i dopune	4
2. PLAN - PPUO Blato - izmjene i dopune	30-79

<i>II Odredbe za provođenje</i>	izmjene i dopune	1-28
--	-------------------------	------

Kartografski prikazi

izmjene i dopune

1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA	1:25000
2.1. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – Promet	1:25000
2.2. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – Vodnogospodarski sustav	1:25000
2.3. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – Elektroenergetika, pošta i telekomunikacije	1:25000
3.1. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UPORABU I ZAŠTITU PROSTORA - Uvjeti korištenja - Područja posebnih uvjeta korištenja	1:25000
3.2. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA Uvjeti korištenja - Područja posebnih ograničenja u korištenju	1:25000
3.3. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UPORABU I ZAŠTITU PROSTORA Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite	1:25000
3.4. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UPORABU I ZAŠTITU PROSTORA Područja primjene planskih mjera zaštite	1:25000
4. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	
4.1. Građevinska područja naselja Blato - područje Bristva – Prigradica	1: 5000
4.2. Građevinska područja naselja Blato - područje Žukova	1: 5000
4.3. Građevinska područja naselja Blato - područje Blato	1: 5000
4.4. Građevinska područja naselja Potirna	1: 5000
4.5. Građevinska područja naselja Blato - područje Zaglav-Karbuni	1: 5000
4.6. Građevinska područja naselja Blato - područje Grščica – Prižba – Priščapac -Lučica	1: 5000

Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Blato

Sadržaj

Knjiga 2.

1. OBVEZNA TABLICA PROVJERE GP NASELJA I GP IZDVOJENIH ZONA	
2. STRUKTURA POVRŠINA GRAĐEVNOG PODRUČJA PPUO BLATO - 2003.	1
- detaljan izračun površina s oznakama pozicija - grafički prikazano na kartama Građevna područja naselja Općine Blato i naselja Potirna 2003. (pregled)	9
3. PPUO BLATO 2003.	
Građevna područja ugostiteljsko - turističke namjene Građevna područja ugostiteljsko - turističke namjene U Općini Blato (UKUPNO) Građevna područja gospodarske namjene, društvene namjene i groblje (izdvojena)	10
4. Građevna područja naselja Općine Blato IDPPUO BLATO 2006. (pregled – nakon umanjenja i usklađenja s Uredbom)	11
5. IDPPUO BLATO 2006.	
Građevna područja ugostiteljsko turističke namjene Građevna područja ugostiteljsko - turističke namjene U Općini Blato (UKUPNO) Građevna područja gospodarske namjene, društvene namjene i groblje (izdvojena)	12
6. USPOREDNI PRIKAZ GRAĐEVNIH PODRUČJA NASELJA OPĆINE BLATO	
- Prostornog plana (bivše) Općine Korčula 1988. godine - Prostornog plana uređenja Općine Blato 2003. godine - Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Blato 2006. godine	13
7. POPIS KUĆA GRAĐEVINSKO - dokumentacija o prostoru Općine Blato (fotokopija izvornog potpisanog popisa koji je za potrebe IDPPUO Blata izradila Općina Blato)	14-49
8. POPIS KUĆA (po područjima naselja)	
- objedinjeni podaci Općine Blato (za potrebe izrade IDPPUOB sastavio AF)	1 - 40

Kartografski prikazi

GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA (1988, 2003, 2006)

5.1. Pregledni prikaz promjena i izračuna građevinskih područja naselja Blato – područje Bristva - Prigradica	mj 1 : 5000
5.2. Pregledni prikaz promjena i izračuna građevinskih područja naselja Blato – područje Žukova	mj 1 : 5000
5.3. Pregledni prikaz promjena i izračuna građevinskih područja naselja Blato – područje mjesto Blato	mj 1 : 5000
5.4. Pregledni prikaz promjena i izračuna građevinskih područja naselja Potirna – područje Potirna	mj 1 : 5000
5.5. Pregledni prikaz promjena i izračuna građevinskih područja naselja Blato – područje Zaglav - Karbuni	mj 1 : 5000
5.6. Pregledni prikaz promjena i izračuna građevinskih područja naselja Blato – područje Gršćica – Prižba – Priščapac - Lučica	mj 1 : 5000

KNJIGA 1.

Sadržaj

UVODNE NAPOMENE	1
OPIS PROMJENA	2
I Obrazloženje	
1. POLAZIŠTA	4
1.1 Položaj, značaj i posebnosti područja Općine u odnosu na prostor i sustave Županije i države	4
1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru (tablica 2. i 3.)	6
1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke	7
1.1.2.1. Prirodna osnova	7
1.1.2.1.1. Položaj i veličina	7
1.1.2.1.2. Klima	7
1.1.2.1.3. Reljef i krajobraz	8
1.1.2.1.4. Inženjersko-geološke osobine	9
1.1.2.1.5. Seizmičke osobine	9
1.1.2.1.6. Pedološka osnova	9
1.1.2.1.7. Hidrološke osobine	9
1.1.2.1.8. More	9
1.1.2.1.9. Vrednovanje obale	9
1.1.2.2. Stanovništvo	9
1.1.2.3. Domaćinstva i stanovanje	13
1.1.2.3.1. Domaćinstva	13
1.1.2.3.2. Stanovanje	13
Tablica 12 A – Stanovi prema načinu korištenja, popis 2001.	15
1.1.2.4. Naselja i naseljenost	16
1.1.2.5. Razvoj djelatnosti	16
1.1.2.5.1. Gospodarstvo	18
1.1.2.6. Komunalne djelatnosti	20
1.1.2.7. Društvene djelatnosti	21
1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenta prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova	21
1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja u razvoju u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelja	27
3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	
3.1. Prikaz prostornog razvoja na području Općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije	30
3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina	30
3.2.1.1. Razvoj i uređenje površina naselja	31
3.2.1.2. Razvoj i uređenje površina izvan naselja	32
3.2.1.2.1. Površine za razvoj gospodarstva:	32
3.2.1.2.2. Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene	32
3.2.1.2.3. Šumske površine isključivo osnovne namjene	32
3.2.1.2.4. Ostale površine	33
3.2.2. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina	34
3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti	35
3.3.1. Gospodarske djelatnosti	36
3.3.1.1. Proizvodno-poslovne zone	36
3.3.1.2. Ugostiteljstvo i turizam	37
3.3.1.3. Razvoj poslovnih djelatnosti (uslužno-trgovačke i servisne djelatnosti)	39
3.3.1.3.1. Trgovina	40
3.3.1.3.2. Usluge i servisi	40
3.3.1.3.3. Financijske, poslovne i ostale usluge	40
3.3.1.3.4. Građevinarstvo	40
3.3.1.4. Površine za razvoj poljodjelstva	40
3.3.1.5. Površine za razvoj marikulture	40
3.3.1.6. Površine za eksploataciju mineralnih sirovina	41
3.3.1.7. Ostale gospodarske aktivnosti na izvan-građevinskom području	41
3.3.2. Društvene djelatnosti	41
3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora	43
3.4.1. Područja posebnih uvjeta korištenja – prirodna baština	43

3.4.1.1.	Prirodna baština	43
3.4.1.1.1.	Zaštićeni dijelovi prirode	44
3.4.1.2.	Područja posebnih uvjeta korištenja – graditeljska baština	45
3.4.1.2.1.	Zaštićena graditeljska baština	45
3.4.1.2.2.	Arheološka baština	46
3.4.1.2.3.	Povijesne graditeljske cjeline (tradicijsko graditeljstvo)	46
3.4.1.2.4.	Povijesni sklop i građevina (tradicijsko graditeljstvo-pojedinačni spomenici unutar i izvan povijesnih cjelina)	47
3.4.1.2.4.1.	Graditeljski sklop	47
3.4.1.2.4.2.	Civilne građevine	47
3.4.1.2.4.3.	Sakralne građevine	47
3.4.1.3.	Područja posebnih ograničenja u prostoru – krajobraz	49
3.4.1.4.	Prirodni krajobraz	50
3.4.1.5.	Kultivirani krajobraz	51
3.4.1.6.	Oblikovno vrijedno područje urbanih i ruralnih cjelina	52
3.4.1.6.1.	Područje uz vrijednu urbanističku cjelinu Blata	52
3.4.1.7.	Područja posebnih ograničenja u korištenju – tlo, vode, more	52
3.4.1.7.1.	Tlo	52
3.4.1.7.2.	Vode	53
3.4.1.7.3.	Morska obala, obalno more i podmorje	53
3.4.1.7.3.1.	Morska obala	53
3.4.1.7.3.1.1.	Morska obala uz građevinska područja	54
3.4.1.7.3.1.2.	Morska obala izvan građevinskih područja	54
3.4.1.7.3.2.	Obalno more	54
3.4.1.7.3.3.	Podmorje	55
3.4.1.7.4.	Obalno područje mora	55
3.4.1.7.5.	Lučka područja	55
3.4.1.8.	Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite – uređenje zemljišta	56
3.4.1.9.	Oštećeni prirodni ili kultivirani krajobraz	56
3.4.1.10.	Oštećene cjeline naselja	57
3.4.1.11.	Područja i dijelovi ugroženog okoliša	58
3.5.	Razvoj infrastrukturnih sustava	59
3.5.1.	Prometni infrastrukturni sustav	59
3.5.1.1.	Cestovni promet	59
3.5.1.1.1.	Planirani sustav javnih cesta	59
3.5.1.1.2.	Parkirališta	61
3.5.1.1.3.	Sustav javnog cestovnog prijevoza	61
3.5.1.2.	Pomorski promet	61
3.5.1.3.	Zračni promet	62
3.5.1.4.	Javne telekomunikacije i pošta	62
3.5.1.4.1.	Javne telekomunikacije	62
3.5.1.4.2.	Pošta	63
3.5.1.5.	Energetski sustav	63
3.5.1.6.	Vodnogospodarski sustav	65
3.5.1.6.1.	Vodoopskrba	65
3.5.1.6.2.	Odvodnja	66
3.5.1.6.3.	Uređenje voda i melioracijska odvodnja	68
3.5.1.7.	Ostala rješenja komunalne infrastrukture	70
3.5.1.7.1.	Groblja	70
3.5.1.7.2.	Vatrogasna služba (Zaštita od požara)	70
3.6.	Postupanje s otpadom	71
3.7.	Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš	72
3.7.1.1.	Zaštita zraka	72
3.7.1.2.	Zaštita voda i mora	73
3.7.1.3.	Zaštita mora s kopna	73
3.7.1.4.	Zaštita od buke	74
3.7.1.5.	Zaštita tla	75
3.7.1.6.	Zaštita biološke raznolikosti i krajobraza	77
3.7.1.7.	Izrađeni i planirani zahvati u prostoru za koje je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš	79

Izmjene i dopune
PROSTORNOG PLANA UREĐENJA
OPĆINE BLATO

KNJIGA 2

Izmjene i dopune PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE BLATO

I Obrazloženje

1. POLAZIŠTA [PROČIŠĆENI TEKST](#)
3. PLAN [PROČIŠĆENI TEKST](#)

I Obrazložnje

1. POLAZIŠTA
PROČIŠĆENI TEKST

I Obrazloženje

3. PLAN
PROČIŠĆENI TEKST

**ŽUPANIJA DUBROVAČKO-NERETVANSKA
OPĆINA BLATO**

Naziv prostornog plana:

**Izmjena i dopuna
PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE BLATO**

Naziv prikaza:

PLAN – knjiga 1 i knjiga 2

Broj kartografskog prikaza: -

Mjerilo kartografskog prikaza: -

Program mjera za unapređenje stanja u prostoru
(službeno glasilo) :
Službeni glasnik Općine Blato
br. 4/05 od 04. srpnja 2005.

Odluka predstavničkog tijela o donošenju plana
«Službeni glasnik» Općine Blato br.

Javna rasprava (datum objave) :
Slobodna Dalmacija od 10. 05. 2006.

Javni uvid održan :
od: 17. svibnja 2006. do 31. svibnja 2006.

Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave:

Odgovorna osoba za provođenje javne rasprave:

prof. Ivo Gavranić

Suglasnost na plan prema članku 24. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02, 39/04)
Republika Hrvatska, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva -
Suglasnost Klasa: 350-02/07-04/18, Urbroj: 531-06-07-4 od 24. svibnja 2007

Pravna osoba koja je izradila plan:

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU, ARHITEKTONSKI FAKULTET
ZAVOD ZA URBANIZAM, PROSTORNO PLANIRANJE I PEJZAŽNU ARHITEKTURU**

Predstojnik Zavoda :

Prof. dr. sc. Oleg Grgurević dipl. ing. arh.

Odgovorna osoba:

Prof. dr. sc. Srečko Pegan dipl. ing. arh.

Pečat pravne osobe koja je izradila plan

Pečat odgovorne osobe

Koordinator plana

Prof. dr. sc. Srečko Pegan dipl. ing. arh.

Stručni tim u izradi plana:

1. Prof. dr. sc. Srečko Pegan dipl. ing. arh.
2. Tomislav Vreš dipl. ing. arh.

Koautor: Dunja Lalić – Pegan dipl. ing. arh.

Pečat predstavničkog tijela:

Predsjednik predstavničkog tijela:

Katija Favro dipl. oec.
(ime prezime, potpis)

Istovjetnost ovog prostornog plana s izvornikom ovjerava:

Pečat nadležnog tijela:

(ime, prezime, potpis)

UVODNE NAPOMENE

Okolnosti izrade Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Blato

Prostorni plan uređenja Općine Blato izradio je URBOS d.o.o. iz Splita 2003. godine.

Izmjene i dopune "Prostornog plana uređenja općine» Blato izradilo je Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet, Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu, a donesene su u srpnju 2004. godine. Izmjene su izvršene u tekstualnom dijelu plana - Odredbe za provođenje. Ove izmjene i dopune su se primjenjivale do stupanja na snagu Uredbe o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora koja propisuje obvezu usklađenja prostornih planova s novim uvjetima zaštite.

Izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Blato (u daljnjem tekstu IDPPUOB) donose se za potrebe usklađenja s:

- Uredbom o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora NN 128/24, u daljnjem tekstu - Uredba,
- Izmjenama i dopunama Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije iz 2006. godine,
- novim administrativnim obuhvatom Općine Blato te
- promjenama u prostoru nastalim u vremenu od dovršenja važeće prostorno-planske dokumentacije.

Uredbom o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora propisani su dodatni uvjeti zaštite i uporabe prostora koji se odnose na cijelo područje Općine Blato. Kriteriji uređenja i uporabe prostora propisani Uredbom utjecali su na promjene Prostornog plana županije Dubrovačko-neretvanske kao i na obvezne promjene obuhvata dijela građevinskih područja u važećem Prostornom planu općine Blato – ukidanje turističkih zona Izmeta i Veliki Zaglav te umanjeње građevnog područja naselja Blato i Potirna.

Nove administrativne granice Općine Blato promijenile su prostorni obuhvat za koji se IDPPUO Blato donosi, a odnose se na istočnu granicu Općine Blato koja je sada istovjetna istočnoj granici katastarske Općine Blato. Nova, umanjena površina Općine Blato je **66 km²** i obuhvaća područja naselja Blato i Potirna.

Promjena teritorijalnog obuhvata utjecala je i na promijene podataka o teritoriju i uporabi zemljišta u važećoj prostorno - planskoj dokumentaciji Općine Blato. Opseg promjena u kartografskim prikazima i tekstu IDPPUO Blato je velik i zato se ovim IDPPUO Blato donose pročišćeni tekstualni dijelovi plana i to: 1. Polazišta, 3. Plan i Odredbe za provođenje. Promijenjeni su svi kartografski prikazi u kojima je brisan dio prostora koji više nije unutar obuhvata Općine Blato.

Promijenjeni su i dopunjeni kartografski prikazi:

1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA;
 - 2.1. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – Promet;
 - 2.2. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – Vodnogospodarski sustav;
 - 2.3. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – Elektroenergetika, pošta i telekomunikacije;
- 3.1. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA
 - Uvjeti korištenja - Područja posebnih uvjeta korištenja;
- 3.2. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA,
 - Uvjeti korištenja - Područja posebnih ograničenja u korištenju;
- 3.3. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA, Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite;
- 3.4. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA, Područja primjene planskih mjera zaštite, Novi kartografski prikazi (na vektorskim katastarskim podlogama)su:
4. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA
 - 4.1. Građevinsko područje naselja Blato - područje Bristva – Prigradica;
 - 4.2. Građevinsko područje naselja Blato - područje Žukova;
 - 4.3. Građevinsko područje naselja Blato - područje Blato;
 - 4.3. Građevinsko područje naselja Potirna;
 - 4.5. Građevinsko područje naselja Blato - područje Zaglav-Karbuni;
 - 4.6. Građevinsko područje naselja Blato - područje Grščica-Prižba-Priščapac-Lučica.

Za potrebu usklađenja ovih IDPPUO Blato s Uredbom i kontrole izračuna površina građevinskih područja u zasebnom uvezu (Knjiga 2) je dokumentacija s izračunima i kartografskim prikazima.

Izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Blato (sve promjene označene su u tekst «**bold**»)

OPIS PROMJENA

I Obrazloženje

1. Polazišta

- u točki 1.1.1. mijenja se opis obuhvata sjeverne obalne – upisuje se do «Lovornika», a briše se do «Babine»;
uvrštena je nova tablica 2A s podacima o stanovništvu popisa 2001. godine – stanovnici, stanovi, domaćinstva – iz kojeg je vidljivo da je na području naselja Blato više od 50% stalno nastanjenog stanovništva;
- u točki 1.1.2.1.1. dopunjen je graf 1. podacima iz 2001. godine;
- u točki 1.1.2.2. mijenjaju se podaci o stanovništvu u prvoj rečenici i graf 3. se dopunjava podacima o stanovništvu za 2001. godinu;
- u točki 1.1.2.4.1. dopunjavaju se podaci o domaćinstvima – graf 6.;
- u točki 1.1.2.3.2. dopunjavaju se podaci o stanovima-posljednja rečenica te dodaju Tablica 12 i Tablica 12A s podacima o stanovima i stambenim jedinicama (popis stanovništva iz 2001 godine);
- u točki 1.1.3. mijenja se tekst zadnjeg stava – usuglašavanje uvjete važenja i izrade detaljnih planova s tekstom Uredbe;

3. Plan

- u točki 3.2. u 6. stavu mijenja se opis obuhvata sjeverne obalne – upisuje se do «Lovornika», a briše se do «Babine»;
- u točki 3.2.1. upisuje se određenje tipologije stambenih zgrada «stambene zgrade» i «višestambene zgrade» te u stavu 5 dodaje opis uporabe površina;
- u točki 3.2.1. 2.1. dan je nov opis površina za razvoj gospodarstva, a važeći se brišu;
- u točki 3.2.1. 2.2. ispravljani su podaci o obradivim površinama, a važeći se brišu;
- u točki 3.2.1. 2.3. ispravljani su podaci o šumama, a važeći se brišu;
- u točki 3.2.1. 2.4. ispravljani su podaci o ostalim površinama, a važeći se brišu;
- u točki 3.2.2. ispravljani su podaci u Tablici 25., a važeći se brišu;
- u točki 3.3.1.1. ispravljani su podaci proizvodno poslovnim zonama, a važeći se brišu;
- u točki 3.3.1.2. ispravljani su podaci ugostiteljstvu i turizmu i Tablica 27., a važeći se brišu;
- u točki 3.3.1.4. ispravljani su podaci minimalnoj veličini parcele i upisuju podaci o minimalnoj udaljenosti od obalne crte, a važeći se brišu;
- u točki 3.3.1.5. upisuje se zabrana uzgoja plave ribe;
- u točki 3.3.1.6. upisuje se ograničenje eksploatacije mineralni sirovina u pojasu 1000m od obalne crte;
- u točki 3.4.1.1. upisuje se dodatni uvjeti zaštite prirode sukladno ishođenim uvjetima zaštite prirode MK, Uprave za zaštitu prirode;
- u točki 3.4.1.2.1. upisuje se točka 13. i 14. – zaštita povijesne urbane cjeline Blata i sklopa gospodarskih zgrada Arneri;
- u točki 3.4.1.2.2. proširuje se popis arheoloških lokaliteta i dopisuje popis podmorskih lokaliteta;
- u točki 3.4.1.2.3. upisuje se obveza izrade Urbanističkog plana uređenja za zaštićenu povijesnu cjelinu Blata i za naselje Prigradice;
- u točki 3.4.1.7.4. upisuje se obveza o načelima zaštite i uporabe ZOP-a preuzeta iz Uredbe, a važeći se tekst briše;
- u točki 3.4.1.9. mijenja se zadnji stav o uvjetima građenja zgrada sukladno Uredbi, a važeći se briše;
- u točki 3.5.1.1.1. mijenjaju se podaci o dužini cesta, u tekstu se dodaje opis planiranih koridora u istraživanju nerazvrstanih cesta Vinačac-Grščica, Potirna-Grdača i Blato/groblje/-Blato /ŽC 6222/; upisuje obveza građenja benzinskih postaja izvan zone zaštite vodocrpilišta te mijenjaju kriteriji određivanja broja parkirališnih mjesta;
- u točki 3.5.1.1.1. upisuje se preporuka objedinjavanja lokacija antenskih uređaja sustava telekomunikacija;
- u točki 3.5.1.6.1. iza tablice prikaza vodozahvata u tekstu se upisuje obveza davanja prednosti lokalnim vodocrpilištima, a briše dio teksta koji se odnosi na «kondicioniranje» voda u smislu dobivanja pitke vode iz morske vode;
- u točki 3.7.1.7. upisuje se kategorija luke posebne namjene – luka nautičkog turizma županijskog značaja.

II Odredbe za provođenje

Izmjene Odredbi za provođenje odnose se na obvezna usklađenja s Uredbom o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora i Izmjenama i dopunama prostornog plana županije Dubrovačko-neretvanske te dijelovima teksta koji se odnose promjene administrativnih granica općine Blato.

Promjene teksta **II Odredbi za provođenje** obuhvaćaju promjene Odredbi za provođenje Prostornog plana uređenja Općine Blato (URBOS, 2003. godine) i Odredbi za provođenje Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Blato (Arhitektonski fakultet, 2004. godine). Opće promjene obuhvaćene ovim Odredbama za provođenje su:

- usklađenje s uvjetima Uredbe o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora (NN 128/2004
- riječi «jednoobiteljske zgrade» i «višeobiteljske zgrade» zamijenjene su s riječima «stambene zgrade» (i obiteljska kuća) i «višestambene zgrade» (sukladno Zakonu o gradnji),
- usklađenje s općim dijelovima Odredbi za provođenje susjednih općina na otoku Korčuli u smislu postizanja ravnopravnosti kriterija i uvjeta uređenja, uporabe i zaštite prostora.

Kartografski prikazi - opis promjena

Promjene kartografskih prikaza obuhvaćaju:

1. ucrtavanje granica ZOP-a, promjenu istočne granica Općine Blato na svim kartografski prikazima;
2. promjenu površina građevnih područja, brisanje turističkih zona izvan naselja, ucrtavanje zone marikulture na području od Vrhovnjaka do Stupe i ucrtavanje koridora cesta u istraživanju na kartografskom prikazu 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA;
3. ucrtavanje koridora cesta u istraživanju i brisanje benzinske stanice u zaštitnoj zoni vodocrpilišta na kartografskom prikazu 2.1. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – Promet;
4. ucrtavanje granica vodozaštitnog područja crpilišta u Blatskom polju te lokacije pročištača i ispusta otpadnih voda u Bristvi na kartografskom prikazu 2.2. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – Vodnogospodarski sustav;
5. ucrtavanje novih lokacija antenskih uređaja mobilne telefonije na kartografskom prikazu 2.3. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – Elektroenergetika, pošta i telekomunikacije;
6. ucrtavanje novih granica zaštite graditeljske cjeline naselja Blato i arheoloških podmorskih lokaliteta na kartografskom prikazu 3.1. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA - Uvjeti korištenja - Područja posebnih uvjeta korištenja;
7. ucrtavanje granica ZOP-a i zaštitnog područja vodocrpilišta na kartografskom prikazu 3.2. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA, Uvjeti korištenja - Područja posebnih ograničenja u korištenju;
8. ucrtavanje novih granica obuhvata Urbanističkih planova uređenja na kartografskom prikazu 3.4. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA, Područja primjene planskih mjera zaštite;
9. promjene kartografskih prikaza 4. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA (4.1 – 4.6.) tj. izgrađenog i neizgrađenog dijela građevnog područja sukladno načinu izračuna propisanog Uredbom;
 - umanjeње obuhvata građevnog područja naselja Potirna sukladno načinu izračuna propisanog Uredbom;
 - ucrtavanje granica lučkih područja na kartografskim prikazima;
 - brisanje građevnih područja turističkih zona Veliki Zaglav i Izmeta koje nisu planirane Prostornim planom županije Dubrovačko-neretvanske te umanjeња građevnih područja u uvali Bristva, mjestu Blato i području Vinačac.

I OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAVE ŽUPANIJE I DRŽAVE

Položaj

Položaj Općine Blato potrebno je razmatrati prvenstveno kroz položaj otoka Korčule u okviru šireg područja.

Otok Korčula pripada skupini južno-dalmatinskih otoka, izduženog je oblika i položen u smjeru istok-zapad kao produžetak poluotoka Pelješca prema pučini u dužini 47,7 km, prosječne širine 5,8 km i ukupne površine 275,73 km².

Od poluotoka Pelješca otok dijeli i povezuje Pelješki kanal širok 1.270 m, a od otoka Lastova na jugu, dijeli ga Lastovski kanal prosječne širine 16 km. Na sjeveru je Korčulanski kanal koji otok dijeli od otoka Hvara širine 15 km.

Otok Korčula pripada otočkom području i smješten je na jugozapadnom dijelu Županije dubrovačko-neretvanske.

Korčula se nalazi u fizionomskom pogledu u priobalnom razvojnom težištu, a po gospodarsko društvenim obilježjima nalazi se u splitsko-dubrovačkom razvojnom težištu.

Po obilježju dominantnih gospodarskih komponenti Korčula pripada onom težištu razvitka u kojem dominira i dominirat će turističko-poljoprivredna i pomorska komponenta razvoja.

Korčula je smještena na pomorskom razvojnom veznom pravcu Split – Dubrovnik na jadranskoj razvojnoj okosnici.

Ovi elementi geografskog položaja, uz izvanredne prirodne uvjete mogu se danas dobro iskoristiti nađu li se odgovarajuća rješenja zaštite okoliša, smještaja sportskih i ribarskih brodova, te odgovarajuće lokacije i vrste turističkog smještaja.

Posebnosti i značaj

Ustavom RH u članku 52. utvrđeno je da su "... vode, zračni prostor, rudno blago, šume, more, obala, otoci .. od osobitog kulturnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja od interesa za Republiku, i imaju njezinu osobitu zaštitu."

Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske, područja osobitih obilježja i vrijednosti prostora smatraju se zaštićena područja prirode, spomenici graditeljske baštine i zaštićene povijesne cjeline, morska obala, otoci i značajni prirodni resursi.

Otok Korčula, svojim prirodnim obilježjima i krajobraznom osnovom, može se svrstati u **posebno vrijedan prostor RH**, te kao takav zahtijeva zaštitu i unaprjeđenje temeljnih vrijednosti.

Prostor Dubrovačko-neretvanske županije (kojemu pripada otok Korčula, a time i Općina Blato), pripada **prostornoj cjelini županija jadranske Hrvatske**. U okviru ove prostorne cjeline ističe se turistička razvojna komponenta kao strateško-razvojna odrednica za čije je unaprjeđenje bitno određivanje kriterija korištenja područja obale te mjera poboljšanja kvalitete prostora i okoliša.

U okviru otoka Korčule Blato zauzima zapadno orijentiran središnji položaj, te zajedno s Velom Lukom čini zapadno razvojno težište otoka.

U odnosu na proces urbanizacije i sustav razvojnih središta Blato predstavlja malo razvojno (područno) središte.

Općina Blato je nužno usmjerena Korčuli odnosno Dubrovniku kao županijskom središtu s brojnim značajnim funkcijama za život stanovnika. Postoji određena neobvezatna gravitacija preko Vele Luke ka Splitu kao snažnom centru u kojem je moguće zadovoljiti određenu, višu razinu potreba, koje nisu vezane uz administrativne i slične obvezatne usluge.

Također su od značaja i veze s drugim, novim općinama nastalim od bivše Općine **Korčula**, a naročito s Velom Lukom s kojom Blato može činiti jedinstvenu komplementarnu razvojnu cjelinu.

U odnosu na turističke resurse Blato pripada primorsko turističkom području i čini turističko središte subregionalnog značenja.

Na Blatskom području, naročito na sjevernoj i južnoj obali, došla je do izražaja funkcija sekundarnog stanovanja, kroz izgradnju kuća za odmor. Izgradnjom kuća za odmor došlo je do neracionalnog korištenje prostora.

Strategijom su definirana problemska područja tj. **područja s ograničenjima u razvoju** koja zahtijevaju posebne mjere i primjerene planske koncepcije razvoja u cilju svekolike revitalizacije područja. Kao problemske cjeline utvrđena su:

- ratom zahvaćena područja
- područja uz državnu granicu
- ruralni prostor i selo
- brdsko-gorsko ruralno područje
- obalno i otočno područje

Prostor Općine Blato, zbog svog položaja, čini područje koje pripada općem problemskom okviru razvoja **obalnih i otočkih područja**.

Pripadnost Općine obalnom otočkom području podrazumijeva prihvaćanje principa **održivog razvitka** kao cjelovitog razvojnog koncepta, koji se ogleda u *osiguranju stabilnog i trajnog rasta životnog standarda i potpunijeg zadovoljavanja osobnih i zajedničkih interesa stanovništva, a istovremeno budućim generacijama ostavlja u nasljeđe kvalitetan i očuvan prostor i okoliš, nužan za njihov život i razvitak.*

Posebnost Općine Blato proizlazi iz posebnosti političko administrativno-upravnog položaja otočke općine između više otočkih općine (u okviru jednog otoka) gdje su tradicionalne i funkcionalne veze usmjerene na razinu otoka kao zasebne razvojne cjeline u situaciji kad ne postoji otočko političko-upravno tijelo, te su institucionalne veze usmjerena ka županijskom središtu.

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru (tablica 2. i 3.)

Područje današnje Općine čine: središnji prostor otoka - Blatsko polje sa središnjim naseljem Blatom te obalni dio; sjeverna obala Spiliška – Črnja Luka – Prigradica – Rasohe – **Lovornik**, južna obala Slitina – Grdača – Karbuni – Gršćica – Prižba – Vinačac sa otočićima ispred južne obale: Trstenik, V. Pržnjak, M. Pržnjak, Lukovac, Zvirinovic, Obljak, Kosor, Stupa, Crklica, Sridnjak, Vrhovnjak i Otočac te manji broj hridi.

Tablica 2.

Stanovnici, stanovi, domaćinstva i gustoće naseljenosti 1981.-1991. za Općinu i Županiju*

	POVRŠINA		STANOVNICI				STANOVI				DOMAĆINSTVA				Gustoća naseljenosti st./km2	
			Popis 1981.g.		Popis 1991.g.		Popis 1981.g.		Popis 1991.g.		Popis 1981.g.		Popis 1991.g.			
	km2	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	1981	1991
OPĆINA BLATO	89,28	4,9	3856	3,3	4107	3,25	1022		1032		1132		1148		43,24	44,99
ŽUPANIJA	1790,30	100,0	116306	100,0	126329	100,0	-	100,0	-	100,0	-	100,0	39009	100,0	64,96	70,56

* Podaci za teritorijalni obuhvat Općine do promjene administrativnih granica 2005. godine.

Tablica 2A

Stanovnici, stanovi, domaćinstva i gustoće naseljenosti 1991-2001 za Općinu i Županiju.

	POVRŠINA		STANOVNICI				STANOVI				DOMAĆINSTVA				Gustoća naseljenosti st./km2	
			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.		Popis 2001.			
	km2	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	1991	2001
OPĆINA BLATO	66,57	4,9	4107	3,25	3680	3,0	1032		2308	4,4	1148	2,9	1109	2,8	44,99	55,28
ŽUPANIJA	1790,30	100,0	126329	100,0	122870	100	-	100,0	52048	100	39009	100,0	39125	100	70,56	68,6

Tablica 3.

Stanovnici i gustoće naseljenosti 1981.-1991. po prostornim cjelinama u Općini*

PODRUČJE OPĆINE	POVRŠINA		STANOVNICI								GUSTOĆA NASELJENOSTI U st./km2			
			Popis 1981. g.				Popis 1991. g.				Popis 1981.		Popis 1991.	
			Stalni		Ukupni		Stalni		Ukupni		stalni	ukupni	stalni	ukupni
	km2	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	stalni	ukupni	stalni	ukupni
OBALA	7,45	8,3	160	4,2	420	10	280	6,8	900	18	21,5	56,3	37,6	120,1
SRED. DIO	82,5	91,7	3596	95,8	3800	90	3827	93,2	4100	82	43,6	46	46,3	49,7
OPĆINA UKUPNO	89,95	100	3856	100	4200	100	4107	100	5000	100	42,8	46,7	45,6	55,6

* Podaci za teritorijalni obuhvat Općine do promjene administrativnih granica 2005. godine.

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

1.1.2.1 Prirodna osnova

1.1.2.1.1 Položaj i veličina

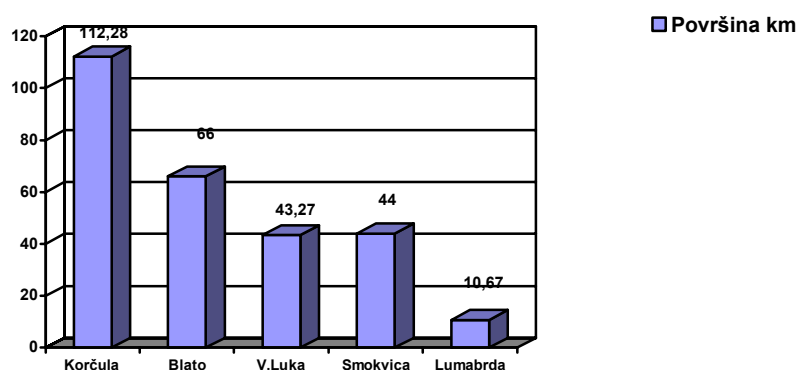
U razmatranju položaja Općine Blato u širem prostoru pošlo se od položaj otoka Korčule u okviru južnojadranskog područja i Dubrovačko-neretvanske županije, taj dio naveden je u uvodnom dijelu točke 1.1.

Općina Blato u odnosu na otok Korčulu zauzima zapadni središnji dio otoka te s Velom Lukom može činiti cjelinu.

Općina Blato po veličini je druga jedinica lokalne samouprave sa 66,57 km².

Graf 1.

Odnosi veličina naselja otoka Korčule

1.1.2.1.2 Klima

Otok Korčula pripada "jadranskom tipu" ugodne mediteranske klime, koju karakteriziraju duga, mirna, suha i topla ljeta sa vedrim danima, to područje nalazi se u mediteranskoj semiaridnoj klimatskoj zoni koja je karakteristična po dugim, suhim i vrućim ljetima te kratkim, blagim i vlažnim zimama. Ove osnovne odlike klime svrstava Korčulu u klimatski najpogodnija područja Mediterana.

Na ovom području ima oko 2671 sunčanih sati u godini što uzrokuje visoke vrijednosti srednjih temperatura.

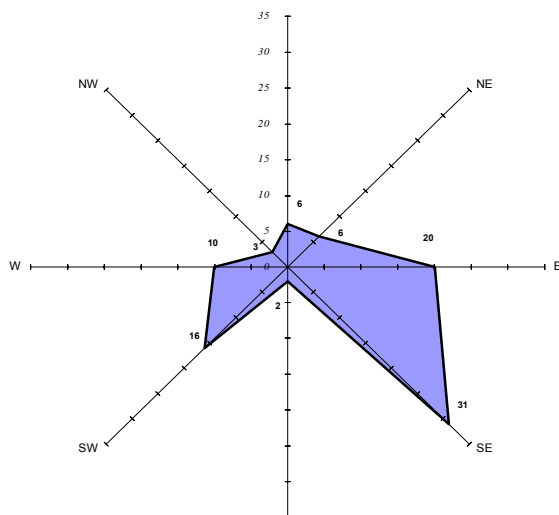
Temperature zraka relativno su visoke tijekom cijele godine. Sve mjesečne temperaturne sredine su iznad temeljne temperature od 6 ° C. Tijekom čitave godine zabilježene su srednje temperature ispod 10⁰ C samo u siječnju i veljači, dok su u lipnju, srpnju, kolovozu i rujnu u prosjeku iznad 20⁰ C. Srednja godišnja temperatura je oko 16,6⁰ C (u Veloj Luci).

Na području otoka Korčule režim padalina je tipično mediteranski s maksimumom krajem jeseni i početkom zime i minimumom u mjesecu srpnju. Male količine padalina u proljetnim i ljetnim mjesecima (od travnja do kolovoza padne svega 22% ukupnih padalina) i velike količine u zimskom mjesecima (od prosinca do ožujka padne 45% ukupnih padalina) umanjuju vrijednost padalina jer su najmanje u mjesecima vegetacije. Padaline u kombinaciji s visokom temperaturom izazivaju dugotrajne suše.

Posebnu ulogu u ovom području imaju vjetrovi, jer o njima u velikoj mjeri ovise gospodarske aktivnosti. Dominantni vjetrovi na cijelom području su oni koji dolaze sa mora. Na području Korčule prevladavaju vjetrovi iz smjera zapada (maestral) i jugoistoka (jugo), dok je udio bure manji. Općenito, vjetrovi jugoistočnog kvadranta imaju dominantnu ulogu i najjače fiziološko djelovanje na ljude i kulture. Udio tih vjetrova na području Vele Luke iznosi čak 65%, od

ukupne vjetrovitosti. Ovi vjetrovi bitno određuju namjenu i korištenje južne obale otoka Korčule.

Graf 2.
Učestalost vjetrova na zapadnom dijelu Korčule

1.1.2.1.3 *Reljef i krajobraz*

Prostor je tektonski izgrađen od niza borova, manje ili više nagnutih prema jugu i jugozapadu. Tjeme glavne antiklinale ide sredinom otoka. Glavni oblici reljefa nastali su diferencijalnom erozijom, jer su mekši dolomiti i naslage fliša odneseni, dok su vapnenci ostali. U pleistocenu su formirane i poprečne suhe doline. Ravni ili blago uzvišeni prostori uglavnom predstavljaju agrarne površine. Visoki centralni dio otoka ostrim je vapnenačkim odsjekom odvojen od južne obale, dok se na sjeveru blago spušta do 300 m visine. Istočno i zapadno od centralnog dijela pružaju se kraška udubljenja i polja od kojih su najveća Čarsko, Smokvičko i Blatsko.

Na području Općine Blato Blatsko polje zauzima središnji položaj. Između uzvisina u Blatskom polju, Velog i Malog Učijaka te Veprijaka na padinama proteže se naselje Blato.

Gusta vegetacija, koja na sjevernoj obali prevladava u vidu makije s mjestimičnim infiltracijama borove šume, daje karakter otočkoj vegetaciji. S južne strane, međutim, prevladavaju šume presječene obrađenim dolinama. U zapadnom dijelu otoka dominiraju velika obrađena polja oko kojih se suhoziđem izmjenjuju ograđene padine humaka i brda sa gustim borovim šumama. Na blatskom području pored Blatskog polja nalazimo manja polja kao Morkan, Zvirinovica, Brščanovica, Potirna, Sitnica. Struktura vinograda na sjevernoj obali i maslinjaka gube pomalo značaj jer na neobrađenim terasama bor i makija sve više zamjenjuju antropogeni krajobraz. Otočka vegetacija ugrožena je čestim ljetnim požarima.

1.1.2.1.4 *Inženjersko-geološke osobine*

Otok Korčula sastavljen je isključivo od rudistih vapnenaca i dolomita gornje krede, koji su uglavnom zonalno raspoređeni. Unutrašnji dio otoka – od Žrnova do Vele Luke predstavlja kontinuiranu dolomitsku zonu, koja je mjestimično prekinuta. Ostali dio otoka izgrađen je od vapnenaca čija je najveća masa koncentrirana u sredini, u okviru sjeverne i južne zone oni grade čitavu južnu i sjevernu obalu otoka. Iznad dolomita i vapnenaca nalaze se mlađe naslage: crvenice, konglomerata, breša i pijeska. Dok je dolomitno tlo cjelovitije i donekle nepropusno uz mjestimično zadržavanje vode u lokvama, vapnenci su ispresijecani brojnim procjepima, jamama, škrapama, rasjedima i dijaklazama te propuštaju vodu.

Prema inženjersko-geološkoj klasifikaciji, tereni su izgrađeni od grupe vezanih stijena. To su stijene povoljnih fizičkih i mehaničkih osobina te su tereni stabilni i nosivi, u usjecima se drže pod kutom od 45° do 85°.

1.1.2.1.5. Seizmičke osobine

Prema neotektonskoj karti, otok Korčula djeluje kao potpuno samostalna seizmotektonska jedinica u kojoj seizmička aktivnost nije izražena. Otok Korčula pripada VII. potresnoj zoni po MCS. U ovim područjima do sada nisu zabilježeni razorni potresi, ali se i pored toga (posebice kod većih građevinskih zahvata) mora kalkulirati s potresnim silama i prema tome prilagoditi uvjete građenja. Procijenjeno je da je seizmički intenzitet veći u području od Lumbarde do Blata, nego od Blata do Vele Luke.

1.1.2.1.6. Pedološka osnova

Veći dio zemljišta prostora Općine Korčula spada u grupu vapnjenača, pomiješanih šljunkom, ilovačom i vrlo često željezom, a sporadično i humusom. Zemljišni pokrivač je većinom plitak i mršav te je teško obradiv i trpi mnogo od suše. Prevladava crljenica, dok ponegdje ima i kremenog pijeska. Blatsko polje prekriveno je pjeskovitom ilovačom.

1.1.2.1.7. Hidrološke osobine

Na području otoka nema nikakvih površinskih vodotoka, izuzev za jakih kiša kada nastaju snažne, ali kratkotrajne bujice. Sva površinska voda od fliša teče u podzemlje i sistemom odvojenih kanala cirkulira znatno niže od razine mora, s kojim se miješa i čini manje ili više bočate vode.

Voda koja se od kiše akumulira u podzemlju Blatskog polja koristi se putem dvadesetak crpnih bunara iz kojih se dobiva oko 30 l/sec, iako bi se uz dodatne zahvate moglo dobiti još toliko.

1.1.2.1.8. More

More oko otoka Korčule odlikuje se izrazitom čistoćom, bistrinom i prozirnošću. More predstavlja značajni prirodni resurs koji dolazi do izražaja razvojem turizma, ribarstva, marikulture i drugih pomorskih aktivnosti. More, kao značajan prirodni resurs, nije još uvijek u potpunosti valorizirano, jer se njegove prehrabene, mineralne, energetske i druge potencije slabo iskorištavaju, a prometne mogućnosti se nedovoljno koriste.

Konačno, more je svojom vodenom masom kao toplinskim rezervoarom, regulator klime te pogoduje duljoj turističkoj sezoni.

1.1.2.1.9. Vrednovanje obale

Obalni pojas područja Općine Blato karakterizira razvedenija i strmija južna obala i manje razvedena i blaža sjeverna obala. Obala sa južne i sjeverne strane u znatnoj je mjeri izgrađena i to na način da pojedini objekti zalaze u pojas pomorskog dobra. Ostali neizgrađeni dijelovi su obala u prirodnom obliku, ali pretežno kamenita obala bez pješčanih plaža. Uz more ne postoji dužobalna pješačka komunikacija, a u području izgrađene obale otežano je korištenje obale kao javnog dobra.

1.1.2.2 Stanovništvo

Razmještaj stanovništva pokazuje da od ukupno 3680 stalnih stanovnika njih 3659 ili 99,4% živi u naselju Blato, a svega 21 ili 0,6% u naselju Potirna.

U odnosu stalno - povremeno stanovništvo, na području Općine Blato prema podacima iz Upravnog odjela Općine Blato boravi cca. 850-900 povremenih stanovnika ili 18 %, dok je stalnih 4107 ili 82%. Što se tiče razmještaja stanovništva u odnosu obale i središnjeg dijela otoka, na obali živi 287 stalnih stanovnika ili 7%, a u unutrašnjosti, odnosno naselju Blato, 3820 ili 93%. Ako se uzme u obzir i povremeno stanovništvo, onda na obali boravi ukupno 527 stanovnika.

Tablica 4. Razmještaj stanovništva

RAZMJEŠTAJ STANOVNIŠTVA								
	broj	%		broj	%		broj	%
Blato	4093	99,7	Stalni	4107	82	Na obali	287	7,0
Potirna	14	0,3	Povremeni	cca. 850 - 900	18	Unutrašnji dio	3820	93,0
OPĆINA	4107	100	UKUPNO	cca. 5000	100	UKUPNO	4107	100

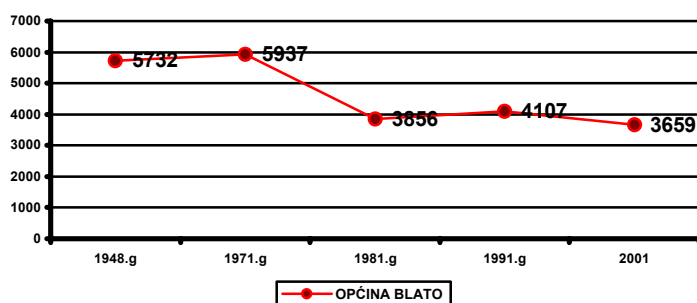
Može se zaključiti da je stanovništvo koncentrirano u općinskom središtu Blatu.

Kretanje stanovnika Općine karakterizira pad stalnih stanovnika od II SR na ovamo.

Tablica 5. Kretanje stanovništva

PODRUČJE	1948.g	1971.g	1981.g	1991.g	2001.	Index 81/71	Index 91/81	Index 01/91
OPĆINA BLATO	5732	5937	3856	4107	3680	65	107	89
BLATO	5604	5912	3843	4093	3659			
POTIRNA	128	25	13	14	21			

Graf 3. Kretanje stanovništva

U 1971.g. na području Općine Blato živjelo je 5937 stanovnika, a 1991.g. 4107 stanovnika, tako da je ostvaren pad od 31 %, a **2001. g 3680 stanovnika te pad u odnosu na 1991.g. za 11%.**

U cjelini nepovoljna kretanja stalnog stanovništva od II SR na ovamo uvjetovala su narušavanja dobne strukture stanovništva i time znatno smanjenje reproduktivne sposobnosti stanovništva

Od II SR najveći pad stanovnika zabilježen je u razdoblju 1971. – 1981.g. za gotovo 35% ili po prosječnoj godišnjoj stopi za 3,5%.

Međutim, zahvaljujući zaustavljanju iseljavanja u razdoblju 1981. – 1991.g. što je slučaj i kod ostalih srednjodalmatinskih otoka zabilježen je mali, ali ipak značajni porast stanovništva za cca. 7%. **Od 1991. do 2001. ponovo pada broja stanovnika za 11%.**

Što se tiče povremenih stanovnika, prema podacima o broju stanova povremenog stanovanja broj je povećan u razdoblju 1981. – 1991.g. za cca. 50%.

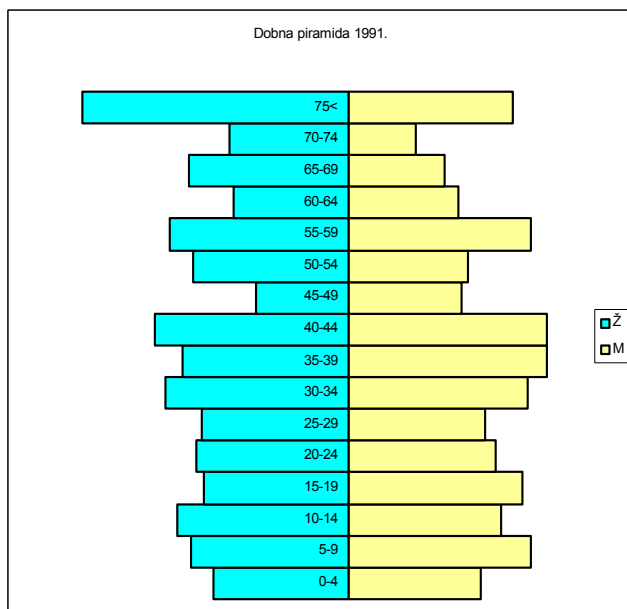
Dobna struktura stanovništva danas je posljedica negativnih kretanja stanovništva u proteklim razdobljima koja su uzrokovala ozbiljno pogoršanje demografske strukture stanovništva.

Tablica 6. Dobna struktura stanovništva

Tablica 6. Dobna struktura stanovništva

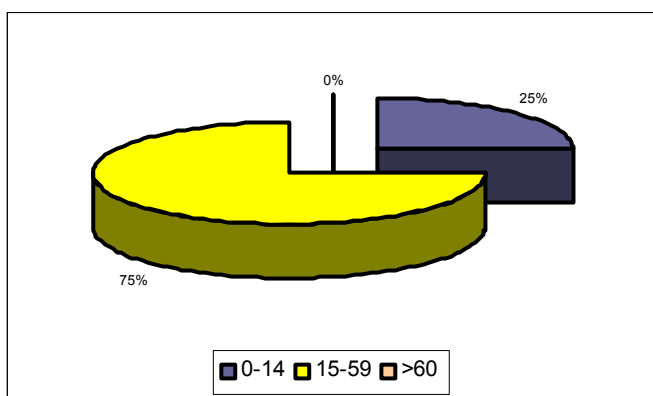
	0-4	5-9	10-14	15-29	30-49	50-59	60-69	stariji	Nep.	UK		2001
UKUPNO	223	284	270	748	1103	531	400	515	33	4107		3680
ŽENE	111	151	126	379	487	252	170	192	16	1884		1931

Graf 4. Dobna piramida

Dobna struktura stanovništva Općine Blato danas pokazuje znakove starosti, izgled dobne piramide pokazuje da je stanovništvo u regresiji.

Graf 5. Udjel velikih dobnih skupina

Ako pogledamo udjel velikih dobnih skupina, onda se vidi da je udio stanovništva starijeg od 60 godina naselja već od 12% (23%), a udio mlade dobne skupine ispod 30% (19%), čime je stanovništvo je zašlo u **demografsku starost** sa koeficijentom starosti 230.

Struktura stanovništva prema obrazovanju značajna je za analizu radnog potencijala stanovništva Općine obzirom na sve zahtjevnije potrebe za stručno osposobljenom radnom snagom.

Iz donje tablice se uočava kako prve četiri skupine stanovnika (koje ne posjeduju stručnu spremu) broje 1235 odnosno 36,21% ukupnog broja stanovnika iznad 15 godina starosti.

Tablica 7. Obrazovna struktura stanovništva

	Broj	%
Bez škole nepismeni	161	4,7
Bez škole	113	3,3
1-3 razred O.Š.	230	6,7
4-7 razred O.Š.	731	21,4
Osnovno obrazovanje	877	25,7
Srednje obrazovanje	1089	31,9
Više obrazovanje	114	3,3
Visoko obrazovanje	96	2,8
Ukupno	3411	100

Takovo učešće osoba bez stručne spreme nešto nadilazi prosjek jednog srednje razvijenog područja. Ali ako se uzme uvećano učešće osoba starijih od 60 godina, onda je razumljivo i toliko učešće osoba bez stručne spreme. Osobe sa srednjim obrazovanjem sudjeluju 31,9% u ukupnom stanovništvu, a sa višim i visokim oko 6,1%. Ovoliko učešće stanovništva sa srednjim, višim i visokim obrazovanjem (premda je niže od prosjeka Županije) ipak se može uzeti kao zadovoljavajuće.

Struktura stanovništva prema aktivnosti prema popisu iz 1991. ukazuje da je udio aktivnog stanovništva od 42,37% (1588 osoba) neznatno manji od udjela aktivnog stanovništva na razini Županije, udio osoba sa osobnim prihodima (umirovljenici, rentijeri, stipendisti, invalidi i dr.) od 17,36% veći je od udjela u Županiji. Međutim udio uzdržanih osoba 39,91% nešto je manji od županijskog prosjeka.

Tablica 8. Struktura stanovništva prema aktivnosti, popis 1991.

KATEGORIJE STANOVNIŠTVA	Blato		Županija
	broj	%	%
AKTIVNO STANOVNIŠTVO	1588	42,37	43,81
OSOBE S OSOBNIM PRIHODIMA	645	17,36	15,39
UZDRŽAVANO STANOVNIŠTVO	1483	39,91	40,8
POLJODJELSKO STANOVNIŠTVO	102	2,74	5,14
UKUPNO STANOVNIŠTVO U ZEMLJI	3716	100	100

Prema statističkim podacima iz popisa 1991. radni kontingent na području Općine Blato čine 2233 osobe ili 60% od ukupnog stanovništva.

Tablica 9. Radni kontingent

RADNI KONTINGENT		15-19	20-24	25-45	45-60 (ž 55)	ukup.
	M	144	122	592	344	1202
Ž	120	128	577	206	1031	
U	264	250	1169	550	2233	

Analiziramo li odnos radnog kontingenta (2233 osobe) i aktivnog stanovništva 1991.g. (1511 osoba) vidimo da je iskorištenost radnog kontingenta 71 %. Međutim ako uzmemo u obzir broj uposlenih 1305 iz 1997. g. (podaci Jedinog upravnog odjela Općine Blato), onda je iskorištenost radnog kontingenta 58 %.

Pad udjela zaposlenih je uzrokovan ratnim okolnostima i stagnacijom gospodarstva te povećanjem broja osoba sa osobnim prihodima.

Ako razmotrimo aktivno stanovništvo prema djelatnostima prema popisu (1991), onda se zapaža da je u Općini Blato najzastupljeniji sekundarni sektor s 56,23% koji je gotovo tri puta veći od županijskog prosjeka, dok je učešće tercijarnog sektora sa 22,8 % (znatno manje od županijskog prosjeka 46,31%).

Tablica 10. Aktivno stanovništvo prema glavnim skupinama, popis 1991.

PODRUČJE	UKUPNO AKTIVNO	PRIMARNE DJELATNOSTI		SEKUNDARNE DJELATNOSTI		TERCIJARNE DJELATNOSTI		KVARTARNE DJELATNOSTI		IZVAN DJELATNOSTI NEPOZNATO	
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Blato	1511	93	2,51	893	56,23	362	22,8	149	9,38	91	5,73
Županija	52368		5,79		17,7		46,31		17,10		13,05

Ovakav odnos zastupljenosti sekundarnog i tercijarnog sektora Općine Blato u odnosu na Županiju ukazuje na razvijenost prerađivačke industrije (Radež, Karbon, Trikop i dr.) odnosno slabiju razvijenost tercijarnih djelatnosti turizma, trgovine i sl.

1.1.2.3 Domaćinstva i stanovanje

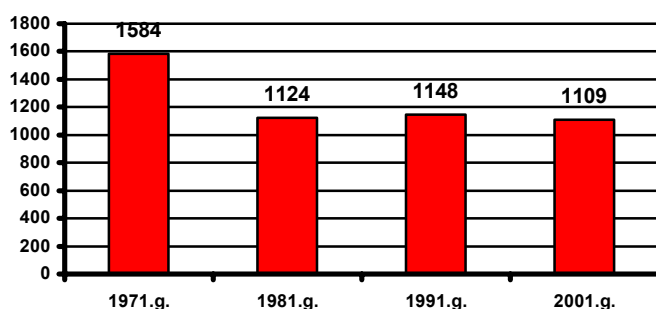
1.1.2.3.1 Domaćinstva

Na području Općine Blato 1991.g. bilo je 1148 domaćinstava sa prosječno 3,6 članova po domaćinstvu.

Tablica 11. Kretanje domaćinstava

Godine	1971	1981	1991
Broj domaćinstava	1584	1124	1148

Graf 6. Kretanje domaćinstva 1971 – 2001.

Kretanje broja domaćinstava u razdoblju 1971.-1991. ukazuje na činjenicu da kretanje broja domaćinstava prati trend kretanje stanovništva, tako da je u 1991.g. zabilježen porast domaćinstava u odnosu na 1981.g., međutim intenzitet rasta stanovništva je za 6,5% veći od intenziteta rasta domaćinstava 2,1%. Ovakvo kretanje domaćinstava u odnosu na kretanje stanovništva rezultiralo je povećanjem prosječne veličine domaćinstava sa 3,4 članova na 3,6, a u razdoblju od 1991. – 2001. g. ponovo pad na 3,3 člana.

Od ukupno 1148 domaćinstava 1991. g. 664 domaćinstva ili 57,8% nisu poljodjelska domaćinstva. Ovaj udio nepoljodjelskih domaćinstva u Općini Blato je manji od otočkog prosjeka na razini Županije (64,89%) i Županije u cjelini (74,84%) što ukazuje da je Općina Blato agrarnije orijentirana od županijskog i otočkog prosjeka.

1.1.2.3.2 Stanovanje

U 1991.g. na području Općine Blato bilo je prema popisu 1795 stanova ukupne površine 143167 m² sa prosječnom površinom stana 81,9 m². Od ukupno 1282 stanova stalnog stanovanja 250 ili 19,5% su nenastanjeni stanovi.

Od ukupno 1795 stanova na području Općine Blato 1991.g. bilo je 500 stanova povremenog stanovanja ili 27,8%, što je rezultat izgradnje kuća za odmor na obalnom rubu.

Prema popisu stanovništva 2001. godine u Općini Blato je izgrađeno 2308 stanova, a za povremeno stanovanje koristi se 731 stan (stanovi za odmor). Tablica 12 A

Tablica 12. Stanovi po namjeni

STANOVI - 91					
	ukupan broj stanova	stalno stanovanje		za povremeno stanovanje	ostali
		ukupno	nastanjeni		
BLATO	1751	1277	1027	461	18
POTIRNA	44	5	5	39	0
UKUPNO stanova	1795	1282	1032	500	
Površina m ²	147167	110365	87409	36116	
STANOVI – 81					
	ukupan broj stanova	stalno stanovanje		za povremeno stanovanje	ostali
		ukupno	nastanjeni		
BLATO	1354	1058	1013	296	0
POTIRNA	47	17	9	30	0
UKUPNO stanova	1401	1075	1022	326	

Navedenih 500 stanova povremenog stanovanja nalazi se u 406 objekata, smještenih na južnoj i sjevernoj obali, od koji su 230 objekti povremenog stanovanja koje koriste stalni stanovnici, a 176 objekata koriste povremeni stanovnici. Procjenjuje se da je za povremeno stanovništvo odnos objekt - stan =1/1,3

Porast ukupnih stanova u 1991.g. u odnosu na 1981.g. iznosio je 28,1%, dok je porast stanova povremenog stanovanja iznosio 44%, stoga je moguće zaključiti da se radi o pojačanom intenzitetu rasta broja kuća za odmor.

Prema podacima iz 1991.g. na području Općine Blato najveći broj stanova stalnog stanovanja bilo je opremljeno instalacijama vodovoda, kanalizacije i električne struje 1115 stanova ili 90 %, dok je svega 9 ili 0,7% bez instalacija. Gotovo 100% objekata od tvrdog je materijala.

Obzirom na uočene prilike u području stanovanja u prostoru Općine Blato, moguće je pretpostaviti sljedeće **prognoze**:

- U bližoj, a i daljoj perspektivi, odnosno do 2015. u području Blata, ukoliko ne dođe do nekih značajnijih promjena ukupne situacija koja se ne može predvidjeti, treba očekivati porast stanovništva u odnosu na 1991.g. za 15 -20%, a time i potrebu stambene izgradnje za cca. 15 -20%;
- Proizlazi da bi stambenu izgradnju u narednim godinama trebalo usmjeriti u nekoliko pravaca:
 - a. Rekonstrukcija, sanacija i/ili obnova/dogradnja/rušenje objekata koji su dotrajali ili svojim oblikom narušavaju graditeljski ambijent.
 - b. Novu stambenu izgradnju provoditi u obliku adekvatnih interpolacija;
 - c. Prestanak izgradnje bilo kakvih oblika novih naselja i objekata sekundarnog stanovanja;
 - d. Opremanje naselja nužnim sadržajima radi podizanja standarda stanovanja. Naročito je značajno dovršenje mjesne infrastrukture i mjesnih prometnica.
 - e. Obnovi, rekonstrukciji i revitalizaciji postojećeg stambenog fonda treba dati značenje kao i novoj stambenoj izgradnji.

Tablica 12 A

STANOVI PREMA NAČINU KORIŠTENJA, POPIS 2001.

		Ukupno	Stanovi za stalno stanovanje				Stanovi koji se koriste povremeno		Stanovi u kojima se samo obavljala djelatnost
			ukupno	nastanjeni	privremeno nenastanjeni	napušteni	stanovi za odmor	u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi	
Dubrovačko-neretvanska županija	broj	52.048	45.279	37.346	6.226	1.707	5.559	243	967
	m ²	3.844.405	3.391.424	2.886.769	410.006	94.649	381.551	10.789	60.641
Blato	broj	2.308	1.573	1.091	274	208	731	2	2
	m ²	174.137	114.537	90.332	15.539	8.666	59.135	115	350

Izvor: Popis stanovništva 2001.

TABLICA 12 B

STAMBENE JEDINICE PREMA BROJU KUĆANSTAVA, ČLANOVA KUĆANSTAVA I UKUPNOM BROJU OSOBA, POPIS 2001.

	Nastanjeni stanovi										
	ukupno			stanovi u kojima stanuju kućanstva						stanovi u kojima stanuju samo priv. prisutne osobe	
	broj stanova	m ²	ukupni broj osoba	broj stanova	m ²	broj kućanstava	broj članova kućanstava	ukupni broj osoba	broj stanova	broj osoba	
Dubrovačko-neretvanska županija	37.346	2.886.769	122.111	37.088	2.871.773	38.786	121.116	121.676	258	435	
Blato	1.091	90.332	3.585	1.087	90.054	1.107	3.566	3.580	4	5	

Izvor: Popis stanovništva 2001.

1.1.2.4 Naselja i naseljenost

Otok Korčula u cjelini je slabo naseljen prostor, tako je i Općina Blato sa **55,38 stan/km²**. Na području Općine Blato ustanovljena su dva naselja Blato i Potirna. Od ukupno 3680 stalnih stanovnika njih 3659 ili 99,4% živi u naselju Blato, a 21 ili 0,6% u naselju Potirna.

Tablica 13. Prikaz nastanjenosti po statističkim naseljima

OPĆINA BLATO								
R.broj	Naziv naselja	Broj stanovnika				Površina		Gustoća 2001. st/km ²
		1971.	1981.	1991.	2001.	km ²	%	
1.	Blato	5912	3861	4093	3659	62,63	94	58,42
2.	Potirna	25	13	14	21	3,94	6	5,3
UKUPNO		5837	3874	4107	3680	66,57	100	55,38

U posljednjih 30 godina nije došlo do promjene u strukturi naseljenosti, odnosno razmještanju stanovništva prema naseljima. Stanovništvo je koncentrirano u naselju Blato. U okviru naselja Blato posljednjih 20 godina dolazi do naseljavanja sjeverne i južne obale, tako da prema procjeni općinskih službi na sjevernoj i južnoj obali živi cca. 300 stalnih i 850 - 900 povremenih stanovnika što je cca. 18% od ukupnog stanovništva Blata.

Procesi urbanizacije

Primjer urbanizacije i preobražaja naselja potaknut je i uvjetovan sve jačim tendencijama naseljavanja sjeverne i južne obale te izgradnjom druge kuće na obali.

U prostoru su procesi izgradnje obale izmakli kontroli. Trend izgradnje novih građevina ne prati mogućnosti infrastrukture niti se paralelno izgrađuju potrebni javni sadržaji. Nekontrolirana gradnja objekata za povremeno stanovanje, bespravna izgradnja, zauzimanje obalnog ruba pridonijeli su ekstenzivnom i dužobalnom širenju naselja mimo prirodnog rasta, generirajući strukturne probleme naselja, pojavu velikih deficita (infrastruktura, javni sadržaji).

Sjeverna i južna obala, osim Prigradice, Babine i Gršćice, predstavlja ekstenzivno izgrađen prostor s malim brojem ili bez stalnog stanovništva, niskog standarda komunalne infrastrukture i opreme. Zauzetost obalne crte je nesrazmjerno visoka oko 22%.

1.1.2.5 Razvoj djelatnosti

Za ocjenu razvijenosti djelatnosti na razmatranom području značajno je sagledati broj zaposlenih u djelatnostima kao i odnos zaposlenih po pojedinim djelatnostima. Prema podacima JUO Općine Blato u 2000.g. u svim djelatnostima uposleno je 1349 osoba, što je za 162 manje od popisa 1991.g. (1511) što se može objasniti gospodarskom stagnacijom u posljednjih 10 godina i djelom statističkim razlozima.

Ako razmatramo po grupama djelatnosti, onda opažamo da je industrijska proizvodnja sa graditeljstvom najviše zastupljena sa 662 uposlena ili 49,1%. Drugo mjesto zauzima trgovina, turizam sa ugostiteljstvom, usluge i obrt sa 332 uposlena ili 23,9 %. Potom slijede društvene djelatnosti (obrazovanje, zdravstvo, socijalna skrb, kultura) sa 10,1% zastupljenosti, komunalne djelatnosti sa 5,1%, uprava sa 1,9% i financijske institucije sa 1,3%. Poljoprivreda je nisko zastupljena sa 2,1%, međutim broj zaposlenih u poljoprivredi ne oslikava stanje razvijenosti tog sektora, jer se veći dio poljodjelstva odvija kao «drugo» zanimanje kroz obiteljska gospodarstva.

Tablica 14. Pregled djelatnosti s brojem zaposlenih

DJE LATNOSTI		Br.zap.	%
POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO	POLJOPRIVREDA d.d. proizvodnja grožđa i vina	22	1,6
	POLJOPRIVREDA - ostali proizvodnja	5	0,4
	HRVATSKE ŠUME šumarstvo	2	0,1
	Ukupno poljoprivreda i šumarstvo	29	2,1
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA I GRADITELJSTVO	"RADEŽ" proizvodnja metalne opreme	410	30,4
	TRIKOP tekstilna industrija	176	13,0
	KARBON prerađivačka industrija	32	2,4
	KOMO popravak brodova	16	1,2
	KONSTRUKTOR- HOTINA graditeljstvo	28	2,1
	Ukupno industrija i graditeljstvo	662	49,1
TRGOVINA, UGOSTITELJSTVO I USLUGE	BLATO turizam, ugodit., trgovina	92	6,8
	OSTALI SUBJEKTI (3) intelekt., odvjetn. i sl. usluge	5	0,4
	OSTALI SUBJEKTI (52) zanatstvo, obrt i usluge	68	5,0
	OSTALI SUBJEKTI (33) trgovina	108	8,0
	OSTALI SUBJEKTI (17) turizam-ugostiteljstvo	39	2,9
	TKC-CENTAR usluge	2	0,1
	TRAST usluge	2	0,1
	HP - POŠT-URED ptt-usluge	7	0,5
	Ukupno trgovina, ugostiteljstvo i usluge	323	23,9
FINANCIJSKE INSTITUCIJE	BANKA-SPLITSKA financije	6	0,4
	BANKA-DUBROVAČKA financije	4	0,3
	ZAP financije	3	0,2
	BANKA-PRIVREDNA financije	5	0,4
	Ukupno financijske institucije	18	1,3
KOMUNALNE DJE LATNOSTI	VODOVOD komunalna	26	1,9
	HEP-ELEKTROJUG elektroopskrba	20	1,5
	HEP-PP Split TS "Blato" elektroopskrba	6	0,4
	KORČULA BUS komunalne djelatnost	5	0,4
	DVD vatrogasci	1	0,1
	EKO komunalne djelatnosti	11	0,8
	Ukupno komunalne djelatnosti	69	5,1
ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB	LJEKARNA BLATO ljekarna	7	0,5
	DOM ZDRAVLJA zdravstvo	24	1,8
	DOM STARACA skrb starih	29	2,1
	Ukupno zdravstvo i socijalna skrb	60	4,4
PREDŠKOLSKI ODGOJ I ŠKOLSTVO	OSNOVNA ŠKOLA školska	36	2,7
	SREDNJE ŠKOLE školska	28	2,1
	DJEČJI VRTIĆ predškolska	4	0,3
	Ukupno predškolski odgoj i školstvo	68	5,0
KULTURA	RADIO BLATO informiranje	3	0,2
	POLIVALENTNA DVORANA kultura	2	0,1
	BIBLIOTEKA kultura	2	0,1
	Ukupno kultura	7	0,5
LOKALNA UPRAVA, UPRAVA I SUDSTVO	OPĆINA uprava	10	0,7
	KATASTAR uprava	5	0,4
	POREZNA UPRAVA uprava	3	0,2
	MATIČNI URED uprava	2	0,1
	PREKRŠAJNI SUD sudstvo	4	0,3
	ZEMLJIŠNI URED sudstvo	2	0,1
	Ukupno uprava i sudstvo	26	1,9
UKUPNO:		1349	100,0

Usporedbu broja i razmještaja zaposlenih u djelatnostima 2000.g. u odnosu na 1991.g i u odnosu na prosjek RH možemo iščitati iz donje tablice.

Tablica 15. Kretanje udjela po osnovnim granama

	BROJ	POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO	INDUSTRIJA I GRADITELJSTVO	TRGOVINA, TURIZAM, UGOSTIT. I OBRT	FINANCIJE	KOMUNALNE DJELATNOSTI	OBRAZOVANJE, ZDRAVSTVO, SOCIJALNA SKRB KULTURA	SAMOUPRAVA UPRAVA I SUDSTVO
1991 RH.	%	14,6	33,6	20,1	3,3	1,1	11,5	5,9
1991. Blato	1511	8,6	59	21,8	1,1	1,1	7,8	2
2000. Blato	1349	2,1	49,1	23,9	1,3	5,1	10,1	1,9

Iz poredbenog prikaza je vidljivo da je industrija i graditeljstvo u Općini Blato zastupljena znatno više od prosjeka u RH u 1991.g., međutim u 2000.g. došlo je do pada zastupljenosti za gotovo 10 postotnih poena u odnosu na 1991.g.. Trgovina, turizam s ugostiteljstvom i obrt zastupljeni su nešto više nego u RH, a također u 2000.g. porastao je udio ovih djelatnosti u odnosu na 1991.g. Broj zaposlenih u poljoprivrednoj djelatnosti znatno je manji od RH, a zabilježen je vidan pad u 2000.g. u odnosu na 1991.g. Društvene djelatnosti su zastupljene podjednako.

Premda je danas industrijska proizvodnja pretežita djelatnost u Općini Blato, u tom sektoru u posljednjih 10 godina zabilježen je najveći pad.

1.1.2.5.1 Gospodarstvo

Razvijenost gospodarstva na području Općine možemo promatrati kroz tri osnovna vida gospodarskih djelatnosti: poljoprivreda, industrija i turizam.

Industrija s 54,32 % udjela u ukupnim prihodima i 662 zaposlenih djelatnika ima najznačajniji utjecaj na gospodarstvo.

Na drugom mjestu je poljoprivreda i ribarstvo s 20,70% udjela u ukupnim prihodima i 153 angažirana, dok je ugostiteljstvo i turizam s udjelom od 11,5% i 159 zaposlenih djelatnika na trećem mjestu u gospodarskoj strukturi ovog područja.

Industrija

Nositelji ove gospodarske grane je «Radež». Bez njega bi slika Blata naročito u demografskom pogledu bila znatno drugačija. Sadašnje teškoće industrijskih subjekata vezane su za probleme restrukturiranja te prilagodbe tržišnim uvjetima gospodarstva. Pored navedenih problema restrukturiranja, gospodarstvo opterećuju problemi nedostatka kapitala, zastarjela tehnologija, visoki transportni troškovi i slično.

Poljoprivreda

Poljoprivreda na području Općine Blato u prošlosti je bila glavna i skoro jedina grana djelatnosti stanovništva koje je na tim prostorima obitavalo. Međutim, razvojem turizma, industrije, pomorstva, trgovine, prometa i veza, uloga poljoprivrede je sve više gubila svoj primat i postajala je dopunsko, sporedno zanimanje.

Na području Blata prema popisu iz 1991.g. nalazi se ukupno 1148 domaćinstava, od kojih su 484 poljoprivredna gospodarstva, a to je 42,16% ukupnog broja domaćinstava. Međutim od ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava samo ih je 9,4% sa pretežnim prihodima od poljoprivrede. Ukupne poljoprivredne površine iznose 3140 ha ili 35% od ukupne površine.

Od poljoprivrednih kultura koje su značajnije zastupljene prevladavaju masline cca. 60000 stabala i loza koje ima 1000 000 trsova. Prosječna godišnja proizvodnja grožđa iznosi 150 vagona, od čega se proizvede 112,5 vagona vina. Na području Blata proizvede se 22 vagona ulja.

Od ostalih kultura uzgaja se krumpir na 30 ha, kelj-kupus na 11 ha i crveni luk na 6 ha.

Najveći broj gospodarstava ili 57,6% su posjedi do 1 ha, a od 1 – 3 ha je 27,1% gospodarstava. Ovakva prosječna veličina gospodarstva prema ukupnoj površini zemljišta rezultat je socio-ekonomskih značajki na ovom području. Posebno je nepovoljna okolnost da ovako male površine nisu objedinjene na jednom mjestu što otežava provođenje suvremenih agrotehničkih mjera. Tako su umanjeni gospodarski učinci poljoprivrede što je čini nekonkurentnom.

Okrupnjavanje posjeda, primjena suvremenih agrotehničkih mjera i poticajne mjere države nužan su korak revitalizaciji poljoprivrede, koja bi trebala biti značajna gospodarska djelatnost ovog područja.

Turizam

Današnji osnovni turistički smještajni kapaciteti Blata čine 163 kreveta. Turistički potencijali Blata smješteni su u Prižbi, Prigradici i Grščici.

Nositelj turističke ponude je «Blato» d.d. sa uposlenih 44 djelatnika u turizmu i ugostiteljstvu i do 50 sezonskih radnika. U privatnom smještaju i kampovima angažirano je oko 200 osoba.

U okviru d.d. Blato djeluju hotel «Alfir» sa 205, pansion «Prigradica» sa 25 i apartmansko naselje «Priščapac sa 200 ležaja ili ukupno 430 ležaja. U privatnom smještaju procjenjuje se da ima cca. 1200 ležaja.

Blatska turistička ponuda obogaćena je desetakom restorana, disco klubovima, brojnim caffe barovima i bistroima te ostalim pratećim djelatnostima.

Obrt i zanatstvo

U Blatu je registrirano cca. 130 obrtničkih radnji, koje čine široki spektar djelatnosti počevši od trgovina, raznih uslužnih i zanatskih radnji. Kroz ove vidove gospodarskih djelatnosti radno je angažirano 217 osoba.

U sadašnje vrijeme nezahvalno je raditi bilo kakve projekcije gospodarskog razvoja, obzirom da na gospodarski razvoj utječu mnogi uvjeti za koje danas možemo tvrditi da nisu postojani, jer je ova oblast u današnje vrijeme podložna znatnim promjenama.

Osnovne postavke razvoja gospodarstva bile bi:

- oživljavanje gospodarstva i redefiniranje gospodarske uloge u pravcu znatnijeg povećanja gospodarskih aktivnosti u cilju potpunijeg i učinkovitijeg iskorištavanja brojnih pogodnosti prirodnih resursa;
- obogaćivanje gospodarske strukture i razvijanje onih gospodarskih sadržaja koji čine cjelinu ponude sačuvanog i ekološki vrijednog gospodarskog područja;
- dostizanje i održavanje visoke i stabilne stope rasta prihoda, profita i zaposlenosti kapaciteta;
- značajno povećanje stupnja proizvodnosti i usluga i ukupne efikasnosti;
- podizanje nivoa angažiranosti i društvenog standarda stanovništva;
- promicanje razvitka onih djelatnosti koje će koristiti, čuvati i unaprjeđivati resurse, koji su ekološki, ekonomski i društveno održivi, koji nisu upućeni na znatniju energetske potrošnje te za koje ne treba osiguravati veće količine sirovina i repromaterijala;
- poticanje i privlačenje održivo-razvojnih pothvata, tj. pothvata čiji će nositelji imati gospodarski interes za očuvanjem i stoga se sami suprotstavljati svakoj uporabi prostora koja je nepotpuna ili ekološki neodrživa (ili umjetno održiva);

Promišljajući moguća **polazišta razvitka gospodarstva Općine Blato**, utemeljena na novim okolnostima, uz prihvaćanje poduzetništva i tržišta kao verifikatora valjanosti investicijskih ulaganja, potrebno je naglasiti da je budući razvitak nužno utemeljiti na intenzivnijem razvitku turizma i poljodjelstva, razvitku ekološki prihvatljivih manjih industrijskih pogona u područjima

servisnih zona izgrađenih prema strogim ekološkim standardima, intenzivnijem razvitku obrtništva, otvaranju manjih pogona i radionica te razvitku pomorskih djelatnosti.

Osnovni pravci gospodarskog razvoja su:

Prerađivačka industrija je dosad bila pokretač gospodarstva Općine Blato. Bez obzira na uobičajenu otočku orijentaciju na turizam i poljoprivredu, prerađivačka industrija i u buduće treba zadržati ključnu ulogu blatskog gospodarstva. U tom pravcu nužno je višestruko restrukturiranje vlasničke i tehnološke strukture kroz postupnu preorijentaciju na čišće industrije, dohodovnije u smislu obrta kapitala, uz racionalno, ali značajno zapošljavanje radne snage. Ovim se osigurava polikulturalnost otočkog gospodarstva što je od značenja za stabilnost gospodarstva.

Turizam se treba razvijati u skladu s fizičkim kapacitetom prostora, socio-kulturnim okruženjem, mogućnostima razvoja komunalne infrastrukture te potencijalom stalnog stanovništva i raspoložive radne snage za rad u turizmu.

Turizam je poželjno razvijati na korištenju kapaciteta u postojećim strukturama naselja uz izgradnju pratećih sadržaja i u razvitku manjih obiteljskih pansiona sa specifičnom ponudom. Izgradnju turističkih sadržaja na obali potrebno je usmjeravati na one prostore gdje se u najmanjoj mjeri narušava krajobraz. Potrebna je orijentacija na nove oblike turizma - nautički turizam, specijalne aranžmane prilagođene individualnim sklonostima pojedinih segmenata potražnje značajnih za valorizaciju ambijentalnih i kulturnih vrijednosti i osobitosti područja, seoski turizam, športsko-rekreacijski turizam i sl.

Poljoprivreda s ribarstvom kao protuteža turizmu kroz proizvodnju hrane neophodna je radi podizanja aktiviteta te radi dostizanja ekonomske stabilnosti.

Razvitak poljoprivrede ograničen je veličinom i strukturom poljoprivrednih površina. Budući razvitak poljoprivrede može se utemeljiti na jačoj pomoći države putem sustava poticajnih mjera, kreditiranju individualnih poljoprivrednih proizvođača, politici otkupa i plasmana, politici cijena, obrazovanju kadrova, kontroli kvaliteta, jačanju službi za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i promoviranju stvaranja udruženja proizvođača.

Intenzivniji razvitak poljoprivrede - revitalizacija maslinika, intenzivniji uzgoj tradicionalnih voćnih stabala, razvitak stočarstva podizanjem malih farmi, proizvodnja zdrave hrane, intenzivniji razvitak marikulture, veći udio ribarstva, razvitak obiteljskih gospodarstava bit će uz provođenje poticaja, značajan čimbenik smanjivanja depopulacijskih trendova na blatskom području i gospodarskog oživljavanja područja osobito sela u središtu otoka.

Obrtništvo, razvitak servisa i usluga povećavat će se paralelno s jačanjem turizma i povećanjem broja korisnika. Mogućnosti razvitka obrtništva vide se u kvalitetnijem zadovoljavanju potreba lokalnog stanovništva i turista ovog područja. Stoga treba razvijati proizvodne i uslužne djelatnosti na osnovi pomorske tradicija (mala brodogradnja i brodarstvo) i raspoloživih prirodnih sirovina (kamen) te onih djelatnosti koje su u službi osnovnih usmjerenja (prijevoz, trgovina, graditeljstvo, razne vrste obrta i sl.).

1.1.2.6 Komunalne djelatnosti

Od komunalnih djelatnosti na području Blata upravljanje otpadnim vodama predstavlja najveći problem jer Blato nema izgrađeni kanalizacijski sustav pa otpadne i oborinske vode odlaze u tlo.

Vodoopskrbu stanovništva osigurava JP «Vodovod» Blato iz vlastitih crpilišta.

Upravljanje krutim otpadom na području Općine Blato ne zadovoljava niti u pogledu sakupljanja, niti u pogledu njegova zbrinjavanja na deponij «Sitnica» čiji prostor treba sanirati, a deponij rješavati u okviru čitavog otoka. Poslove prikupljanja i odvoza otpada na

području Blata obavlja EKO d.o.o. Uz ovu djelatnost EKO d.o.o. obavlja i poslove održavanja zelenih površina i čišćenja mjesta.

Javni cestovni promet obavlja «Korčula bus».

Daljnji razvitak komunalne djelatnosti predviđa se u pravcu daljnjeg razvitka i poboljšanja vodoopskrbe na čitavom području, izgradnje sustava odvodnje, zbrinjavanja otpada, većeg stupnja javne higijene, uređenja novih groblja, podizanja standarda javnog prijevoza, zaštite od štetnih djelovanja voda i zaštite mora i voda od zagađenja.

1.1.2.7 Društvene djelatnosti

Ocjena stanja u oblasti društvenih djelatnosti na području Općine pokazuje razvijenost društvene infrastrukture veće od otočkog prosjeka.

U društvenim djelatnostima zaposleno je 135 djelatnika.

U predškolskom odgoju djeluju Dječji vrtić «Blato» i Dječji vrtić «Majke Marije Petković» pri samostanu Družbe kćeri milosrđa, ove vrtiće pohađa 60 – 70 djece.

Osnovno školstvo organizirano je u Osnovnoj školi «Blato» koja ima 36 djelatnika, a koju pohađa 370 – 380 učenika.

Srednje školstvo organizirano je u Srednjoj školi «Blato» koja ima 28 djelatnika i cca. 220 učenika.

Od kulturnih ustanova u Blatu djeluju Narodna knjižnica Blato, Zavičajni muzej, Narodna glazba Blato i druge kulturne ustanove u KUD-u.

Na polju informiranja Blato ima lokalnu radio postaju Radio Blato.

Športske organizacije su: Blatski športski klub «Zmaj», Hrvatsko gimnastičko društvo «Sokol», Šahovski klub «Blato», Boćarski klub «Zlinje», Športska-ribolovna udruga «Pagar», LD «Jastreb, i dr.

Zdravstvena zaštita u Blatu organizirana je kroz poslovnu jedinicu Doma zdravlja «Dr. Ante Franulović» sa 24 djelatnika, smještena u novoizgrađenoj zgradi u središtu Blata. Obzirom na razinu usluga, može se tvrditi da je stanje primarne zdravstvene zaštite u Blatu na zavidnoj razini.

Od socijalne skrbi u Blatu djeluje Dom za socijalnu skrb sa 29 djelatnika. Zgrada doma je dislocirana od naselja, međutim u gradnji je nova zgrada za stare osobe u središtu Blata.

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenta prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

⇒ *Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske* utvrđena su problemska područja u koja, između ostalih, spadaju ratom zahvaćena područja (fizička, funkcionalna i ekološka obnova), područja uz državnu granicu (integracija u cjelokupan prostor Republike Hrvatske), obalna područja (propisi o uređenju i zaštiti obalnih područja mora) te područja otoka (razvoj i prometno povezivanje).

Otok Korčula, a samim tim i administrativno područje Općine Blato, po svojim karakteristikama tretiraju odrednice za obalno jadransko područje. Stoga su za područje Općine Blato bitne slijedeće odrednice koje se deriviraju sa nivoa strategije kao globalne i usmjeravajuće:

- Na jadranskom području očuvati osobite vrijednosti obale, zaobalja, otoka i akvatorija kao glavnog turističkog prostora.
- Posebnim ciljevima prostornog razvoja naglašava se zaštita prostora i okoliša, i to primjenom suvremenih svjetskih načela zaštite i unaprjeđenja okoliša.
- Temelj za ostvarivanje ciljeva razvoja je stroga zaštita posebno vrijednih resursa: nezagađeno tlo, rezerve pitke vode, čisto more i prirodne šume.
- Intervencije na jadranskom prostoru zahtijevaju primjenu visokih kriterija zaštite okoliša i krajnje racionalno zauzimanje prostora za izgradnju.
- Na turističkim područjima nužno je uspostaviti kriterije lociranja sadržaja i korištenja prostora koji će stvoriti uvjete za kvalitetan i gospodarski učinkovit turizam.
- Planirane turističke zone koje su djelomično izgrađene treba kvalitativno prestrukturirati i dograđivati, usmjeravati izgradnju sadržaja u cilju podizanja postojeće ponude. Neizgrađene turističke zone ne izgrađivati do izrade nove generacije planova (prema novom Zakonu o prostornom uređenju), kod nove izgradnje dati prednost gradnji na područjima gdje je potrebna sanacija terena svake vrste, a izbjegavati atraktivne lokacije.
- U prostornim planovima odrediti granice "dopustivosti" turističkih aktivnosti.
- U planiranju trasa velike infrastrukture treba prioritarno ispitati mogućnost korištenja postojećih koridora i izbjegavati zauzimanje novih površina vrijednih resursa.
- Radi znatnog interesa i "pritiska" na obalna područja, u razvitku obalnih područja afirmirati novu razvojnu paradigmu - "održivi razvitak".
- Prioritetne zahvate u prostoru usmjeravati po načelima korištenja rezervi postojećih struktura za djelatnost i stanovanje te usmjeravati izgradnju u zone s dovoljnim kapacitetima postojeće infrastrukture. Rezervacija i ograničeno korištenje prostora potencijalnog za razvoj turizma u dijelu koji nije moguće realizirati u predviđenom razdoblju i za koje ne postoji dovoljan stupanj istraženosti.
- Posebnu pažnju posvetiti područjima povećanog interesa za ulaganje (obala, otoci, marine, lovna i rekreativna područja).
- U uređenju i razvoju naselja koristiti rezerve postojećih struktura (interpolacije).
- Usmjeravati novu izgradnju u dijelove naselja opremljene komunalnom infrastrukturom ili na prostore najpovoljnije za izgradnju nove infrastrukture.
- Usmjeravati gradnju marina na mjesta postojećih naselja i lučica (ostavljajući dio za domaće stanovništvo) i na manje kvalitetne obalne prostore uz osiguranje visokog standarda usluga te zaštite mora i okoliša.
- Radi zaštite negrađevinskog, u pravilu poljodjelskog i šumskog zemljišta, utvrditi smjernice i kriterije za gradnju izvan građevinskih područja.
- Veliki učinak na poboljšanju uvjeta života i rada može se postići malim zahvatima i pomacima, mjerama bolje organiziranosti subjekata unutar njihovih nadležnosti i unutar lokalnih zajednica. *Veliki prostorni zahvati koji bitno mijenjaju značajke temeljne prostorne strukture, a poglavito odnos površina po osnovnom tipu korištenja, moraju biti sagledavani i obrađeni na način koji osigurava cjelovit i integralan plansko-razvojni pristup i kontrolu svih učinaka.*
- *Strategijska je odluka sustavno ne mijenjati odnos osnovnih kategorija korištenja prostora (poljodjelske, šumske, vodne, građevinske površine).*
- Prioriteti razvoja u prostoru su: zaustavljanje negativnih procesa (depopulacija, zapuštanje resursa) i poticanje razvoja ruralnih prostora u cjelini i smanjivanje pritiska na gradove naročito jadranskog područja; stvaranje uvjeta za razvoj gospodarstva u postojećim strukturama naselja, a posebno korištenjem domicilnih resursa.
- Prioriteti zaštite okoliša su: zaštita fizičke cjelovitosti resursa, zaustavljanje daljnjeg širenja naselja (građevinskih područja) i stroga kontrola (usmjeravanje) izgradnje izvan građevinskih područja, te racionalno korištenje postojećih struktura (poglavito za djelatnosti i stanovanje); promjena načina korištenja resursa s većom pažnjom na biološku osjetljivost i raznolikost, kvaliteta voda i tla te prirodne značajke krajobraznih struktura; sanacija kritičnih mjesta zagađenja okoliša (prioritetno odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, zbrinjavanje

otpada) i uklanjanje zastarjelih, neprofitabilnih i zagađujućih tehnologija, a naročito na obalnom području.

→ Krajnje racionalno korištenje i stroga zaštita strateških resursa: biološka cjelovitost jadranskog akvatorija, prirodna obala mora i obalna vegetacija, čisto i nezagađeno tlo, prirodne šume, i dr.

→ Očuvati kvalitetu mora provođenjem i održavanjem mjera zaštite, rješavati odvodnju putem kanalizacijskih sustava uz prethodno pročišćavanje.

Korištenjem i zaštitom resursa osobito voditi računa o zaštiti vodnih resursa kao temelja uređenja i zaštite okoliša, te o orijentaciji na prirodne cikluse proizvodnje zdrave hrane, zaštitu tla, ograničavanje daljnjeg intenziviranja klasične proizvodnje, obnovu tradicionalnih i malih gospodarstava.

⇒ *Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije*

Uvjete uređenja na području Općine Blato određuje prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije i njegove izmjene i dopune. Prema tom prijedlogu ocjenjuje se da Blato prema tipologiji razvojnih promjena spada u područja zaostajanja u razvoju, ali s mogućnošću funkcionalnog okupljanja i oživljavanja prostora.

U procjeni demografskog razvoja predviđa se prosječna godišnja stopa rasta od 0,45% do 0,95% na razini Županije.

Međutim za Općinu Blato predviđa se opadanje broja stanovnika, tako da bi 2015.g. na području Blata živjelo 3000 – 3500 stanovnika.

Planom se predviđa da jedinice lokalne samouprave ne samo podržavaju već i provode aktivnu populacijsku politiku i to poreznim, stambenim, agrarnim, razvojnim i drugim mjerama.

Planom se predviđa da se Općina Blato sukladno tradiciji i vrijednim površinama uključi u program poticaja razvoja poljoprivrede i turizma kao nositelja gospodarskog razvoja.

Planom se naznačuju lokaliteti pogodni za razvitak pojedinih djelatnosti u Općini Blato:

-od uvale Žukova do Prigradice i akvatorij oko otočića Trstenik – otočića Pržanjak za uzgoj marikulture;

-sjeverna strana otoka za razvoj turizma;

Prostor za razvoj naselja osigurava se utvrđivanjem građevinskog područja naselja temeljem kriterija koji su sadržani u Planu.

U zoni niskog intenziteta i neracionalnog korištenja prostora (sjeverna obala otoka Korčule – obalni pojas Općine Blato) zabranjuje se daljnje proširenje građevinskog područja osim za područja gdje su se postojećom izgradnjom narušile prirodne vrijednosti i trajno izmijenile osobine obale pa se za koncentraciju planiranih namjena predviđa korištenje uvala Bristva i Žukova.

Stambena izgradnja može se definirati za zone stanovanja definirane GUP-om Blato – Vela Luka.

Prijedlogom Plana utvrđene su lokacije za gospodarsku i turističku namjenu:

- za razvoj turizma su to: postojeće turističko naselje Prišćapac (proširenje) – T2; **hotelski kompleksi** u: **Prižbi – Ravno** (T1), **Žukova** (T1) i **Lučica** (T1) te proširenje turističke lokacije uz postojeći hotel «Alfir» (T1);
- gospodarske zone u Blatu I1, I2, K3;
- proizvodno - zanatska zona u Blatu (M. Krinja) – (I2);
- poslovne zone: **proizvodna zona Bristva** (I2) i komunalno servisna zona Blato (K3).
- površine za razvoj akvakulture (H).

Tablica 16. Namjena površina

PODRUČJE	POVRŠINE ZA GRAĐENJE					NEGRADIVE POVRŠINE		
	stanovanje	industrija	turizam	sport	ukupno GP	poljopr.	šumske	ostale
OBALA	143,5	4,25	21,41	2,71	171,87	1817	4431	55
OSTALO	109,5	25,54	0	0	135,04			
UKUPNO	253	29,79	21,36	2,71	306,91	1817	4431	55

Planom se određuje 124 ha za razvoj naselja (neizgrađene površine građevnog područja).

Razvoj naselja se temelji na osiguranju potrebnih središnjih funkcija u skladu sa značenjem naselja. U sustavu naselja Blato se određuje kao manje regionalno središte sa gustoćom stanovništva G_{nst} 12-25 stan./ha i gustoćom stanovanja G_{bst} 25-50 stan/ha (G_{nst} = broj stanovnika/ površinu GP-a, G_{bst} = broj stanovnika/ površinu građ. čestice širih građevnih funkcija)

U smjernicama **gospodarskog razvitka** za Općinu Blato ističe se daljnji razvitak industrije zadržavanjem i postupnim restrukturiranjem postojećih industrijskih pogona i otvaranje novih prema zahtjevima tržišta te intenziviranje poljodjelstva. Postupno rješavanje svih infrastrukturnih ograničenja.

U razvoju infrastrukturnih sustava ističe se :

- u pomorskom prometu navode se luke otvorene za javni promet lokalnog značenja: luka Prigradica, luka Bristva, Gršćica i Prižba te luka nautičkog turizma Lučica;
- helidrom u Blatskom polju;
- u poštanskom prometu: poštanski uredi Blato i Prižba, a u TK prometu područna centrala Blato;
- u elektroopskrbi: rekonstrukcija TS 110/10(20) kV Blato i TS 35/20 kV Blato;
- u vodoopskrbi: u okviru neretvansko-pelješko-korčulansko-lastovskog cjevovoda NKPL planira se izgradnja VS «Prigradica», blatski vodovod bi u ljetnoj sezoni nadopunjavao regionalni NPKL vodovod;
- u odvodnji: dispozicija otpadnih voda naselja Blato je predviđena dugim podmorskim ispuštom kod Bristve, a do koje se dovode hidrotehničkim tunelom te pročišćavaju;
- na planu uređenja voda planira se melioracijsko uređenje polja Blato.

Prostorni plan Općine Korčula

Izmjena i dopuna(revizija) Prostornog plana Općine Korčula izrađena je za područje bivše Općine Korčula. Planirani razvoj Općine temeljio se na prirodnim ljepotama kao uvjet za razvoj turizma. Osnovni planirani nositelji razvoja Plana su industrija i poljodjelstvo, ribarstvo i turizam, s time da će razvoj turizma multiplikativnim djelovanjem potaknuti razvoj prometa, trgovine i ostalih tercijarnih djelatnosti.

Plan je predviđao da će u 2000.g. gradska naselja biti: Blato-Vela Luka, kao jedinstvena konurbacija. Planira se policentrična shema naselja. Općenito se može zaključiti da su dosegnuta razina opreme centralnih naselja i njihov prostorni raspored prilično zadovoljavajući i da ih treba podržati u funkciji izjednačavanja uvjeta života i ravnomjernog razvitka na čitavom otoku. Planom je predviđena jača urbanizacija i koncentracija stanovništva u većim naseljima i istodobno disperzija izgradnje za sekundarno stanovanje (u funkciji rekreacije, turizma u domaćoj radinosti, sezonskog poljodjelstva i ribarstva).

Prema postavljenim ciljevima proizlaze osnovna načela organizacije prostora:

- na području većih naselja razvijati urbane djelatnosti uz osiguranje dovoljno prostora za razvoj;
- u uskom obalnom pojasu razvijati turističke i rekreacijske djelatnosti na način da ne zauzimaju prevelike površine;
- na najkvalitetnijim poljoprivrednim površinama razvijati poljoprivredu i zabranjivati izgradnju na tim površinama;
- osigurati prostorne i infrastrukturne uvjete.

Planom namjene prostora određene su površine za razvitak naselja, turizma industrije i šumarstva u 2000. g.

Planom su utvrđene površine građevinskog područja.

Tablica 17. Površine GP-a PPO Korčula

NASELJA	PROSTORNI PLAN 2000.					POSTOJEĆE STANJE			Stambena gustoća naseljenosti 1991
	Broj stanovnika	GP* naselja	GP industrije	GP turizma	Broj stanovnika 1991.	GP naselja	GP industrije	GP turizma	
BLATO	4400	163,7	33,75		3693	109,45	11,6		
PRIGRADICA	200	110,6	4,12	8,89	200	32,32	2,67		
PRIŽBA-GRŠČICA	120	74,2		27,81	200	67,2	0	0,9	
POTIRNA		14,44			14	6,43	0		
	4720	363,42	37,87	36,7	4107	215,4	14,27	0,9	19,1

*GP: građevinsko područje

Tablica 17. A Površine GP-a PPO Korčula

NASELJA	ID PROSTORNI PLAN 2006.				POSTOJEĆE STANJE			Stambena gustoća naseljenosti 2001	
	Broj stanovnika	GP* naselja	GP industrije	GP turizma	Broj stanovnika 1991.	GP naselja	GP industrije		GP turizma
BLATO	3659	243	30	21	4400	315	34	2	13,9
POTIRNA	21	13	0	0	14	19	0	0	0,7
	3680	256	30	21	4114	334	34	2	12,3

*GP: građevinsko područje umanjeno za površine industrije i turizma

Napomena – zbog različitosti načina proračuna i preciznosti kartografskih prikaza moguća su odstupanja u iskazima površina. Točan izračun dan je u analitičkom prikazu IDPPUO Blato.

Planom se utvrđuju infrastrukturni sustavi i to: prometni sustav, elektroopskrbni sustav, vodoopskrba i zaštita voda, telekomunikacije i sustav pošta.

Planom su utvrđeni režimi korištenja prostora te način i mjere zaštite prirodne i graditeljske baštine.

Planom su utvrđena građevinska područja na katastarskoj podlozi.

Planom se utvrđene odredbe za provođenje, temeljem kojih je moguće za područja za koje nije obavezan plan nižeg reda izravno utvrđivati lokacijske uvjete.

Prostorni plan koji je rađen za cjelovitu Općinu Korčula nije rađen temeljem adekvatnog plana dugoročnog razvoja, već temeljem slobodne projekcije gospodarskog razvoja.

Plan je rađen i donesen na neadekvatnim podlogama.

Generalni urbanistički plan Blata

Generalni urbanistički plan Blata zajednički razmatra prostor s Velom Lukom.

GUP je izrađen na temelju utvrđene obveze iz Prostornog plana Općine.

Osnovni zadatak izrade GUP-a su mogućnosti nove izgradnje na području Blata u cilju osiguranja prostora za ostvarivanje novih urbanih funkcija, prometne i komunalne infrastrukture i stanovanja.

GUP-om su Blato i Vela Luka planirani kao komplementarni «gradovi-blizanci».

GUP-om su temeljni ciljevi razvoja: industrija, poljoprivreda, turizam i ugostiteljstvo, trgovina i zanatstvo.

Za područje Blata Plan obuhvaća 226,45 ha, od čega je bilo 135,5 ha površine za izgradnju, a ostalo čine prometne, zelene i ostale površine.

Odredbama za provođenje utvrđeno je:

- osnove i zadaci plana,
- organizacija prostora i namjena površina,

- mjere zaštite i sanacija ugroženih dijelova čovjekove okoline,
- režimi uređivanja prostora,
- smjernice za izradu uvjeta uređenja prostora za izgradnju i rekonstrukciju,
- uvjeti razgraničenja zona i
- mjere za provođenje plana.

Plan je donesen 1989. g., a više izmjena i dopuna do zaključno 2006. godine.

Plan je djelomično usuglašen s Prostornim planom uređenja Općine BLATO. Planirana namjena urbanog prostora s nekad vrijedećim pravcima razvitka danas je neaktualna, npr. u odnosu na kolektivno stanovanje. GUP je na snazi i primjenjuje se do donošenja Urbanističkog plana uređenja Blata.

Provedbeni urbanistički planovi

Provedbeni urbanistički planovi malog su prostornog obuhvata i uglavnom su nerealizirani osim PUP a - Ratak koji je u većem dijelu ostvaren.

Doneseni i su slijedeći planovi:

- PUP servisne zone «Lučica» Blato donesen 30.10.1990.g.
- PUP «Ratak» Blato donesen 30.10.1990.g.
- PUP dijela centra Prižba donesen 30.10.1990.g.
- PUP dijela skladišno-servisne zone u Blatu donesen 9.11.1992.g.

PUP servisne zone «Lučica» Blato obuhvaća 1,8 ha. Plan je donesen na temelju GUP-a Blata. Planom je utvrđena namjena za:

- poslovno-skladišne objekte,
- proizvodno uslužno zanatstvo,
- servise,
- sletilište za helikoptere,
- prometne i komunalne objekte.

PUP dijela skladišno-servisne zone u Blatu obuhvaća 1,1. Plan je donesen na temelju GUP-a Blata. Planom je uređena:

- namjena za poslovno-skladišne i servisne objekte,
- određene su trase za izgradnju vodovodne mreže,
- određene su trase za izgradnju mreže otpadnih voda,
- određene trase električne mreže,
- pješačke i kolne površine.

PUP «Ratak» obuhvaća 1,2 ha i *PUP dijela centra Prižbe* obuhvaća 0,26 ha.

PUP «Ratak» je obuhvaćena postojeća izgradnja uz povećanje na 27 građevinskih parcela. *PUP dijela centra Prižbe* utvrđuje površine za javne sadržaje (za objekte pošte i tel. centrale, ambulante, turističkog ureda, samoposluge prodavaonice, ugostit. objekta i sl.).

Oba plana pokrila su nepovezane dijelove građevinskog područja Prižbe.

Pošto su planovi doneseni poslije 30. 04. 1986.g i imaju odredbe za provođenje, **moгу se uskladiti temeljem odredbi Zakona o prostornom uređenju nakon donošenja Izmjena i dopuna PPUO Blato i izrade Urbanističkih planova uređenja predviđenih Izmjenama i dopunama PPUO Blato, a sve sukladno Uredbi o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora (NN 128/24).**

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja u razvoju u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelja

Po obilježju podjele rada, jedno od težišta razvitka u prostoru otoka Korčule u kojem dominira industrijsko-turističko-poljoprivredna komponenta razvitka je područje Blata.

U dosadašnjem razvitku ovog područja uglavnom su bile aktivirane razvojne snage i resursi u industrijskoj proizvodnji i poljoprivredi. Turizam na ovom području, pored komparativnih prednosti, nije predstavljao noseću gospodarsku granu.

Šire područje – otok Korčula sa svojim geoprometnim položajem nalazi se na spoju dvaju perspektivnih prostornih sustava (splitske i dubrovačke regije) od kojih može koristiti doprinose njihovih vlastitih orijentacija (splitske na industriju i tercijarne te kvartarne djelatnosti, a dubrovačke na turizam). Ovdje se može istaći i dodir sa neretvanskom subregijom koje je orijentirana na lučke i poljoprivredne djelatnosti. Korčula, za razliku od ostalih otoka, nije prometno izolirana što joj daje znatne razvojne prednosti.

Korčulansko, odnosno blatsko područje, posjeduje vrlo povoljne prirodne uvjete: raznolikost prirode, dinamičan reljef, razvedenu obalu, pogodnu klimu i sačuvanu izvornu vegetaciju.

Na korčulanskom, odnosno blatskom području, evidentirano je prisustvo kulturno-povijesnih spomenika iz različitih vremenskih razdoblja. Uređenje i zaštita postojećih spomenika te odgovarajuća prezentacija, omogućiti će njihovo stavljanje u funkciju turizma.

Mogućnosti i ograničenja razvoja

Koncepcija prostornog razvitka temelji se na vrednovanju prirodne osnove i stvorenih vrijednosti, posebno naselja, infrastrukture i gospodarskih kapaciteta. Može se govoriti o osnovnoj uzdužnoj (dužobalnoj) okosnici razvoja. U budućem razvoju potrebno je poticati te elemente kao čimbenike razvoja, u čemu se naglašava slijedeće;

Geoprometni položaj općina

Otok Korčula, a u okviru njega i Općina Blato, smješten je na dužobalnom razvojnom pravcu u blizini gradova Splita i Dubrovnika koji su nositelji regionalnog razvitka, čije se zone utjecaja na korčulanskom području presijecaju. Dosadašnji najintenzivniji gospodarski tokovi jadranskog prostora koncentrirani su duž uskog obalnog pojasa, zaobilazeći zaobalna i otočka područja. Otok Korčula (Blato) s ovom jadranskom okosnicom razvitka prirodno je povezan preko poluotoka Pelješac te ima daleko bolje uvjete razvitka od ostalih jadranskih otoka. Preko Pelješca je Korčula (Blato) uključena i u transverzalno povezivanje s prometnim i infrastrukturnim koridorima duž Neretve, što ovom otočkom prostoru stvara realnu osnovu za korištenje prirodnih komparativnih prednosti, posebice razvitka turizma. Osim toga otok Korčula (Blato) je povezan i longitudinalnom pomorskom vezom Rijeka - Split – Korčula – Dubrovnik.

Krajobrazne i kulturološke vrijednosti

Bogatstvo prirodnih fenomena, prvenstveno blizina otočkog arhipelaga ispred Prižbe i Karbuna predstavlja veliku atraktivnost područja što privlači posjetioce i potencijalne investitore za razvoj, prvenstveno turističkih sadržaja. Osobitost prirodnih vrijednosti i osjetljivost na promjene do gotovo ugroženosti temeljnih fenomena, nameće potrebu preispitivanja i valorizacije dosadašnjih aktivnosti radi očuvanja temeljnih prirodnih vrijednosti. Obalu je potrebno sačuvati od nove gradnje.

Prirodni resursi za razvoj poljoprivrede, ribarstva i turizma

Razvoj turizma u sprezi s poljoprivredom i ribarstvom može postati znatan čimbenik budućeg razvoja na blatskom području. Prirodni resursi pružaju mogućnost razvoja, ali i obnove maslinarstva, vinogradarstva, voćarstva zatim ribarstva i stočarstva.

Prirodna bogatstva obalnog prostora: razvedena obala,

- pejzažne vrijednosti,
- klimatske prednosti,
- obala pogodna za kupanje,

pružaju izuzetno kvalitetnu osnovu za razvoj boravišnog, nautičkog, rekreacijskog i izletničkog turizma;

Stanovništvo kao prirodni čimbenik sredine iskazuje vitalna svojstva kroz duže vremensko razdoblje, ali i određenu stagnaciju u posljednjem razdoblju. Stoga je to činilac koji potiče, ali i ograničava razvoj, određuje potrebe i ciljeve razvitka.

Dosadašnje kretanje i struktura stanovništva, izuzev pozitivnog trenda u razdoblju 1981. - 1991., ne može se još uvijek uzeti kao optimistički čimbenik razvoja. Razmatrajući problem demografskog razvoja nužan je osvrt na povremeno stanovništvo. Obzirom da se u ljetnoj sezoni broj stanovnika poveća, potrebno je osigurati potrebnu infrastrukturu i javne sadržaje koji će zadovoljiti povećane potrebe.

Glavne zapreke i ograničenja budućeg razvoja sastoje se u sljedećem:

- *stanje gospodarstva* - niska razina ponude turističkih kapaciteta te zastarjelost industrijskih kapaciteta;
- *naglašena orijentacija na razvoj turizma* imala je posljedicu slabljenja interesa za razvoj poljoprivrede, ribarstva i drugih djelatnosti značajnih za razvoj područja;
- *neplanska izgradnja* individualnih objekata namijenjenih stanovanju umanjila je vrijednost atraktivnih prostora za razvoj turističke djelatnosti te ugrozila osnovne krajobrazne vrijednosti prostora ;
- *ljudski činilac u zemljišnoj politici* - trenutni interes stanovnika za prodaju zemljišta za izgradnju kuća za odmor i neodgovarajuća zemljišna politika te neefikasnost praćenja stanja u prostoru rezultirali su neracionalnim i neplanskim zauzimanjem atraktivnog prostora na štetu općeg razvoja.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Prostorno-planske tendencije i pretpostavke (demografske prognoze, nastavak procesa urbanizacije, razvitak gospodarskih djelatnosti, suvremenije planirana prometna mreža, ekonomičnija mreža središnjih funkcija, rast središnjih naselja) utječu na koncipiranje sustava središnjih naselja koji će najviše odgovarati potrebama stanovništva i drugim korisnicima u Županiji dubrovačko-neretvanskoj čime se određuje mjesto Općini Blato i njenom okruženju tako da se na najbolji način uklopi u cjelokupnu koncepciju prostornog razvitka i uređenja novih općina i gradova Dubrovačko-neretvanske županije.

Područje Blato – Vela Luka kao jedinstveno razvojno područje predstavlja zapadni dio otoka Korčule.

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Na prostoru Općine nalaze se prirodne, stvorene i gospodarske cjeline koje određuju namjenu prostora i čiji elementi postaju konstitutivni okvir organizacije i funkcioniranja cjeline područja.

Prirodna osnova određuje namjenu prostora prvenstveno u odnosu na prirodne sustave, šumske i poljoprivredne površine.

Organizacija prostora Općine Blato zasniva se na prirodnim datostima i vrijednostima, na prikladnosti prostora za pretežne ili karakteristične namjene uz pažljivo vrednovanje moguće eksploatacije, odnosno prihvatnim kapacitetima prostora i osiguranju održivog razvitka. Pored ovog, organizacija se temelji i na vrednovanju prometnih i infrastrukturnih koridora kao elemenata prostornog sustava koji utječe na dinamiziranje razvojnih procesa. Zaštita okoliša i racionalno korištenje i uređenje prostora zahtjevi su koje organizacija prostora uvažava.

U budućoj organizaciji prostora najznačajniju ulogu imat će općinsko naselje Blato kao općinsko središte, tj. lokalno središte te najvažnije središte rada i usluga na području Općine u kojem je sadržana i većina središnjih funkcija. Općinskom središtu Blato gravitiraju sva naseljena područja u Općini.

Pristup utvrđivanju organizacije i namjene prostora različit je uvažavajući specifičnosti pojedinih područja (prostorno funkcionalnih cjelina) - unutrašnjeg dijela i obale.

Obala predstavlja izgrađena i neizgrađena područja na sjevernoj obali od uvale **Lovornik** do uvale Spiliška i na južnoj obali od uvale Slatina do rta Vinačac.

Obzirom da obalna područja predstavljaju posebnu problemsku cjelinu na razini Strategije prostornog uređenja RH, da se zaštiti i očuvanju obalnog pojasa pridaje izuzetno značenje, to se i kroz utvrđivanje namjene i budućeg korištenja ove prostorno-planske cjeline vodilo računa o sljedećim postavkama:

- ne zauzimanju neizgrađenih dijelova obale novom izgradnjom bilo stambenih ili turističkih građevina,
- potrebi očuvanja i rekultivacije svih zelenih površina u cilju očuvanja “doživljajnih” komponenti prostora, potrebi aktivnog korištenja kultiviranih poljoprivrednih površina koje predstavljaju najkvalitetnija tla na području Blata,
- zaštiti obale na način da se njen što veći dio (izuzev obale u samim naseljima) sačuva u prirodnom obliku
- usmjeravanju buduće gradnje u naseljima na način da se maksimalno štite kulturno-povijesne cjeline i spomenici graditeljske baštine.

U *unutrašnjem dijelu* dominira naselje gradskog tipa - Blato, koje je općinsko središte. U njemu je koncentriran najveći broj stanovnika. Blato je središte rada, stanovanja, javnih, uslužnih i ostalih funkcija. Blato će i dalje zadržati svoje središnje funkcije.

Pored koncentracije stanovanja na području Blata Planom se osiguravaju prostori za proizvodne i poslovne funkcije, funkcije športa i rekreacije, javne i ostale funkcije.

Osnovna organizacija prostora, sustav naselja i funkcija definiraju strukturu površina za potrebe razvoja naselja, gospodarskih aktivnosti, poljoprivrede, prometa te očuvanja i zaštite prostora.

U budućem korištenju i namjeni prostora Općine Blato razlikuju se slijedeće površine:

- 1/ Razvoj i uređenje površina naselja,
- 2/ Razvoj i uređenje površina izvan naselja.

3.2.1.1. Razvoj i uređenje površina naselja

Građevinska područja naselja (cjelina izgrađenog i neizgrađenog dijela naselja) obuhvaćaju kompaktne cjeline izgrađenih i neizgrađenih struktura naselja mješovite namjene, pretežite namjene i isključive namjene i prikazana su na karti korištenja i namjene površina u mjerilu 1:2500 i granicama građevinskih područja u mj. 1:5000.

Građevinsko područje **naselja Blato je mješovite namjene** - pretežito stambena u okviru koje prevladava stanovanje kao osnovna funkcija u kojima se već nalazi ili se planira gradnja **stambenih zgrada** uz mogućnost smještaja pratećih sadržaja stanovanja koji ne zahtijevaju posebne zone i ne utječu negativno na kvalitetu življenja u naselju, kao što su administrativno-upravni, obrazovni, zdravstveni, kulturni, vjerski, sportsko-rekreacijski, poslovni, trgovački, turistički i ugostiteljski sadržaji, servisni sadržaji, prometne i zelene površine i građevine komunalne infrastrukture i uređaji, mreža pješačkih putova, lokalnih kolnih prometnica, parkirališta, javnih prostora, perivoja i dr. Ove površine uključuju i manje poslovne i gospodarske zgrade te pojedinačne gospodarske zgrade, komplementarne osnovnoj namjeni.

U zasebnim prostorima planirana su područja gospodarske, proizvodne i turističke namjene te površine za rekreaciju i infrastrukturu.

Građevinska područja **naselja Potirna** su područja u kojima se već nalazi ili se planira gradnja stambenih zgrada uz mogućnost smještaja sadržaja koje prate stanovanje, tj. organizaciju života u naselju kao što su to: društveni standard, šport i rekreacija, ugostiteljstvo, uslužno zanatstvo, trgovina i sl. kao i građevine komunalne infrastrukture i sl.

Ukupna površina za razvoj naselja (građevno područje Općine Blato) je 307 ha. Udio površina za razvoja naselja Blato po namjenama :

- izgrađene površine mješovite namjene (pretežno stambene) cca 159 ha,
- neizgrađene površine mješovite namjene (pretežno stambene) cca 81 ha,
- površine za gospodarstvo cca 30 ha,
- površine za turizam cca 21 ha i
- površine za šport i rekreaciju cca 3 ha.

U okviru planiranih površina za razvoj naselja Blato cca. 54 ha je namijenjeno za isključive namjene (proizvodne, poslovne, turističke, rekreacijske).

Razgraničenje isključivih namjena za razvoj djelatnosti detaljno će odrediti Urbanistički planovi uređenja.

3.2.1.2. Razvoj i uređenje površina izvan naselja

To su površine izvan cjelina naselja namijenjene razvoju gospodarskih djelatnosti, poljodjelstva, prometa, izgradnji infrastrukture, rekreaciji, zaštiti i očuvanju prostora i sl. Ove površine obuhvaćaju:

3.2.1.2.1 Površine za razvoj gospodarstva:POSLOVNA - **K****K 3 - Komunalno- servisna** – uz D 118 Vela Luka – Blato (postojeća)**K 3 – Komunalno – servisna** – uz Ž 4226 Blato- Vela Luka (postojeća)ZONA DRUŠTVENE I JAVNE NAMJENE - **D****D2 - socijalna**, zona postojećeg doma za stare osobe (postojeća) - 1,05 ha.UGOSTITELJSKO - TURISTIČKE NAMJENE – **T** (T 1 - hotel, T2 - turističko naselje)

T1 - hotel «Prižba-Ravno» - novo planirano,

T1 - hotel «Žukova» - novo planirano.

TURISTIČKA - LUKA POSEBNE NAMJENE - **L****LI industrijska luka – Bristva** (postojeća)**LN luka posebne namjene županijskog značaja - nautičkog turizma -Lučica** (novo planirano)POVRŠINE NAMIJENJENE ŠPORTU I REKREACIJI - **R****R5 športsko rekreacijska zona** – “Prižba” 2,7 ha predviđena je za izgradnju građevina i uređenje terena za športsko-rekreacijske sadržaje otvorenog i zatvorenog tipa, koji su dijelom u funkciji kontaktne turističke zone.POVRŠINE UZGAJALIŠTA - **H**H *uzgajališta-marikultura*, zona sjever – Naplovac (planirana)H *uzgajališta-marikultura*, zona jug – Stupa - Vrhovnjak (planirana)H *uzgajališta-marikultura*, zona jug – V. Pržnjak (u istraživanju)**3.2.1.2.2 Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene**

Na području Općine Blato poljoprivredne površine se razvrstavaju kao:

- osobito vrijedno obradivo tlo, su površine vrijednih i većih polja kao Blatsko polje i ova tla zauzimaju 305 ha;
- vrijedna obradiva tla, to su manja polja sa manje vrijednim tlima i to: Potirna, Sitnica, Morkan, Bršćanovica, Zvirinovica, Donji i Gornji lov, Zabadanje, Dol, Hrastovice, Kapja Vela i Mala te ostala manja polja, ove površine zauzimaju 253 ha;
- ostala obradiva tla, to su manje vrijedna tla sa maslinicima i danas zapuštenim poljoprivrednim površinama na padinama, veličine 1258 ha.

Ukupno poljoprivredne površine zauzimaju 1872 ha.

Na ovim površinama će se u budućnosti stimulirati revitalizacija poljoprivredne proizvodnje. U tu svrhu će se omogućiti gradnja građevina izvan građevinskih područja (izvan obalnog pojasa) u funkciji obnove obiteljskih gospodarstava i za potrebe seoskog turizma, a sve u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

3.2.1.2.3 Šumske površine isključivo osnovne namjene

Obzirom da na području Općine nema šuma s gospodarskim značenjem, a uvažavajući prirodne uvjete i biljni pokrov, značajnije šumske površine svrstavaju se u dvije kategorije:

- **zaštitne šume**, čija se zaštitna funkcija ogleda u zaštiti naselja, poljoprivrednih površina, zaštiti krajolika, klimatskoj funkciji, protuerozionalnoj funkciji i u zaštiti prometnica, a površina pod ovim šumama zauzima **3824** ha.

- šume posebne namjene, pretežno pokrivaju predjele uz more u blizini naselja i turističkih zona, one značajno doprinose krajobraznoj osnovi područja, a osnovna funkcija ovih šuma je rekreacijska. Površine pod ovim šumama zauzimaju 509 ha.

Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište sa pašnjacima, kamenjarima, neobrađenim tлом, neobraslo i sl. tlo zauzimaju 55 ha.

3.2.1.2.4 Ostale površine

Površine infrastrukturnih sustava, planiraju se za izgradnju i rekonstrukciju cestovne prometne mreže, te je u cilju osiguranja funkcioniranja predviđene namjene prostora predviđena rekonstrukcija državne, gradnja novih i rekonstrukcija postojećih županijskih i lokalnih cesta te uređenja njihovih kritičnih dionica (kroz naselja), kao i ostalih javnih nerazvrstanih cesta (gospodarskih i protupožarnih putova), površine cca **65 ha**.

Površine groblja, predviđene su u okviru postojećih groblja s **realiziranim** širenjem groblja u Blatu - ukupno je za groblja predviđeno **2 ha**

Morska obala, obalno more i podmorje su prostori od posebnog značenja i predstavljaju značajan resurs budućeg razvitka. Prostornim planom su određeni uvjeti i način njihova korištenja, zaštite i očuvanja. Morskom obalom se smatra:

- u morfološkom smislu, pojas kopna koji ide od *glavne obalne crte* iznad *crnog obalnog pojasa* do ruba od kojeg počinje rasti vegetacija i čini *bijeli obalni rub* koji je različite širine
- u pravnom smislu kako je utvrđeno posebnim propisima (članak 50. Pomorskog zakonika, NN 17/94.)

Morska obala u gornjem smislu čini 12.838 m sjeverne i 19417 m južne obale te 20122 m obale manjih otoka (uz prosječnu širinu obale od 10 m ukupna površina obale na području Općine Blato je cca 52 ha.

Namjena morske obale određuje se o odnosu na dvije kategorije i to:

- *morska obala* koja se nalazi u okviru i uz građevinska područja naselja i turističkih zona u funkcionalnoj je vezi s namjenom tih površina, u pravilu je namijenjena za pristan i privez plovila za potrebe naselja i turističkih zona, dok se ostali dijelovi namjenjuju kupališno-rekreacijskim površinama
- *morska obala* koja se proteže izvan građevinskih područja naselja i turističkih zona i nije s njima u izravnoj funkcionalnoj vezi, predstavlja obalu u prirodnom obliku i kao takva se zadržava

U namjeni mora i morske obale utvrđene su luke s pripadajućim akvatorijem u skladu s njihovim rangom (županijske i lokalne luke), luke posebne namjene u skladu s njihovim značenjem (luke nautičkog turizma, športske luke i lučice) te plovni putovi.

Urbanistički plan uređenja odrediti će detaljne uvjete o prostornom razmještanju i uvjetima posebne upotrebe pomorskog dobra unutar građevnog područja naselja, a sukladno čl. 51. Pomorskog zakonika NN 17/94 i čl. 19. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama NN 158/03, a kojim se daje koncesija za posebnu uporabu fizičkim osobama u svrhu gradnje rive do najviše 12 m² pristupne površine za privez brodica, a kojom se ne ograničava opća upotreba i ne služi za obavljanje gospodarske djelatnosti.

3.2.2. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

Tablica 25.

Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

Red. broj.	OPĆINA BLATO	Oznaka	Ukupno ha	% od površine općine	stan/ ha ha/stan*
1.0.	Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina				
1.1.	Građevinska područja ukupno	GP	307	4,7	11,94
	izgrađeni dio GP ukupno		183	2,8	21
	- obalno		84	1,3	
	- izvan obalnog pojasa 1000 m		99	1,5	
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja ukupno		4	0,00	
		I	1	0,00	
		E			
		K	-	-	
		T	-	-	
		R			
		D	-	-	
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno	P	1872	28,3	0,5*
	- obradive	P1	305	4,6	
		P 2	253	3,8	
		P 3	1257	19	
1.4.	Šumske površine ukupno	Š	4333	65	1,17*
	- gospodarske	Š 1	0	0	
	- zaštitne	Š 2	3824	57	
	- posebne namjene	Š 3	509	8	
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno	PŠ	55	0,8	*
1.6.	Vodene površine ukupno	V	0	0	*
1.7.	Ostale površine ukupno		144	2,1	0,04*
		IS	65	0,84	
		G	2		
		obala	77		
Općina ukupno			6657	100	*
2.0	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1.	Zaštićena prirodna baština ukupno		-		*
	- nacionalni park		-		
	- park prirode		-		
	- ostali zaštićeni dijelovi prirode		-		
2.2.	Zaštićena graditeljska baština ukupno		33	0,5	0,09*
	- arheološka područja		+		
	- povijesne graditeljske cjeline		33	0,5	0,09*
Općina ukupno					
3.0.	KORIŠTENJE RESURSA				
3.1.	More i morska obala - obalno područje				
	- otočno područje		6657		
3.2.	Energija - proizvodnja		-		
	- potrošnja		-		
3.3.	Voda - vodozahvat		-		
	- potrošnja		-		
3.4.	Mineralne sirovine		-		
Općina ukupno			6657		

Globalni odnosi bilance namjene površina Općine pokazuju da od ukupne površine Općine u iznosu od **6657 ha**, građevinska područja namijenjena razvoju i širenju naselja zauzimaju **4,6%**, izgrađene strukture izvan građevinskog područja naselja zauzimaju **0,001%** površine, poljoprivredne površine zauzimaju **28%**, šumske površine zauzimaju **65%**, a ostalo poljoprivredno i šumsko zemljište **0,8%** te ostale površine (infrastrukturne sustave, obalu i groblja) **2,6%** površina.

Struktura namjene površina za naselja odraz je zatečenog stanja i potreba za proširenjem građevinskih područja naselja pretežito za potrebe stanovanja po pojedinim područjima te za unaprjeđenje strukture namjene prostora naselja površinama za razvoj djelatnosti (poslovne, ugostiteljstvo i turizam, javna-društvena, športsko-rekreacijska namjena).

U strukturi građevinskog područja naselja - površina za razvoj i širenje naselja (**307 ha**) izgrađeni dio građevinskih područja naselja, temeljem **detaljne** analize, čini **172 ha** – tj. neizgrađeno je **32%** površina namijenjenih širenju naselja.

Tablica 26. Zauzetost prostora naselja po stanovniku

NASELJA	GP/ha	uk. broj stanovnika	GP/stan (u m ²)
UKUPNO	307	3680	834

Odnos planirane veličine građevinskog područja naselja na ukupni broj stanovnika pokazuje da je zauzetost prostora po stanovniku 834 m², što je više od predloženog u prijedlogu PPŽ. Ovolika zauzetost prostora po stanovniku dijelom je rezultat stanja da je na obali u 2000. godini bilo 230 kuća stalnih stanovnika Blata (zimi žive u Blatu, a ljeti na obali).

Izgrađene strukture izvan naselja ukupne površine 6,4 ha obuhvaćaju postojeće izdvojene proizvodne i servisne zone (uz cestu Blato-Vela Luka), postojeće groblje i postojeći dom za starije osobe.

Ostale površine za razvoj i uređenje izvan naselja, obuhvaćaju: poljoprivredne površine (1872 ha) i šumske površine (4333 ha) isključivo osnovne namjene, ostalo poljoprivredno i šumsko zemljište (**55 ha**), površine infrastrukturnih sustava (65 ha), površine groblja (2 ha) i obala i hridi (77 ha).

Namjena površina prikazane je na topografskoj karti u mjerilu 1:25000.

Građevinska područja za razvoj i uređenje svih naselja te razvoj djelatnosti Općine Blato prikazane su i strukturirane na katastarskim kartama u mjerilu 1:5000.

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Organizacijom i namjenom površina utvrđuju se dozvoljene djelatnosti koje se mogu odvijati u nekoj zoni obuhvata plana. Namjena površina za neku zonu može biti isključiva, prevladavajuća ili mješovita.

Isključiva namjena se određuje za veće radne zone (gospodarske zone), zone komunalnih objekata, ugostiteljsko-turističku namjenu i športsko-rekreacijsku namjenu.

Prevladavajuća namjena se određuje za zone koje se koriste za više djelatnosti od kojih jedna, iz razloga pogodnosti prostora, dominira (poslovna namjena - pretežito uslužna, trgovačka i sl.).

Mješovita namjena je najfleksibilniji oblik kojim se definira više djelatnosti kao potencijalni, ravnopravni korisnici prostora.

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

Razvoj gospodarskih djelatnosti na području Općine Blato osiguran je u postojećim strukturama naselja, odnosno van izgrađenih struktura naselja u zonama isključive namjene za određene djelatnosti te izvan građevinskih područja.

U građevinskom području naselja Blato, ovim Planom utvrđena je mješovita namjena u kojoj će se pored funkcije stanovanja kao prioritetne razvijati i ostale proizvodne, poslovne, društvene i javne funkcije bilo u mješovitim zonama ili u strukturiranim zonama za isključive namjene.

U području naselja Blata (građevinsko područje naselja) u mješovitim zonama mogu se graditi:

- manje proizvodne, pretežito zanatske građevine,
- poslovne građevine (pretežito uslužne, trgovačke i komunalno servisne),
- turističko-ugostiteljske građevine i sklopovi građevina.

U okviru građevinskih područja na obali, predviđa se izgradnja i adaptacija zgrada za usluge, trgovinu i ugostiteljstvo.

Uvjeti izgradnje gospodarskih građevina u naselju Blato i u građevnim područjima na obali utvrđeni su Odredbama za provedbu Plana.

Prostornim planom su određene izdvojene **zone naselja** (posebni dijelovi građevinskih područja) za smještaj gospodarskih sadržaja i to:

- proizvodne zone – industrijske, zanatske,
- poslovne zone - uslužne, servisne,
- zone ugostiteljstva i turizma.

3.3.1.1. Proizvodno- poslovne zone

Obuhvaćaju područja za smještaj gospodarstva, ekološki prihvatljivih industrijskih pogona, servisa i usluga, komunalnih građevina, skladišta, veletrgovina, pogona za preradu poljoprivrednih proizvoda i sl. Na području Općine Blato određene su :

Gospodarska poslovna pretežito komunalno servisna zona (K3), uz državnu cestu D 118, površine 3,09 ha. Zona obuhvaća postojeće izgrađene komunalne, manje proizvodne i zanatske građevine i dio neizgrađenih prostora namijenjenih razvoju. Planom se predviđa rekonstrukcija postojećih i izgradnja zanatskih, servisnih i sličnih građevina s pratećim uređajima i uređenjem površina. Zbog blizine vodocrpilišta građenje se planira dovršenjem neizgrađenih dijelova prostora.

Proizvodne zone unutar naselja su:

Proizvodna industrijsko-zanatska zona (I1-2), na zapadnoj stani naselja Blato obuhvaća **15,8** ha. Zona obuhvaća postojeće izgrađene proizvodno-industrijske sadržaje u okviru poduzeća «Radež» i poduzeća «Trikop» te dio neizgrađenih prostora namijenjenih industriji, zanatstvu, servisima i uslugama. Planom se predviđa rekonstrukcija postojećih građevina i gradnja novih za potrebe proizvodnje, zanatstva, servisa, usluga uključivo prateće građevine i uređaje.

Proizvodna industrijska zona (I1), u luci Bristva **3,95** ha. Zona obuhvaća postojeću industrijsku luku u funkciji tvornice «Radež» u Blatu. Planom se predviđa modernizacija postojećih građevina i uređenje površina za potrebe luke i proizvodnje.

Proizvodna - zanatska zona (I2), na jugoistočnoj strani naselja Blato u predjelu Male Krtinje obuhvaća **5,1** ha. Zona je manjim dijelom izgrađena, a planira se za gradnju manjih građevina i pogona za potrebe proizvodnje, zanatstva i obrtništva. Unutar ove zone moguća je gradnja benzinske crpke uz prethodnu provjeru opasnosti utjecaja na okolini prostor.

Poslovna – uslužna i servisna zona (K1), uz prometnicu Vela Luka – Blato, obuhvaća **0,26** ha. Zona obuhvaća postojeće izgrađene građevine servisa i usluga i dio neizgrađenog prostora namijenjenog servisno - uslužnim djelatnostima. Unutar ove zone je stanica za tehnički pregled vozila i sletišta helikoptera. Planom se predviđa rekonstrukcija postojećih proizvodno-zanatskih, servisnih i uslužnih sadržaja, a zbog blizine vodocrpilišta i bez građenja na novim površinama.

Poslovna – servisna i komunalna zona (K3), područje elektrodistribucije «Elektro – Jug» uz prometnicu Blato - Korčula, obuhvaća **1,54** ha. Zona obuhvaća postojeće izgrađene elektroenergetske građevine s upravnom zgradom i dio neizgrađenih prostora. Zona je **pretežito** neizgrađena, a namijenjena je i za servise, komunalne potrebe i usluge.

U zonama proizvodne i poslovne namjene planira se gradnja građevina i smještaj proizvodne opreme koja treba zadovoljiti propisane kriterije zaštite okoliša (tla, zraka, voda i mora) za potrebe razvoja zanatstva, trgovine, skladištenja, servisa i drugih potreba naselja.

Prosječna veličina površine građevne čestice u okviru gospodarske zone preporuča se 1000 m², a u okviru svake čestice potrebno je ozeleniti (vrt) najmanje 20% površine. Vrtno uređenje zelenilom je osobito potrebno uz obodni rub zone prema prometnicama i stambenim površinama i to najmanje širine **5** m. Parkiranje vozila potrebno je predvidjeti na zajedničkoj čestici za posjetitelje (za cijelu zonu ili dio zone) kao i na svakoj građevnoj parceli za zaposlene i teretna vozila, a ovisno o namjeni površina i načinu njihove uporabe.

U komunalnoj zoni gdje je smješten pogon "Elektro-Jug" izgradnja, rekonstrukcija i uređenje prostora provodi se prema specifičnim tehničko-tehnološkim zahtjevima.

Detaljnije uvjete gradnje, rekonstrukcije i uređenje prostora odrediti će se Urbanističkim planom uređenja.

Iznimno se unutar izgrađenog građevnog područja na neizgrađenim površinama manjim od 5000 m² dozvoljava se graditi građevine na temelju odredbi za provođenje ovog plana, a u svemu sukladno odredbama Uredbe o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora.

3.3.1.2. Ugostiteljstvo i turizam

Obzirom na raspoložive prirodne resurse i razvojnu orijentaciju primjerenu datostima prostora, ugostiteljstvo i turizam je gospodarska grana predodređena za obalno područje. Bez obzira na ograničenja i poremećaje koji su nastali tijekom posljednjih 10 godina u postojećim sadržajima, ugostiteljstvo i turizam će biti znatne gospodarske grane u Općini Blato. Uz boravišno – kupališni i izletnički turizam i prihvatljive oblike masovnog turizma koji će i u budućnosti imati značajnu ulogu, razvijat će se posebni oblici turizma: nautički, ruralni, športsko-rekreacijski, zdravstveni i sl.

U planiranju budućeg razvitka turizma Općine Blato osnovno je voditi računa o *prihvatnom kapacitetu* područja (turističkog mjesta) koji se može definirati kao: maksimalni broj turističkih korisnika koji istodobno posjećuju turističko mjesto bez neprihvatljivih poremećaja fizičkog, ekonomskog i socio-kulturnog okoliša i bez neprihvatljivog smanjenja kvalitete zadovoljstva posjetitelja.

Obzirom na postojanje osnovnih smještajnih kapaciteta kao osnovnih oblika turističke ponude u Općini Blato prioritetno usmjerenje u razvoju turističke djelatnosti biti će na njihovoj kvalitetnoj obnovi i izgradnji dodatnih *osnovnih smještajnih turističkih sadržaja* (hotela, turističkih naselja, pansiona i sl.) s pratećim sadržajima.

Tablica 27. Pregled postojećih i planiranih turističkih kapaciteta

TURISTIČKA ZONA	Površina zone u ha			Broj ležaja	
	izgrađeno	neizgrađeno	ukupno	postojeći	ukupno
Žukova (T1)	0	3,72	3,72	0	200
Prižba (T1)	0	5,68	5,68	0	380
Blato-naselje*	0	0	0	30	30
Prigradica-naselje*	0	0	0	25	25
Lučica (T1)	0	5,09	5,10	0	600
Prišćapac (T2)	0,96	2,67	3,63	200	380
Hotel Alfir (T1)	0,75	2,49	3,24	20	330
UKUPNO	1,71	19,65	21,37	400 (+55)	1890 (+55)

*Postojeći hotel

Ovim planom se određuje najveći dozvoljeni broj ležaja u turističkim zonama koji uz postojećih 400 ležaja u hotelima i turističkim naseljima predviđa mogućnost za najviše dodatnih 1490 ležaja što bi ukupno iznosilo 1890 ležaja u hotelima i turističkim naseljima. Realizacija 1890 ležaja u hotelima i turističkom naselju rezultirat će angažiranjem cca. 250 – 350 zaposlenih na blatskom području.

Za razvoj osnovnih turističkih sadržaja predviđeni su slijedeći lokaliteti i zone, sa okvirnim brojem ležaja:

d) turistička zona «Žukova» (T1), obuhvaća površinu **3,72** ha, namijenjena izgradnji hotela, najviše ukupno do **200** ležaja te s ugostiteljskim, zabavnim, športsko - rekreacijskim i sl. sadržajima.

c) turistički lokalitet «Prižba (Ravno)» (T1), obuhvaća površinu **5,68** ha, a namijenjen je za izgradnju hotela i pansiona do ukupno najviše **380** ležaja, te izgradnju pratećih građevina i uređenje površina za ugostiteljstvo, zabavu, šport, rekreaciju i sl.;

a) turistička zona Prišćapac (T2), ukupnog obuhvaća površinu 3,63 ha, od čega je na 0,9 ha izgrađeno turističko naselje «Prišćapac» sa 200 ležaja, zona je namijenjena **uređenju** postojećih depandansa i izgradnji novih - najviše ukupno do **380** ležaja, te gradnji dodatnih građevina i uređenja površina za ugostiteljstvo, zabavu, šport, rekreaciju i sl. ;

b) turistički lokalitet Lučica (T1), obuhvaća površinu **5,10** ha, namijenjena izgradnji hotela, (najviše do 600 ležaja), sa ugostiteljskim, zabavnim, športsko - rekreacijskim i sl. sadržajima;

d) turistički lokalitet hotel «Alfir» (T1), ukupno obuhvaća površinu **3,24** ha. U zoni je na 0,9 ha izgrađen kompleks hotela «Alfir» sa 200 ležaja. Zona je namijenjena dogradnji osnovnih kapaciteta hotela i pansiona do ukupno najviše **330** ležaja, te izgradnji dodatnih pratećih građevina i uređenja prostora za ugostiteljstvo, zabavu, šport, rekreaciju površinu i sl.) radi poboljšanja kvalitete turističke ponude;

Budući da je u ovom trenutku, u nedostatku konkretnih programa turističkog razvitka, teško predvidjeti buduće tipove izgradnje osnovnih turističkih sadržaja, utvrđuje se načelan program građenja koji obuhvaća gradnju novih hotela, turističkih naselja, pansiona i sl., uz gradnju pratećih građevina i uređenje površina za potrebe ugostiteljstva, zabave, športa, rekreacije i sl.

Građevinske čestice u turističkim zonama mogu se formirati do maksimalno **30%** površine obuhvata zone, a ostale površine od minimalno 40% su u funkciji otvorenih, perivojnih i rekreacijskih površina. Veličina građevinskih čestica za smještajne kapacitete, kod nove izgradnje u neizgrađenim zonama, određuje se primjenom normativa da se, u pravilu, po jednom ležaju osigura minimalno 80 - 100 m² površine građevne čestice. Za ostale građevine

koji se grade unutar turističke zone (restoran, trgovina, usluge i dr.) primjenjuje se normativ da se na 1 m² neto površine građevina mora osigurati minimalno 5 m² građevinske čestice. Pojedinačna građevna čestica (za gradnju smještajnih ili pratećih sadržaja) ne može biti manja od 1000 m². Maksimalni koeficijent izgrađenost iznosi 0,30. Maksimalna visina zgrada je 12 m mjereno od najniže kote terena uz zgrade do gornje ruba vijenca zgrade.

Za novu izgradnju i rekonstrukciju postojećih turističkih sadržaja i uređenje terena u turističkim zonama obavezna je izrada Urbanističkih planova uređenja, kojima se obavezno zahvaća dio obale u zahvatu turističkih zona i kojim se detaljno određuju program i uvjeti građenja.

Uz gradnju smještajnih kapaciteta poticat će se razvoj komplementarnih smještajnih djelatnosti stavljanjem u turističku ponudu postojeće zgrade s privatnim smještajem kao i prenamjenu dijela "kuća za odmor" u mini-pansione i sl.

Nautički turizam ima posebne privlačnosti na ovom području. Na cijelom području ne postoji marina ili turistička luka. Planom se predviđa izgradnja nove luke posebne namjene županijskog značaja – luka nautičkog turizma kapaciteta do 200 vezova - predjel Lučica.

Daljnji razvoj nautičkog turizma ovog područja potrebno je usmjeriti u već izgrađene strukture naselja, ne zauzimati neizgrađene uvale i područja i ne vršiti veće promjene konfiguracije obale nasipavanjem ili otkopavanjem. Nužno je širenje pratećih sadržaja u funkciji nautičkog turizma.

Naročitu pažnju i aktivnosti usmjerit će se na razvoj posebnih oblika turizma kao:

Seoski turizam – planirati u **postojećim zgradama** u središnjem dijelu otoka na područjima koja nisu bila zahvaćena izgradnjom objekata za masovni turizam. U središnjem dijelu otoka moguće je osigurati ekološki obazrivu turističku ponudu s naglaskom na aktivnom odmoru na seoskim gospodarstvima.

Ribarski turizam - iako još potpuno zanemaren ima sve pretpostavke za razvoj (more sa svojom ihtiofaunom, ribarska tradicija i alati te vještine autohtonog stanovništva).

Izletišni turizam – obzirom na pomorsku orijentaciju aktivnosti usmjeriti na razvoj i ovog oblika turizma organiziranjem jednodnevnih i višednevnih izleta na užem i širem akvatoriju.

Športski turizam – mogućnost izgradnje športsko-rekreacijskih sadržaja te razvoj športova na moru (jedrenja, ronjenja i sl.).

Gradnju osnovnih smještajnih kapaciteta treba pratiti stavljanje u funkciju komplementarnih smještajnih kapaciteta, razvoj nautičkog i posebnih oblika turizma radi unaprjeđenja turističke ponude, kvalitativno poboljšanje mreže servisa, ugostiteljstva, trgovine i usluga u naseljima. U cilju unaprjeđivanja turističke ponude potrebno je podizati komunalni standard daljnjom gradnjom i kvalitetnim poboljšanjem infrastrukture, lokalnih prometnica, javnih površina, parkirališta i sl.

3.3.1.3. Razvoj poslovnih djelatnosti (uslužno-trgovačke i servisne djelatnosti)

Razvoj uslužnih, trgovačkih, servisnih i sličnih djelatnosti planom je moguć u okviru građevinskog područja naselja te u izdvojenom zonama.

3.3.1.3.1 Trgovina

U razvitku ove djelatnosti potrebna je modernizacija kapaciteta, poboljšanje opskrbe na cijelom području, specijalizacija i funkcionalno uređenje skladišnog prostora. Prostor

namijenjen trgovačkim sadržajima (skladištima, trgovinama) moguće je realizirati u mješovitim zonama i zonama stanovanja te predviđenim poslovnim zonama.

3.3.1.3.2 *Usluge i servisi*

Uslužne radnje i servisi razvijat će se u skladu sa potrebama stanovništva i turizma. Zgrade i prostori za uslužne radnje i servise mogu se graditi u za to određenim zonama (poslovne djelatnosti - pretežno uslužne) te u sklopu struktura naselja (stambena i mješovitih namjena) sukladno zahtjevima i potrebama.

3.3.1.3.3 *Financijske, poslovne i ostale usluge*

Financijske poslovne i ostale uslužne djelatnosti (banke, pošte, osiguravajuća društva, mjenjačnice i sl.) mogu se graditi u naseljima (unutar površina stambene i mješovite namjene).

3.3.1.3.4 *Građevinarstvo*

Mogućnosti daljnjeg razvitka građevinarstva povezane su s veličinom i dinamikom investicijskih radova na ovom području, s daljnjim tijekom programa obnove gospodarskih i stambenih zgrada, s restrukturiranjem kapaciteta sukladno zahtjevima tržišta. Proizvodne građevine u funkciji građevinarstva mogu se graditi u poslovnim i proizvodnim zonama naselja, a iznimno i unutar stambene i mješovite zone ako režimom rada (promet, buka, zagađenje okoliša, radno vrijeme i sl.) ukoliko svojim postojanjem ne ometaju uporabu pretežne namjene (npr. stanovanje).

3.3.1.4. Površine za razvoj poljodjelstva

Razvitak poljoprivrede ograničen je veličinom i strukturom poljoprivrednih površina.

Plan pokazuje da je na području Općine Blato moguće privesti namjeni ukupno 1815 ha obradivog zemljišta, i to 305 ha osobito vrijednog obradivog zemljišta u Blatskom polju, te 253 ha vrijednog obradivog zemljišta u manjim poljima i 1257 ha ostalog obradivog polja na padinama i terasama.

Budući razvoj ove gospodarske djelatnosti zasniva se na revitalizaciji porodičnih gospodarstava tj. "mješovitih gospodarstava". Stimuliranje razvoja ove djelatnosti temelji se na boljem korištenju prirodnih resursa i agrarnoj politici države.

Planom se stimulira razvoj obiteljskih gospodarstava u funkciji revitalizacije poljoprivredne proizvodnje i turizma na način da se izvan građevinskog područja omogućava gradnja obiteljskih gospodarstava, gospodarskih i stambenih građevina u funkciji poljoprivredne proizvodnje (minimalna veličina parcele 30000 m²) na teritoriju udaljenom više od 1000 m od obalne crte.

Intenzivirati razvitak poljoprivrede, revitalizaciju maslinika, intenzivniji uzgoj tradicionalnih voćnih stabala, razvitak stočarstva, podizanje mini-farmi, proizvodnja zdrave hrane, intenzivni uzgoj marikulture na naznačenim lokalitetima, veći udio ribarstva, uzgoj cvijeća i sl.

3.3.1.5. Površine za razvoj marikulture

Za razvoj marikulture vođeno je računa o rastućim potrebama za povećanjem uzgoja morskih organizama kao visokovrijedne hrane, ali i o prirodnim mogućnostima prostora. Današnja tehnologija izrade i montaže uzgojnih instalacija omogućava uzgoj riba na širim morskim prostorima i to: u zaštićenim zonama ("in shore"), poluotvorenim zonama ("semi off-shore") i na otvorenom moru ("off shore"). Zone uzgoja na otvorenom moru ovom prilikom nije potrebno planirati, o njihovim mogućim uspostavama i kapacitetima odlučivat će se pojedinačno prema interesu i potrebama ulagača.

Planom se predviđa kavezni uzgoj riba na sjevernoj obali (lokalitet hridi Naplovci) od uvale Žukova do Prigradice kapaciteta oko 200 t/god uz zabranu uzgoja plave ribe.

Opravdanost privođenja namjeni lokacije za uzgoj morskih organizama na južnoj obali otoka na području od Stupe do Vrhovnjaka (planirane županijskim planom) treba istražiti zbog postojeće velike izgrađenosti obale, planiranih turističkih kapaciteta, plovidbenih uvjeta (sidrište u nautičkim kartama), planiranog ispusta (Grščica) i smjera morskih struja te čistoće mora. Predlaže se ovim planom za uzgoj morskih organizama istražiti lokaciju Pržnjak.

3.3.1.6. Površine za eksploataciju mineralnih sirovina

Eksploatacija mineralnih sirovina vezana je za iskorištenje prirodnih resursa i te se djelatnosti smještaju uz ležište sirovina. One se mogu vršiti na području koje je temeljem posebnih istraživačkih radova utvrđeno kao pogodno za eksploataciju, uz uvjet da su smještene na manje vizualno osjetljive lokacije.

Eventualne nove lokacije eksploatacija moguće je utvrditi na temelju posebnih istraživanja i na neeksploatiranim lokacijama, izvan poljoprivrednog zemljišta te na teritoriju udaljenom više od 1000 m od obalne crte.

3.3.1.7. Ostale gospodarske aktivnosti izvan građevinskog područja

Izvan građevinskog područja, odnosno izvan prostora za razvoj i uređenje naselja te izvan izgrađenih struktura izvan naselja, u cilju poticanja i razvitka gospodarskih djelatnosti mogu se u graditi sljedeće građevine:

- građevine infrastrukture (prometne, energetske, komunalne, telekomunikacijske i druge),
- građevine obrane,
- građevine za istraživanje mineralnih sirovina za potrebe građenja na otoku;
- gospodarske i stambene građevine, za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, a u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, i to:
- građevine za pohranu poljoprivrednih strojeva i alata te poljoprivrednih proizvoda,
- građevine za čuvanje voćnjaka i vinograda (poljske kućice);
- staklenici i plastenici za uzgoj bilja;
- građevine za preradu primarne poljoprivredne proizvodnje (hladnjače);
- građevine za uzgoj i sklanjanje stoke i peradi (farme, štale, peradarnici i sl.);
- stambene zgrade za potrebe seoskog turizma;
- pomoćne građevine na obali uz uzgajališta morskih organizama.

3.3.2. Društvene djelatnosti

Društvene djelatnosti podižu obrazovnu i kulturnu razinu stanovništva, zdravstvenu kulturu i standard cjelokupnog stanovništva, ostvaruju kvalitetnije ustrojstvo opskrbe, servisa i drugih usluga, te osiguravaju rekreaciju i odmor stanovništva. U cilju racionalne i funkcionalne organizacije života u naselju, potrebno je osigurati racionalniji i funkcionalniji razvitak, razmještaj i strukturu središnjih uslužnih funkcija.

Općinsko središte Blato predstavlja administrativno-upravno i uslužno središte s mogućnostima razvitka odgovarajućih radnih i uslužnih funkcija.

Sadržaji društvenih djelatnosti distribuirat će se na prostoru Općine Blato u skladu s planiranom organizacijom prostora. Dimenzioniranje sadržaja vrši se u skladu s tekućim potrebama i posebnim propisima, a Prostornim planom su određene zone u kojima se već nalaze ili će se smjestiti sadržaji društvenih djelatnosti. Pojedine funkcije se nalaze u sklopu pretežno stambenih zona te je propisan standard koji se ostvaruje u zonama, bez označavanja lokaliteta. Društvene djelatnosti, u skladu s potrebom lokacije, smještaju se u pravilu u dostupna područja uz ulice koje omogućavaju kolnu i pješačku dostupnost.

Sve funkcije u Općini Blato treba razvijati i dimenzionirati u skladu s razvitkom ovog kraja povezano s njegovim brojem stanovnika, koji gravitira i koristi te usluge. Sustav središnjih

naselja na ovom prostoru na racionalan način približava središnje i druge funkcije stanovništvu i drugim korisnicima, osobito one koje su im potrebne u svakodnevnom životu, pružajući im približno jednake uvjete života pa tako doprinosi porastu kvalitete i standarda njihova života.

Planom se osiguravaju prostori za smještaj društvenih djelatnosti i središnjih funkcija u strukturama naselja (unutar površina stambene i mješovite namjene).

Planirana klasifikacija središnjih naselja s rasporedom funkcija načelno je dana u slijedećoj tablici.

Tablica 28.

PLANIRANA KLASIFIKACIJA SREDIŠNJIH FUNKCIJA I KATEGORIZACIJA SREDIŠNJIH NASELJA

SREDIŠNJE FUNKCIJE	LOKALNO SREDITE OPĆINSKO SREDIŠTE	OSTALA NASELJA
	Blato	Potirna
1. UPRAVA	općinsko vijeće; općinsko poglavarstvo; načelnik; upravni općinski odjel; ispostava županijskog ureda; matični ured; općinska služba motrenja i obavješćivanja; policijska postaja; općinske postrojbe i stožer civilne zaštite; općinska vatrogasna zajednica; udruga dobrovoljnih vatrogasaca; katastar; ispostava porezne uprave;	mjesni odbor
2. PRAVOSUDE	prekršajni sud općinski sud odvjetnički ured javni bilježnik	
3. UDRUGE GRAĐANA, POLITIČKE STRANKE I DRUGE ORGANIZACIJE	udruženje obrtnika općinska turistička zajednica općinska razina raznih udruga, klubova, liga, sekcija i drugih udruga građana općinska razina političkih stranaka općinska razina organizacija crvenog križa HAK - autoklub, auto škola	(pojedinačna udruženja građana - ispostava) (polit. stranke - osnovne jedinice)
4. VJERSKE ZAJEDNICE	RK župa - župni ured i crkva	RK crkva
5. PROSVJETA, ŠKOLSTVO I OBRAZOVANJE	dječji vrtić (dječje jaslice) matična osnovna škola srednja škola	
6. KULTURA, UMJETNOST I TEHNIČKA KULTURA	javne ustanove u kulturi kojima je osnivači ili vlasnik općina dom kulture općinska knjižnica i čitaonica amatersko kazalište amaterska radio postaja limena glazba KUD samostalni umjetnici ogranak Matice hrvatske	čitaonica
7. ŠPORT, REKREACIJA, ZABAVA I ODMOR	športske udruge i klubovi otvoreni športski objekti: športska igrališta za nogomet i male športove s gledalištem zatvoreni športski objekti: školska dvorana	pojedini športski klubovi športsko igralište
8. ZDRAVSTVO	primarna zdravstvena zaštita: -zdravstvena stanica(opća medicina), zaštita zuba, patronaža lijekarna ili depo lijekova veterinarska stanica	povremena primarna zdravstvena zaštita: -zdravstvena ambulanta bez stalne liječničke službe
9. SOCIJALNA SKRB	ispostava centra za socijalni rad objekti socijalne skrbi	
10. FINACIJSKE I DRUGE SLIČNE USLUŽNE DJELATNOSTI	poslovna banka i mjenjačnica ispostava zavoda za platni promet zastupstvo osiguravajućih zavoda poslovnice turističkih agencija	
11. PROMETNE USLUGE	manja putnička luka autobusna stanica poštanski ured telefonija	autobusno stajalište sezonski poštanski uredi telefonija
12. TRGOVINA I UGOSTITELJSTVO	trgovina na veliko i malo, export -import specijalne trgovine hotel	trgovina ugostiteljski objekt-gostionica i sl.
13. OBRT I DRUGE USLUGE	više obrtničkih radionica i uslužnih radnji	pojedinačni obrti

3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

3.4.1. Područja posebnih uvjeta korištenja – prirodna baština

Jedan od temeljnih pristupa u korištenju prostora je očuvanje prirodnih i stvorenih vrijednosti prostora jer sva kulturna dobra zajedno sa okolinom čine ukupnu prostornu baštinu.

Obzirom da kulturno i prirodno nasljeđe predstavlja harmoničnu cjelinu, čiji je element nedjeljiv, nameće se potreba integralnog pristupa analizi, vrednovanju i zaštiti prostora koja se temelji na činjenici da kulturna i prirodna baština predstavlja temelj identiteta i dokaz kontinuiteta sredine, te ju je potrebno zaštititi od svake daljnje devastacije i degradacije temeljnih vrijednosti. Osim pojedinačnih građevina, kulturnu baštinu čini i prostorna baština, bilo da je rezultat ljudskog djelovanja kroz povijest, ili je djelo prirode. Prirodni krajolik je neponovljiv, a svako novo širenje građevinskih zona u kvalitetne pejzažne prostore znači osiromašenje i gubitak za cijelu zajednicu.

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne građevine sa spomeničkim obilježjima, zajedno sa svojim okolišem, moraju biti na kvalitetan način, sukladno njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim karakteristikama uključeni u budući razvoj.

3.4.1.1. Prirodna baština

Priroda kao bitna komponenta prirodne osnove i značajni dio okoliša nalazi se pod osobitom zaštitom Republike Hrvatske kao cjelina, u skladu s međunarodnim kriterijima zaštite prirode. Osnovna intencija zaštite prirode jest maksimalno očuvanje sklada među prirodnim i ljudskim radom stvorenim vrijednostima, obzirom da su interesi za korištenje prostora često vrlo konfliktni (turizam, stambena izgradnja, poljoprivreda, infrastruktura i dr.) te dovode u pitanje dalju egzistenciju posebno vrijednih prirodnih predjela. Velike promjene u prirodnom prostoru izazvane ekonomskim napretkom, porastom i proširenjem područja naselja, posebno na obalnom području, uvjetovale su da čovjekova bliža i dalja okolina, prirodni prostori i priroda u cjelini postaje iz dana u dan sve ugroženiji. Takve negativne posljedice na prirodu i njene vrijednosti, potrebno je planskim mjerama spriječiti i zaustaviti dalje procese degradacije prirodne sredine.

Područje Općine Blato, a naročiti obala i pripadajući otočići sa južne strane, svojim prirodnim i krajobraznim osobinama čini ovaj prostor značajnim i atraktivnim.

Vrednujući prostor Općine Blato sa stajališta zaštite prirode ističu se dijelovi područja koji su vrijedniji od drugih, osjetljivi i fragilni pa im treba u prostornom uređenju posvetiti specifičnu zaštitu i pažnju. Na području Općine postoje vrijedni prirodni predjeli koji se štite Prostornim planom.

Prema Zakonu o zaštiti prirode biljni i životinjski svijet, kao posebni dio prirode, ima osobitu zaštitu što, ovisno o stupnju zaštite, utvrđuje nadležno tijelo uprave. Zaštita biljnog i životinjskog svijeta obuhvaća zabranu branja biljaka i njihovih dijelova prema Crvenom popisu biljnih i životinjskih svojti Republike Hrvatske te druge mjere zaštite u skladu s posebnim propisima. Prilikom planiranja gradnje na zakonski nezaštićenim zelenim površinama u obalnom području, potrebno je prethodno napraviti analizu postojećeg stanja vrijednog zelenila, evidentirati ga i vrednovati te na temelju takove analize prostora planirati buduću gradnju. Dodatni uvjeti zaštite prirode su:

- zabranjuje se branje biljaka i njihovih dijelova prema Crvenom popisu biljnih i životinjskih svojti Republike Hrvatske i u skladu s posebnim propisima,
- zabranjuje se rastjerivanje, hvatanje, držanje i ubijanje životinjskih svojti prema Crvenom popisu biljnih i životinjskih svojti Republike Hrvatske i u skladu s posebnim propisima,
- korištenje biljnih i životinjskih svojti dozvoljeno je samo za znanstveno-istraživačke svrhe uz prethodno pribavljeno dopuštenje Državne uprave za zaštitu prirode i okoliša,
- na područjima gdje se nalaze visokovrijedne biljne svojte potrebno ih je zaštititi sukladno zakonskoj regulativi te ih uklanjati samo uz suglasnost tijela nadležnog za zaštitu prirode.

3.4.1.1.1 Zaštićeni dijelovi prirode

Na području općine Blato nema u smislu Zakona zaštićenih dijelova prirode pa se u tom smislu i ne utvrđuju posebni uvjeti korištenja za pojedine dijelove područja.

U prirodnom krajobrazu izvan građevinskih područja zabranjeno je pošumljivati i ozelenjavati alohtonim vrstama.

Sve građevine moraju biti priključene na javnu kanalizaciju, a do njene izgradnje na vodonepropusne sabirne jame s organiziranim odvozom otpadnih voda u uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.

Mjere zaštite biljnog i životinjskog svijeta na temelju Zakona o zaštiti prirode su:

- Potrebno je osigurati racionalno korištenje prirodnih dobara bez oštećivanja ili ugrožavanja njenih dijelova i uz što manje narušavanje ravnoteže prirodnih sastavnica;
- U što većoj mjeri zadržati kvalitete prirodnog prostora, čuvati prirodni krajobraz, posebno područje s autohtonom vegetacijom te spriječiti širenje nove izgradnje na ta područja;
- U cilju sprečavanja nepovoljnih utjecaja na biološku raznolikost i krajobrazne vrijednosti potrebno je propisati mjere zaštite na osnovu kojih će nadležna služba koja se bavi poslovima zaštite prirode pri Uredu državne uprave u županiji utvrđivati posebne uvjete zaštite prirode za građenje i izvođenje radova i zahvata u područjima definiranim čl. 38. st. 2. Zakona o zaštiti prirode (mjere posebno propisati za način uređenja parcele, oblikovanje građevine, eventualnu potrebu prethodne inventarizacije);
- Prije bilo kakvih zahvata na prirodnim vrijednostima koje bi bile predviđene za zaštitu potrebno je izvršiti potpunu inventarizaciju i valorizaciju staništa u cilju njihova očuvanja.

Za sve nove graditeljske zahvate ili rekonstrukcije postojećih zakonski sagrađenih građevina u predjelima zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti potrebno je od nadležne službe koja se bavi poslovima zaštite prirode pri Uredu državne uprave u županiji ishoditi posebne uvjete zaštite prirode za građenje i izvođenje radova i zahvata u područjima definiranim čl. 38. st. 2. Zakona o zaštiti prirode.

3.4.1.2. Područja posebnih uvjeta korištenja – graditeljska baština

Na prostoru Općine Blato prisutni su brojni vidovi kulturne i graditeljske baštine u formi arheološke baštine, povijesnih graditeljskih cjelina, povijesnih sklopova i građevina.

Dosadašnja istraživanja i spoznaje nedvojbeno svjedoče o kontinuitetu naseljenosti od prapovijesnih vremena do naših dana. Razne ljudske civilizacije i kulture koje su se smjenjivale tijekom stoljeća ostavile su brojne tragove svoje materijalne kulture na tom prostoru, od pretpovijesnih gomila i gradina, rimskih građevina i groblja, starokršćanskih i ranosrednjovjekovnih crkvice do obrambenih građevina. Tu je i slikovito pučko povijesno naselje na moru.

3.4.1.2.1 Zaštićena graditeljska baština

Na području Općine Blato zaštićeni lokaliteti, objekti i cjeline u smislu Zakona o zaštiti spomenika kulture su:

- 1. Ostaci Vile rustike kraj Crkve sv. Marije (Gospe od Polja) u Velom polju R-1037**, nalaze se na južnoj padini brežuljka Mišjaka. Radi se o ostacima prostorija u sklopu kojih su bili bazeni ožbukani hidrauličnom žbukom, tijesak za ulje i vino. Oko crkve nad antičkim ostacima nalaze se kasniji grobovi
- 2. Kaštel Arneri sa gospodarskim zgradama RST-0074**, najznačajniji je primjer civilne arhitekture u mjestu. Na portalu pored natpisa je godina 1630. Kaštel je smješten na sredini dvorišta, na kojem dominira balkon sa snažnim konzolama na prvom katu, a na rubovima visokog krova stoje slobodno stojeći kipovi. Uokolo kaštela su gospodarske zgrade koje imaju stilske odlike baroka. (Na kaštelu su radili majstori Toma Azali i Marko Čeljubin u drugoj polovici XVII st., za vrijeme Jakova Arnerija k. č. br. 1647/2.)
- 3. Barokna loža na trgu pred župnom crkvom RST-0073**, podignuta 1700. god. na mjestu starije koja se spominje u 16. st. Loža je četvrtastog oblika, okružena niskim zidom uz koji su kamena sjedala, na kojem se diže šesnaest oblikih stupova s lisnatim kapitelima. Cijeli trg sa župnom crkvom, ložom i okolnim kućama istaknuto je urbanističko rješenje (k. č. br. 3114).
- 4. Renesansno–barokna kuća Rule R 869**, smještena u blatskom dijelu zvanom Krtinja, jednokatnica s krovštem na dvije vode. Građevina je istaknuti primjerak pučke graditeljske aktivnosti 17 stojeća, a kameni umivaonik ide u red vrijednosti kamenoklesarskih aktivnosti korčulanskih anonimusa.
- 5. Kaštel Verzoti R 801** je gospodarski kompleks sa pomoćnim zgradama, a u formi pravokutnika.
- 6. Kuća Mirošević R 806** ide u red monumentalnijih profanih građevina u Blatu. Smještena je nasuprot kompleksa Verzotti. Zgrada obitelji Mirošević značajna je sa stanovišta spajanja pučke arhitekture s baroknim građevinskim elementima, a jedna je od ranijih baroknih građevina u Blatu i potječe iz 17. stoljeća.
- 7. Kaštel Petković na Velom Učijaku R 898**, dvokatna građevina sa snažnim kruništem, otvorima za topove i objedinjuje stambeno-obrambenu funkciju. Kaštel dominira kosinom Velog Učijaka.
- 8. Crkva sv. Križa R-24/101-71**, nalazi se na starom groblju na padini na jugoistočnom dijelu Blata (k. č. br. 3358), longitudinalna je građevina s tričetvrt kružnom apsidom s polukalotom i gotičkim svodom. Crkva pripada 14. stoljeću.
- 9. Crkva sv. Jerolima R-24/102-71**, nalazi se na dnu ulice koje iz središta mjesta vodi u jugoistočni dio (k. č. br. 3192). Crkva je utemeljena 1445. godine, ima izdubljenu lađu s krupnom apsidom. Trijumfalni luk i polukalota nad oltarom je zadržao romaničku osnovu.
- 10. Župna crkva Svih svetih sa zvonikom RST-0075**, renesansno-barokna trobrodna građevina koja je sagrađena u 14. stoljeću. Crkva je djelo domaćih, korčulanskih radionica. Do crkve je slobodnostojeći zvonik koji je tipična varijanta baroknog zvonika u Dalmaciji, s korčulanskim specifičnostima.

11. Crkva sv. Lucije u Velom Učjaku RST-0884, u blatskom predjelu Veli Učjak (k. č. br. 1719) je jednobrodna građevina, bez apside. Na mjestu sadašnje crkve s kraja 17. stoljeća postojala je starija crkva.

12. Crkva Gospe od Polja R-24/100-71, rustična gradnja ožbukanih zidova sa svodom i dvovodnim krovom i polukružnom apsidom. Crkva pripada grupi istovrsnih crkava na otoku Korčuli i između njih se izdvaja nešto jačom rustičnošću.

13. Povijesna urbana cjelina Blato – doneseno Rješenje o preventivnoj zaštiti, klasa: UP/I612-08/03-07/292, urbr. 523-10-12/5-PVP-03-01).

14. Sklop gospodarskih zgrada Arneri – doneseno rješenje o preventivnoj zaštiti (Klasa: UP/I-612-08/03-07/87, Urbroj: 523-1012/5-PVP-03-01)

Zaštićeni spomenički lokaliteti, objekti i cjeline, podrazumijevaju registrirane, odnosno preventivno zaštićene cjeline, lokalitete ili objekte spomeničke vrijednosti.

Međutim, na području Općine postoje lokaliteti, objekti i sklopovi koji imaju spomeničku vrijednost, a nisu zaštićeni u smislu zakona, koji se štite Prostornim planom. Prema dosadašnjoj evidenciji to su:

3.4.1.2.2 Arheološka baština

Na području Općine Blato registrirano je više arheoloških lokaliteta, i to:

- lokalitet Dubravec na jugozapadnoj strani Blatskog polja prema Potirni,
- lokalitet na Kopili,
- lokalitet kraj Crkve sv. Marka u Maloj Krtinji
- lokalitet Potorače;
- lokalitet između brda Puhovac i Blatskog polja;
- lokalitet Gradac blizu Potirne;
- lokalitet Potirna - Sutvara;
- lokalitet kuća Grgurev - Potirna;
- lokalitet Mirje - Potirna;

i podmorskih arheoloških lokaliteta:

- uvala Grščica – ostaci antičkog brodoloma;
- Prižba – hrid Čerin – ostaci antičkog brodoloma;
- Prižba – otočić Sridnjak – ostaci srednjovjekovnog brodoloma;
- Prižba – otočić Stupa – ostaci antičkog brodoloma;
- Prižba – otočić Vrhovnjak – pojedinačni nalaz antičke prečke olovnog sidra.

3.4.1.2.3 Povijesne graditeljske cjeline (tradicijско graditeljstvo)

Povijesne graditeljske cjeline na području Blata pokazuju kontinuitet prostornog razvoja, kao i određenu "disciplinu" arhitektonskog oblikovanja usklađenog s neposrednom okolinom, možemo izdvojiti:

- povijesnu cjelinu Blata (preventivno zaštićena, klasa: UP/I612-08/03-07/292, urbr. 523-10-12/5-PVP-03-01) koja će se zaštititi registracijom - sustavom mjera zaštite s utvrđenim režimima zaštite u pojedinim dijelovima cjeline. Detaljni uvjeti zaštite uključuju se u Urbanistički plan uređenja ili GUP za koje je obveza izrade propisana ovim planom.
- Ovim Izmjenama i dopunama prostornog plana uređenja Općine Blato štiti se dio povijesne cjeline naselja Blato na padinama ispod Velog Učijaka i povijesna cjelinu Prigradice.

Detaljni uvjeti zaštite ovih povijesnih cjelina graditeljskog nasljeđa odrediti će Urbanistički planovi uređenja, a do njihove izrade pojedinačni zahvati građenja i rekonstrukcije postojećih građevina u izgrađenim područjima naselja odobravati će se uz mišljenje Konzervatorskog odjela u Dubrovniku.

Povijesne cjeline ovih naselja predstavljaju tip zbijene aglomeracije u kojima se oslikava način stanovanja ovog područja.

Ove povijesne cjeline se svrstavaju u II. zonu zaštite jer se radi o značajnim ambijentalnim cjelinama koje postupno nestaju pred novom izgradnjom.

3.4.1.2.4 *Povijesni sklop i građevina* (*tradicijsko graditeljstvo-pojedinačni spomenici unutar i izvan povijesnih cjelina*)

3.4.1.2.4.1 **Graditeljski sklop** - gospodarski sklop (ex Giuno) u Hrastovici

3.4.1.2.4.2 **Civilne građevine**

- kuća Ismaelli
- kuća Šeman
- kuće Marinović
- barokne kuće iz XVII. st. (Oreb – Kare)
- Magličin dvor
- kuća Tulić XVII. st.
- kuća Kalođera
- kuće Ostojić
- kuća Kačić - Kalođera s puškarnicom
- kuća Marinović – Žmakalo
- kuće Bočac - Protić
- kuća Cetinić u predjelu Buć
- kaštel obitelji Telenta Vico Antunera u Vlasinju,
- kaštel Bosnić Markun na Pločicama,
- kaštel Bačić Grlica,
- kaštel Petković Konče,
- kaštel Žaknić,
- ostaci kaštela Španić
- kaštel Mirošević Paladinov,
- kaštel Šeparović pod Velim Učijakom,
- kaštel Jakovčević,
- kaštel Žuvelićev,
- kaštel Koludrovićev,
- kaštel Glavačević,
- kaštel Šeparović Marka,
- kaštel Šeparović - Hrščalo,
- kaštel Arneri u Prigradici,
- kaštel Ismaelli (hotel) u Prigradici,
- kaštel "Kapitul" u Prigradici.

3.4.1.2.4.3 **Sakralne građevine**

srednjovjekovni sakralni spomenici

- u Blatu i oko njega: Sv. Martin u Krtinji i Sv. Mihovil
- Sv. Juraj u Potirni,

ostale sakralne građevine:

- Crkva sv. Vida na Velom Učjaku,
- Crkva Gospe od Zdravlja na Malom Učjaku,
- Crkva sv. Brabare,
- Crkva sv. Ivana,
- Crkva sv. Liberana
- Crkva Gospe od Navještenja u Dočinama,

- Crkva Gospe od Milosrđa prema Veloj Luci,
- zavjetna kapelica na Sridnjem ratu,
- Crkva Gospe od Karmena u Hrastovici,
- Crkva sv. Vicence u Prigradici,
- Crkva sv. Petra u Triluku,
- Crkva sv. Antuna na Brnistrovi

Nabrojani spomenici, od arheoloških lokaliteta do pojedinačnih spomenika zrelog srednjeg vijeka, u rasponu od gotičkih crkvice i nekropola do razvijenih renesansnih sklopova i ostataka arhitekture koje je suvremeni život zaobišao, uz popisane urbanističke cjeline, čine jezgru baštine otoka.

U GUP-u Blato se navode i sljedeće građevine:

- barokne kuće iz XVIII. st.
- barokna kuća iz 1787. st.
- barokna kuća iz XVII st.
- tržnica
- groblje.

Međutim iste nije bilo moguće evidentirati na karti.

Među navedenim spomenicima mogu se detaljnije opisati:

1. Župna crkva Svih svetih
2. Loža
3. Crkva sv. Jerolima
4. Crkva sv. Lucije
5. Crkva sv. Križa
6. Crkva sv. Ivana
7. Crkva Gospe od Navještenja
8. Crkva sv. Barbare
9. Crkva sv. Vida
10. Crkva Gospe od Zdravlja
11. Kaštel Arneri
12. Kaštel Verzotti
13. Kuća Mirošević
14. Kuća Petković
15. Kuća Marinović – Žmakalo

Navedeni lokaliteti i građevine, premda se ne štite u smislu Zakona, predstavljaju povijesne vrijednosti koji svjedoče o identitetu područja na kojem pripadaju.

Postupak zaštite usmjeren je na potpuno očuvanje izvornosti lokaliteta, objekata ili cjeline. Na zaštićene lokalitete, objekte i cjeline primjenjuju se svi oblici zaštite u smislu Zakona o zaštiti spomenika kulture.

U okviru navedenih lokaliteta radi njihova očuvanja i zaštite uvjetuje se očuvanje izvornih karakteristika pojedinačnih lokaliteta, građevina ili sklopova s ograničenim mogućnostima građevnih intervencija, na njima i u njihovu neposrednom kontaktu. Rekonstrukcija je moguća na osnovi istražnih radova i detaljne konzervatorske dokumentacije.

U zaštićenoj urbanističkoj cjelini sve nužne zahvate (interpolacije novih građevina, rekonstrukcije i adaptacije postojećih te ostale intervencije) potrebno je izvoditi temeljem detaljnije dokumentacije prostornog uređenja i uz suglasnost nadležnog tijela za zaštitu spomeničke baštine.

Obzirom na činjenicu da je u zaštićenoj cjelini jedan dio građevinskog fonda zapušten (napuštene građevine sa neriješenim imovinsko pravnim odnosima) i to građevine ambijentalne vrijednosti, stoga je nužna rehabilitacija stanovanja u povijesnoj jezgri.

Obzirom na perspektivni razvoj naselja i izgradnju turističkih kapaciteta, neophodno je uvažavati i respektirati povijesno nasljeđe pučke arhitekture koja se očituje u originalnoj likovnoj i funkcionalnoj koncepciji pojedinih građevina, kao i u graditeljskim dispozicijama čitavih naselja. Stoga bi svaku novu gradnju u blizini autohtonih graditeljskih sklopova trebalo uskladiti sa starom pučkom arhitekturom, ako ne i po materijalu, a onda barem po formi, dimenzijama, visinama, krovištima i pokrovom.

Što se tiče adaptacija, nadogradnji i dogradnji kamenih građevina u starim jezgrama, treba ih izvoditi stručno i pod kontrolom, te ih uskladiti s načinom gradnje u ambijentu.

Planom se usmjerava uređenje i obnova povijesnih ruralnih oštećenih graditeljskih sklopova, pri čemu treba definirati tipologije njihova prostornog tradicijskog identiteta te utvrđivanje odgovarajućih uvjeta i smjernica uređenja i obnove.

Na evidentiranim lokalitetima potrebno je nastaviti s istraživanjima u svrhu njihove revalorizacije i ocjene za eventualno stavljanje pod režim zaštite u smislu Zakona. Također na evidentiranim gradinama, gomilama i arheološkim lokalitetima potrebno je njihovo daljnje istraživanje jer se samo sustavnim istraživanjem i komparacijom s dosad poznatim na obali i u središtu, može potpunije zaključivati o njihovoj tipologiji i sl.

U oblasti zaštite graditeljskog nasljeđa potrebna je planska regulacija ponašanja u prostoru pri čemu se misli da se u sklopu izrade konkretnih dokumenata prostornog uređenja detaljno odrede zaštićene građevine i zone utjecaja, te da se propišu potrebna istraživanja (studije, konzervatorski elaborati i sl.), neophodni za očuvanje i revitalizaciju građevina, odnosno gradnju novih i rekonstrukcije postojećih građevina u njegovoj kontaktnoj (široj) zoni zaštite, što je jedino moguće u suradnji s institucijom nadležnom za ovu oblast.

Također je potrebna dosljedna provedba svih oblika pravne zaštite kulturne baštine, od zaštitnog popisa preko preventivne zaštite, do registra kulturne baštine u prostoru, uz određivanje režima zaštite, odobravanje intervencija, nadzor i primjerene kaznene mjere za oštećivanje ili uništavanje baštine u prostoru.

Neprekidno istraživanje i vrednovanje graditeljske baštine u kontekstu stalno prisutnih promjena, kao i poticanje temeljne stručne i znanstvene obrade područja značajnih povijesnih cjelina, lokaliteta i objekata radi njihove adekvatne zaštite, očuvanja, prezentacije i uključivanja u razvojne programe.

3.4.1.3. Područja posebnih ograničenja u prostoru – krajobraz

Cjelovita prostorna, biofizička i antropogena struktura koja se kreće od potpuno prirodne do pretežne ili potpuno antropogene sredine čini krajobraz jednog područja. Na području Blata prevladava prirodna i djelomično antropogena struktura.

Krajobrazni prostor otoka Korčule, a time i područja Općine Blato, ima izgled brdovitog kraja čije se visine postupno dižu od istoka i zapada, u kojem se međusobno isprepliću prirodne – spontane ili prirodni bliske strukture kao što su nedirnute vegetacijski pokrov, izvorna topografija i sl. i kulturne prostorne strukture lako prepoznatljive po geometrijskim oblicima uređenosti (terase, suhozidi, živice i putovi).

Novim pristupom razvoja u prostoru pored neizbježnog i nužnog razvoja nameće se stalna potreba zaštite i očuvanja ukupne prostorne baštine kao prirodnog i kultiviranog krajobraza, s posebnim naglaskom na karakteristična naselja, područja uz naselja, područja s naglašenim značenjem kulturnih krajolika (tradicionalni oblici poljodjelstva, suhozidi, voćnjaci, vinogradi na terasama i sl.), te područja većeg značenja za zaštitu prirode (morska obala i sl.).

Planskim dokumentima potrebno je naglasiti područja koja imaju krajobraznu vrijednost i u kojima se utvrđuju stanovita manja ili veća ograničenja u korištenju vodeći računa o slijedećim činjenicama:

- kultivirani krajolici svjedoci su ljudske prisutnosti i njihova načina života na određenom području;
- očuvanje tradicionalnih oblika korištenja zemljišta povećava biološku raznolikost;
- tradicionalna poljoprivredna djelatnost determinira identitet mediteranskog krajolika;
- prostori s više očuvane prirodne vegetacije i očuvanog tla su značajniji za opću ekološku stabilnost krajobraznog prostora;

Područja posebnih ograničenja u prostoru odnose se na sljedeće površine i zone:

- osobito vrijedan predjel – prirodni krajobraz
- osobito vrijedan predjel – kultivirani krajobraz
- oblikovno vrijedno područje polu-urbanih i ruralnih cjelina
- područje uz vrijedne i osjetljive ruralne cjeline

3.4.1.4. Prirodni krajobraz

Cjelokupni doživljaj određenog prostora, tj. njegov krajobraz, određen je osnovnim fizičko-geografskim elementima, posebno reljefom, vodama, biljnim pokrovom te ovisi o antropogenim utjecajima.

Gusta vegetacija koja na sjevernoj obali prevladava u vidu makije s mjestimičnom infiltracijom borove šume daje karakter području. S južne strane, međutim, prevladavaju šume presječene obrađenim dolinama.

U krajobraznom smislu područje Općine Blato možemo diferencirati u dvije cjeline:

- obalni pojas s morem i zimzelenom vegetacijom i
- unutrašnji dio otoka, sa pretežno zimzelenom vegetacijom i arealima poljoprivrednih površina.

Na području Općine Blato u Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije određen je kao osobito vrijedan predjel – prirodni krajobraz akvatorij Općine Blato, tj. cijeli potez uz južnu obalu Općine, te dio akvatorija od granice sa općinom Vela Luka do uvale Črnja.

Krajobraz obalnog pojasa s morem i pripadajućim otočićima s južne strane, taj je koji stvara prve dojmove o razmatranom području. Osnovne odlike prirodnog krajobraza obalnog pojasa ogledaju se u prvom redu u obali kao mjestu dodira dva prirodno kontrastna elementa. Obala je stjenovita, razvedena, s brojnim uvalicama, hridima, pa je sama po sebi atraktivna. Uz sam obalni rub raste tipična mediteranska vegetacija gdje dominira česvina (*Quercus ilex*), makija i ostali degradacijski oblici makije, kako zbog njihove tipičnosti za ovo područje, tako i zbog njihove važnosti za očuvanje tla. Alepski bor (*Pinus halepensis*) raste samoniklo samo unutar makije na većim i manjim površinama, pinj (*Pinus pinea*) je manje zastupljen i to pojedinačno u zajednici s alepskim borom.

Zbog sve intenzivnijeg, a najčešće nekontroliranog djelovanja čovjeka, krajobraza u prirodnom obliku je sve manje. Posebno se naglašava pojava koja se očituje kroz neplansku izgradnju objekata. Sasvim je razumljivo da pod djelovanjem određenih procesa prirodni krajobraz doživljava promjene i transformaciju u kultivirani krajobraz. Međutim, na ovom području u najvećoj mjeri nije došlo do transformacije prirodnog u kultivirani krajobraz, već je došlo do devastacije prirodnog krajobraza.

Za krajobraz u unutrašnjem dijelu otoka može se kazati da je u najvećoj mjeri zadržao prirodne osobine, koje obilježava brdoviti reljef obrastao mediteranskom i submediteranskom vegetacijom, a ujedno je to područje ispresijecano poljoprivrednim površinama što daje posebnu vrijednost krajobrazu. S fitocenoškog gledišta razlikuju se tri šumsko-vegetacijska područja: zimzeleno, prelazno (mješovito) i listopadno. Alepski bor (*Pinus halepensis*) raste samoniklo samo unutar toplijeg pojasa, tu su tipični oblici česvine, makije i ostali degradacijski oblici makije, kako zbog njihove tipičnosti za ovo područje, tako i zbog njihove važnosti za očuvanje tla. Neobrasle i neplodne površine na ovom području su zastupljene u manjem obimu.

Prirodni krajobraz u znatnoj mjeri je narušen šumskim požarima, koji su na području općine opožarili 2364 ha.

Pored naznačenih negativnih pojava u krajobrazu, Planom se ističu pojedini dijelovi prirodnog krajobraza za koje se može kazati da su osobito vrijedna područja prirodnog krajobraza, koje je potrebno štiti:

- otočići: Trstenik, V. i M. Pržnjak, Zvirinovik, Obljak, Kosor, Stupa, Crklica, Sridnjak, Vrhovnjak i Otočac;
- poluotokt Priščapac;
- poluotok Ratak;
- potez u. Dance - Grščica;
- potez u. Žalić – u. Veli Zaglav;

Za istaknuti su pozicije sa kojih se pruža izuzetan pogled za potpuniji doživljaj otočkog pejzaža, i to: Vela strana, Solvnik, V. i M. Učjak.

U cilju očuvanja vrijednosti krajobraza, kako ekoloških, tako i doživljajnih, prirodni krajobraz je potrebno sačuvati od prenamjene i unaprjeđivati njegove prirodne vrijednosti i posebnosti (pošumljavanjem, rekultivacijom i sl.).

3.4.1.5. Kultivirani krajobraz

Kako je već navedeno, zbog antropoloških utjecaja, opća je pojava transformacije prirodnog u kultivirani krajobraz. Radi se o područjima koja pokazuju značajke prirodnog krajobraza, ali je modificiran antropogenim utjecajem s karakterističnim načinom korištenja. U zapadnom dijelu otoka Korčule (blatsko područje) dominiraju velika obrađena polja oko kojih se suhoziđem izmjenjuju ograđene padine humaka i brda sa gustim borovim šumama.

Kultiviranim krajobrazom na području Blata smatraju se:

- osobito vrijednija obrađena tla zasađena vinogradima i voćkama s uređenim poljskim komunikacijama, ogradama i poljskim kućicama kao Blatsko polje Veliko i Malo, Krtinja Velika i Mala, te Kapija Velika i Mala;
- izuzetno oblikovan suhozid ispod Vele strane poviše Blata;
- terasasto obrađena tla na sjevernoj obali u predjelu Hrastovice, Gnjlanski rat, na potezu Bristva – Prigradica, Zahumlje;
- naselja s okolnim obrađenim poljoprivrednim površinama: Potirna zajedno s okolnim prostorom, obradivim tlom, ozelenjenim površinama čine jedinstveni kultivirani krajobraz u kršu i ambijentalne cjeline;
- vrijedna obradiva polja u središtu Općine, s uređenim poljskim komunikacijama, ogradama i poljskim kućicama kao polje Zvirinovica, Brščanovica, Donji lov, Morkan, Sitnica, Potirana i druge manje oaze poljoprivrednih površina.

Naznačeni kultivirani krajobraz obuhvaća površinu 787 ha. Radi očuvanja vrijednosti i autentičnosti krajobraza, planiranim zahvatima u prostoru treba što manje mijenjati krajobraz kako bi se očuvale lokalne posebnosti, ovo se posebno odnosi na eventualni prolaz infrastrukturnih koridora područjem kultiviranog krajobraza. Također kod izgradnje objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje potrebno je voditi računa o očuvanju krajobraza. Zahvate u prostoru kao interpolacije, rekonstrukcije i dogradnje stambenih građevina i izgradnja pomoćnih i gospodarskih građevina u naseljima u središtu i njihovom neposrednom okolišu provoditi na način da se uklupe u krajobraz.

Radi očuvanja identiteta prostora kod intervencija u prostoru, pažnju treba usmjeriti prema slici naselja i kultiviranog krajolika. Planom su građevinska područja malih naselja definirana

na način da se očuvaju morfološke i strukturne značajke graditeljske baštine, te da se očuva tradicijski izgled sela.

3.4.1.6. Oblikovno vrijedno područje urbanih i ruralnih cjelina

Posebna ograničenja utvrđena su za korištenje i uređivanje prostora oblikovno vrijednog područja urbane cjeline Blata i Prigradice.

Oblikovno vrijedne cjeline obuhvaćaju zaštićenu urbanu cjelinu naselja Blato koja imaju spomeničku ili ambijentalnu vrijednosti. Radi se o tipičnom otočkom naselju u unutrašnjosti, smještenom u predjelu Blatskog polja između Velog i Malog Učijaka na sjeveru i Vele strane na jugu. Naselje karakterizira gusta izgradnja, uske ulice i objekti građeni u mediteranskom stilu od tradicionalnih materijala, s većim brojem pojedinačnih spomenika graditeljske baštine.

Prigradica je tipično primorsko mjesto na sjevernoj obali otoka Korčule s gustom izgradnjom zgrada na samoj obali u mediteranskom stilu.

Ograničena korištenja ovog prostora odnose se na mogućnosti novih građevinskih intervencija, na način da je zahvate u prostoru potrebno provoditi pažljivo kako se ne bi narušile spomeničke i ambijentalne vrijednosti graditeljske cjeline.

Interpolacije, rekonstrukcije i dogradnje u urbanističkoj cjelini potrebno je provoditi temeljem detaljne dokumentacije prostornog uređenja uz suglasnost nadležne ustanove za zaštitu spomenika kulture.

3.4.1.6.1 Područje uz vrijednu urbanističku cjelinu Blata

Predstavlja područje koje se nalazi kontaktno uz izuzetno vrijednu urbanističku cjelinu Blata. Zahvate u kontaktnom području urbanističke cjeline provoditi na način da se ne naruši arhitektonski sklad sa zaštićenom urbanističkom cjelinom.

Planom se predviđa donošenje Urbanističkog plana za cjelinu naselja Blato.

U cilju očuvanja krajobraznih značajki primorskog područja, Planom se ograničava daljnje građevinsko zauzimanje osobito vrijednih obradivih površina, slobodne obale, posebno na krajobrazno osjetljivim lokacijama (rtovi, slikovite uvale i sl.). Također radi očuvanja mediteranske fizionomije starih naselja, Planom se propisuju uvjeti i način smještaja novih objekata, te poštivanja lokalne tradicijske arhitekture.

3.4.1.7. Područja posebnih ograničenja u korištenju – tlo, vode, more

3.4.1.7.1 Tlo

Svaki potres iznad VI. stupnja MCS skale po našim propisima smatra se elementarnom nepogodom. Cjelokupno područje otoka Korčula čini potpuno samostalnu seizmotektonsku jedinicu, u kojoj seizmička aktivnost nije izražena. Do sada na području otoka nisu zabilježeni razorni potresi, ali obzirom na činjenicu da cjelokupno područje pripada seizmološkoj zoni VII. stupnja MCS skale, kod građevinskih zahvata, posebno većih, moraju se respektirati potresne sile prilagođavanjem uvjeta građenja.

Pri potresu od VI. stupnja intenziteta sigurne su samo novije (armirano-betonske) građevine, dok bi teža i masovna oštećenja pretrpjele zgrade u starim jezgrama naselja. Stariji dijelovi naselja datiraju iz 15. i 16. stoljeća. To je tipična pučka arhitektura s uskim ulicama, visina građevina 1-2 kata, materijal gradnje je kamen, vapneni malter, s debljinom zidova do 80 cm, pokrov kamene ploče i kupa kanalice.

Ova karakteristika naselja ukazuje na mogućnost većeg rušenja i zakrećenja ulica. Pri ovom intenzitetu potresa dolazi do pucanja cjevovoda i pražnjenja bunara.

Da bi se mogle predvidjeti konkretnije urbanističke mjere zaštite od potresa, potrebno je prethodno izraditi kartu detaljne seizmološke mikrorajonizacije.

Aktivnih **klizišta** na području Blato nema.

Na području Blata prisutne su dvije bujice, bujica Progon dužine 5600 m dosta je aktivna, a većim dijelom nije regulirana, osim uljeva u uvali Istruga, tako da u većem dijelu svoga toka vrši erozijsko djelovanje. Bujica Izmata dužine 1000 m koja izvire u uvalu Izmata, također nije regulirana i erodira zemljište u svom toku.

Erozija zemljišta javlja se na padinama, ali nije toliko izražena.

Na području Općine Blato izvan obalnog područja ustanovljeno je **lovište** u površini 5010 ha.

Navedene površine lovišta obuhvaćaju gotovo sve slobodne površine, izuzev površina oko građevinskih područja naselja i infrastrukture (prometnica). U navedenom kontekstu, poseban problem, tj. ograničenje u korištenju prostora predstavlja režim lova, te je prisutna dilema da li se korištenje prostora treba prilagoditi režimu lovišta ili obratno, tim više što je lovište pretežno u privatnom vlasništvu. Kompromisno rješenje je u tome da lovištem upravlja lokalno lovačko društvo.

3.4.1.7.2 *Vode*

Na području Općine Blato kao u brojnim vapnenačkim i kraškim krajevima nema površinskih tokova, izuzev za jakih kiša kada nastaju bujice od kojih su najznačajnije bujica Progon i bujica Izmata.

Padaline kroz brojne pukotine u vapnencu odlaze u podzemlje.

Voda koja se akumulira u podzemlju Blatskog polja ranije se zadržavala u samom polju, ali je probijanjem tunela do mora regulirana. Voda se danas koristi putem dvadesetak crpnih bunara iz kojih se dobiva oko 30 l/sec, iako bi se uz dodatne zahvate moglo dobiti još toliko.

Na cijelom ostalom području imamo na desetke lokava i prirodnih bunara.

3.4.1.7.3 *Morska obala, obalno more i podmorje*

Morska obala, obalno more i podmorje su prostori od posebnog značenja i predstavljaju temeljni resurs budućeg razvitka. Prostornim planom odredit će se uvjeti i način njihova korištenja, zaštite i očuvanja.

3.4.1.7.3.1 *Morska obala*

Morskom obalom se smatra:

- u morfološkom smislu - pojas kopna koji ide od glavne obalne crte iznad crnog obalnog pojasa do ruba od kojeg počinje rasti vegetacija i čini bijeli obalni rub koji je različite širine;
- u pravnom smislu kako je utvrđeno posebnim propisima (članak 50. Pomorskog zakonika, NN 17/94.).

Uređenje morske obale se razlikuje za dvije kategorije, i to:

- morska obala koja se nalazi u okviru građevinskih područja naselja i turističkih zona, a obuhvaća uređene dijelove obale i one neuređene koji se planiraju urediti, u funkcionalnoj je vezi s namjenom neposrednog građevinskog područja;
- morska obala koja se proteže izvan građevinskih područja naselja i turističkih zona i nije s njima u izravnoj funkcionalnoj vezi. To je i glavnina morske obale, uključujući otočki arhipelag.

3.4.1.7.3.1.1 *Morska obala uz građevinska područja*

Određivanje namjene i uvjeta korištenja morske obale, koja se nalazi u okviru građevinskih područja naselja u većoj ili manjoj mjeri je u zavisnosti od namjene i načina korištenja kontaktnih građevinskih područja.

U uvali Bristva obala je namijenjena potrebama luke otvorene za javni promet lokalnog značenja i luke posebne namjene – industrijska luka i kao takova se može uređivati: rekonstrukcija i održavanje obale, zamjena opreme bez mogućnosti daljnjeg nasipavanja i povećavanja izgrađene obale;

U naselju Prigradica postojeća obala je u funkciji luke otvorene za javni promet i namijenjena je za pristan i privez plovila, kao takova se može obnavljati i rekonstruirati uz mogućnost dogradnje pristana-privezišta na zapadnoj obali do maksimalno 100 m, te izgradnja maritimne zaštite.

U uvali Gršćica postojeća obala je u funkciji luke otvorene za javni promet i namijenjena je za pristan i privez plovila, kao takova se može obnoviti i rekonstruirati uz mogućnost dogradnje pristana-privezišta na zapadnoj obali do maksimalno 30 m;

U uvali Vela Prižba predviđa se uređenje obale za potrebe luke otvorene za javni promet. U uvali Mala Prižba postojeća uređena obala je u funkciji privezišta koje se može obnoviti i rekonstruirati bez daljnje izgradnje obale; U uvalama V. Žukova, Kurija, Nad ogradu, V. i M. Rasoha, Garma, V. Zaglav, Dance, Vela Prižba i Dance dio obale namijenjen je za potrebe privezišta (lokalnog stanovništva). Privezišta će se urediti izgradnjom obalnog ruba sa ili bez «muleta» tako da duljina izgrađene obale u svakom privezištu ne iznosi više od 100 m, dozvoljava se izgradnja vjetrovalne zaštite.

U zahvatu turističkih zona obala se uređuje kao kupalište, s mogućnosti adaptacije obale za pristan plovila montažno-pontonskog tipa, zauzetost obale za pristan i privez polovila može iznositi 5% od ukupne duljine obale u zahvatu turističke zone.

Ostali dijelovi obale u zahvatu građevinskih područja naselja namijenjeni su kupališnim površinama i rekreaciji.

3.4.1.7.3.1.2 *Morska obala izvan građevinskih područja*

Morska obala izvan građevinskih područja predstavlja najduži obalni pojas, a uključuje i otočiće. Obzirom da obala ima posebne vrijednosti, određuje se njena osnovna rekreacijska funkcija u kojoj dominira zaštita i očuvanje prirode i krajobraza uz zadržavanje obale u prirodnom obliku.

Na tom dijelu obale nije dozvoljena izgradnja, niti bilo kakvi zahvati kojima se mogu narušiti obilježja krajolika, osim onih zahvata koji su posebno naznačeni u odredbama Plana.

3.4.1.7.3.2 *Obalno more*

Obalno more i podmorje se koristi u funkciji prometa, gospodarstva (turizma i ribolova), športa i rekreacije. Sve funkcije koje mogu stvoriti određene poremećaje u obalnom akvatoriju su posebno istaknute i uvjetovane zonama izgradnje, kapacitetima, uvjetima korištenja i načinom izgradnje te potrebnim mjerama zaštite prostora.

Obalno more u predjelu hridi Naplovci na sjevernoj strani otoka i na južnoj strani otoka od Stupe do Vrhovnjaka predviđeno je za uzgoj marikultura uz zabranu uzgoja plave ribe, a podobnost lokacije oko Pržnjaka treba istražiti te potom eventualno uvrstiti u prostorni plan.

Obalno more blatskog akvatorija treba zadovoljiti kriterije II. kategorije mora.

3.4.1.7.3.3 Podmorje

Zbog biološke raznolikosti, specifičnih florističko-vegetacijskih i ekoloških svojstava, predstavljaju područja posebnih ograničenja u korištenju, a posebno se odnose se na područja 100 m od obale akvatorija i oko otočića.

Ova područja potrebno je sačuvati od devastacije utjecaja s kopna, znatnih intervencija na obali i promjene stanja.

3.4.1.7.4 Obalno područje mora

Zaštićeno obalno područje (ZOP - određeno Uredom) obuhvaća sve otoke, pojas kopna u širini od 1000 m od obalne crte i pojas mora u širini od 300 m od obalne crte

U ZOP-u će se planiranje i uređenje prostora temeljiti na osnovnim planskim smjernicama:

- očuvati prirodne, kulturne, povijesne i tradicijske vrijednosti obalnog i zaobalnog krajolika,
- osigurati primjenu mjera zaštite okoliša na kopnu i u moru, te osobito resursa pitke vode,
- planirati cjelovito uređenje i zaštitu na osnovi kriterija očuvanja prirodnih vrijednosti i cjelovitosti pojedinih morfoloških cjelina,
- sanirati vrijedna i ugrožena područja prirodne, kulturne i povijesne baštine,
- osigurati slobodan pristup obali i prolaz uz obalu te javni interes u korištenju, osobitog pomorskog dobra,
- očuvati nenaseljene otoke i otočiće s prirodnim i kultiviranim krajolikom prvenstveno u funkciji poljoprivrednih djelatnosti, rekreacijskog korištenja, organiziranog posjećivanja i istraživanja, bez planiranja građevinskih područja,
- očuvati prirodne plaže i šume, te poticati prirodnu obnovu šuma i drugu autohtonu vegetaciju,
- ne planirati nova građevinska područja naselja niti njihovo međusobno povezivanje,
- ograničiti gradnju u neizgrađenom dijelu postojećih građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) uz morsku obalu i ušća vodotoka osim za funkcije neposredno povezane uz more, morsku obalu i vodotoke,
- ograničiti gradnju proizvodnih i energetskih građevina radi zaštite i očuvanja prostornih vrijednosti,
- uvjetovati razvitak prometne i komunalne infrastrukture zaštitom i očuvanjem vrijednosti krajolika,
- planirati građevine stambene, poslovne i druge namjene tako da namjenom, položajem, veličinom i oblikovanjem poštuju zatečene prostorne vrijednosti i obilježja,
- sanirati postojeća napuštena eksploatacijska polja mineralnih sirovina i industrijska područja prvenstveno pejzažnom rekultivacijom ili planiranjem ugostiteljsko-turističke i sportsko-rekreacijske namjene.

3.4.1.7.5 Lučka područja

Luke otvorene za javni promet (županijskog i lokalnog značenja), te dio luke za posebne namjene, marina, športska i ribarska lučice tj. dijelove lučkog akvatorija potrebno je u korištenju prilagoditi temeljnoj namjeni - odvijanje pomorskog prometa u svrhu: javnog pomorskog prijevoza, nautičkog turizma, športskim i ribarskim aktivnostima.

3.4.1.8. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite – uređenje zemljišta

U svrhu uređenja zemljišta i još svrhovitijeg privođenja namjeni poljoprivrednog zemljišta, a u cilju unaprjeđenja poljoprivredne proizvodnje, na područjima osobito vrijednog Blatskog polja provest će se mjere hidromelioracije kojima je cilj izvršiti dreniranje i odvodnju viška vode koja može plaviti polje i osigurati dostatne količine vode u vegetacijskom razdoblju kada nema dovoljnih količina vode.

Također se planom preporuča povodjenje preparcelacije u cilju okrupnjavanja parcela u području Blatskog polja.

Radi sanacije degradiranih i devastiranih površina, u cilju očuvanja i unaprjeđenja krajobraznih vrijednosti prostora na područja Općine Blato preporuča se:

- pošumljavanje
- ozelenjivanje
- oblikovanje zemljišta uz infrastrukturne koridore

Pošumljavati autohtonim vrstama zelenila potrebno je dijelove prirodnog krajobraza koji je pod šumskim nasadima ili se radi o denudiranim terenima opustošenim požarima. Pošumljavanje provoditi na prostorima rekreacijskih šuma radi stvaranja šumskih cjelina, a u istim šumama provoditi šumske radove radi regeneracije šuma i očuvanja njene biološke vitalnosti.

Ozelenjavati je potrebno područja planiranih uređenih zelenih površina, kultiviranog krajobraza, obradivih poljoprivrednih površina. Pod ozelenjavanjem se podrazumijeva sadnja poljoprivrednih kultura (maslina, vinove loze, agruma, južnog voća, vrtnih kultura cvijeća i sl.), te parkovnog zelenila u planiranim uređenim zelenim površinama.

Oblikovanje zemljišta uz infrastrukturne koridore odnosi se na područja infrastrukturnih zahvata. Dosadašnja izgradnja cesta ostavila je velike "rane" na terenu te je u svrhu sprječavanja degradacije krajobraza neophodna sanacija, rekultivacija ili ozelenjavanje zemljišta uz infrastrukturne koridore, ovisno o terenu na kojem se trase protežu.

Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja – sanacija

Danas nije više moguće donijeti zadovoljavajuću odluku o nekom projektu ili razvojnom programu, a da se pri tom ne vodi računa o njegovim posljedicama na okoliš čak i ako su socio-ekonomska i politička gledišta važnija.

Nažalost, u dosadašnjem razvitku nije se pridavala dužna pažnja kompleksnoj zaštiti okoliša pa su mnogi sadržaji smješteni na lokacijama koje nisu pogodne, tj. nisu vrednovane s raznih aspekata zaštite, zaštite podzemnih voda i obalnog mora, i sl.

Brojni skubi na relaciji zauzimanje prostora izgradnjom objekta - zaštita obalnog područja, obalnog mora i krajobraza traže brzu intervenciju u sanaciji ugroženog krajobraza, urbanih i ruralnih cjelina i okoliša.

Osnovni cilj budućeg razvitka je zaštita autohtonih krajobraznih i graditeljskih vrijednosti ovog osebujnog prostora, što ujedno predstavlja i preduvjet gospodarskog i demografskog napretka.

3.4.1.9. Oštećeni prirodni ili kultivirani krajobraz

Prirodni ili kultivirani krajobraz na obalnom području sjeverne i južne obale oštećen je uslijed neprimjerene izgradnje objekta.

Naime, u dosadašnjem korištenju prostora, prilikom brojnih gradnji došlo je do uništavanja zelenila, zaziđivanja i betoniranja obale. Takva izgradnja zbog svoje neprimjernosti, veličine, oblika i položaja prouzrokovala je brojne konflikte u prostoru i izmijenila ukupnu krajobraznu osnovu područja i dovela do degradacije prirodnog i kultiviranog krajolika, a prostor zahvaćen izgradnjom čini urbanistički degeneriranu cjelinu.

Sanacija ovih područja moguća je primjenom slijedećih mjera:

1. **Oplemenjivanje prostora** podrazumijeva uređivanje zelenih zona unutar građevinskog područja uspostavljanjem rastera ulica u naseljima, obaveznim osiguranjem prolaza do mora između svake dvije parcele minimalne širine 3 m i prolaza uz more, minimalne širine 20 m od kopnene linije pomorskog dobra, te gradnju neophodne komunalne infrastrukture (sustav odvodnje s pročišćavanjem otpadnih voda, cestovna mreža za kolni i pješački promet, javna parkirališta, vodoopskrba, elektroenergetika, sustav veza i drugo).
2. **Mjere preoblikovanja** podrazumijevaju obavezu usklađivanja postojećih objekata s ambijentom naselja i unaprjeđivanje slike naselja u prihvatljiv krajolik. Preoblikovanje podrazumijeva usklađivanje horizontalnog i vertikalnog gabarita objekata s odredbama ovog plana, osiguranje propisne udaljenosti građevinske linije od regulacijskog pravca, upotreba svijetlih tonova u obradi pročelja, gradnju krovništa propisnog nagiba krovniha ploha i bez istaka strehe, položaj sljemena paralelno sa slojnicama terena i dr. Mjerama preoblikovanja je potrebno osigurati jedinstvenu obradu ogradna na potezu ulice u pogledu materijala (kamen), visine i oblika.

Gradnja novih zgrada u neizgrađenim dijelovima građevnog područja površine veće od 5000 m² dozvoljava se temeljem odredbi za provođenje Urbanističkih planova uređenja, a u svemu sukladno Uredbi o zaštiti zaštićenog obalnog područja mora .

3.4.1.10. Oštećene cjeline naselja

Oštećene cjeline naselja odnose se na:

- zaštićenu urbanističku cjelinu naselja Blato,
- vrijedne graditeljske cjeline Prigradice i Gršćice, kompaktne naizgled sačuvane cjeline, a stvarno s velikim brojem devastacija. Pregrađene zgrade izgledom i načinom obnove ne odgovaraju obilježjima zatečenog povijesnog ambijenta.

Ova područja je potrebno preoblikovati i rekonstruirati tj. dovršiti na način da se oblikovanjem obnovljenih zgrada unaprijedi vizualni doživljaj, ozeleniti, eventualno ukloniti neke zgrade u cilju omogućavanja opremanja naselja pristupnim cestama i infrastrukturom.

Trajna rekonstrukcija treba postati temeljna zadaća revitalizacije zaštićene povijesne jezgre Blata te naselja Prigradica i Gršćica kao i njihova kontaktnog područja uključivo rekultivaciju zelenila.

U ovim područjima moguća je interpolacija i izgradnja novih zgrada. Nužno je osigurati prostore za izgradnju prometne mreže i komunalne infrastrukture. Kod uređenja ovih zona treba osigurati prostore za javna parkirališta i uređenje zelenih površina, te površina za šport i rekreaciju.

Sanacija, uređenje i novo građenje na ovim lokalitetima detaljnije će odrediti UPU.

Od ostalih posebnih mjera uređenja i zaštite, Planom se određuje:

- Rekultivacija opožarenog područja uklanjanjem izgorjenih biljaka te sadnju novih šumskih sastojina.
- Sanacija ugroženog morskog okoliša u priobalju uslijed neizgrađenih sustava odvodnje - prioritonom izgradnjom sustava odvodnje.
- Zaštitom podzemnih voda kroz sanaciju površinskih zagađivača.
- Sanacija «divljeg» odlagališta Stinica.

3.4.1.11. Područja i dijelovi ugroženog okoliša

Područja ugroženog okoliša odnose se na poljoprivredno i šumsko zemljište, prirodne medije, tlo, more i u manjoj mjeri zrak.

Poljoprivredno zemljište u najvećoj mjeri je ugroženo nekontroliranom i nestručnom upotrebom pesticida.

Sanacija takovog stanja moguća je kontroliranom i stručnom upotrebom samo neophodnih sredstava u poljoprivredi.

Šume i šumsko zemljište te ostalo poljoprivredno zemljište ugroženo je zbog opožarenosti. Na području Općine Blato opožareno je 2348 ha površina.

Sanaciju ovog prostora provesti pošumljavanjem autohtonim vrstama vegetacije.

Zagađenje *tla* je u manjoj mjeri prisutno uz prometnice. Od ulja, istaloženih produkata izgaranja i trošenja automobilskih guma (kadmij i drugi teški metali) naročito su ugrožene poljoprivredne površine uz prometnicu (manja polja i okućnice).

Radi adekvatne zaštite potrebno je održavanje ivičnjaka uz cestu i cestovne drenaže.

Obalno more

Na području Općine, bolje reći akvatorijalnom dijelu, zbog izgradnje stambenih i turističkih građevina i drugih sadržaja uz neriješen i neadekvatno riješen način odvodnje, ugroženo je obalno more od onečišćavanja, stoga je neophodna sanacija radi zaustavljanja daljnjeg onečišćavanja.

Sanaciju provesti dovršenjem izgradnje sustava kanalizacije sa prečišćavanjem, do tog perioda postojeće izljeve i "crne jame" preurediti u vodonepropusne septičke jame.

Problem krutog otpada djelomično je riješen organizacijom sakupljanja i odvođenja otpada na odlagalište "Sitnica" na područja Općine. Reciklaže otpada u primarnom izvoru nema. Prisutni su neorganizirani, ilegalni i "divlji" deponiji na širem prostoru.

Postojeće odlagalište treba napustiti i prostor sanirati povratkom u prvobitno stanje, nasipanjem zemlje i ozelenjavanjem.

Uz osiguranje sanitarno-tehnički prihvatljivog načina sakupljanja otpada uz reciklažu u primarnom izvoru, potrebno je osigurati sanitarni deponij.

Sanitarni deponij potrebno je riješiti na razini otoka Korčule.

Zagađenja zraka na području Općine Blato nema, osim uz najfrekventnije prometnice, poglavito u naseljenim dijelovima gdje dolazi do koncentracije prometa. Također područje nije ugroženo bukom.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav

Cjeloviti prometni sustav čine međusobno povezani prometni podsustavi spregnuti u jedinstvenu funkciju pružanja prometnih usluga. Prometni podsustavi cestovnog, pomorskog, željezničkog, zračnog i telekomunikacijskog prometa oslanjaju se na logističku podršku koju omogućavaju terminali za putnički i teretni promet (često kombinirano za dva i više prometna podsustava), a organizacijski na javna poduzeća, prijevoznike, otpremnike i agencije.

3.5.1.1. Cestovni promet

Položaj Općine Blato u prometnom sustavu pripadajuće Županije determiniran je svojim položajem u središnjem dijelom otoka Korčule koji se nalazi na dužobalnom prometnom koridoru.

3.5.1.1.1 Planirani sustav javnih cesta

Obzirom na očekivani društveni i gospodarski razvoj, u većoj će mjeri porasti i zahtjevi koji se postavljaju pred javni cestovni promet u smislu broja i gustoće linija, prijevoznog kapaciteta i nivoa usluga.

Primarni pravac cestovne komunikaciji bit će Blato – Vela Luka, područje koje čini neposredno povezano urbano područje s Blatom, te kojim dijeli mnoge središnje funkcije. Preko Vele Luke Blato je povezano s regionalnim središtem Splitom.

Drugi primarni pravac cestovne komunikacije biti će Blato – Korčula. Preko Korčule Blato je povezano sa županijskim središtem Dubrovnikom i na državni cestovni sustav.

Sekundarni pravci cestovnog povezivanja su lokalnog karaktera s južnom i sjevernom obalom.

Sustav javnog cestovnog prometa ponajprije mora udovoljiti funkciji kvalitetnog povezivanja Blata s gravitirajućim središtima i potrebama lokalnog prijevoza.

Planirana mreža javnih cesta razvrstana je sukladno današnjem stanju i očekivanom položaju određenih cesta u budućem sustavu. Kako je razvrstavanje javnih cesta u nadležnosti Ministarstva, moguće su izmjene u skladu s dinamikom realizacije cestovne mreže i trenutne uloge pojedinih cesta u sustavu.

Za potrebe odvijanja cestovnog prometa, mrežu cestovnih prometnica treba zasnivati na slijedećim principima:

- poštivanje postojećih trasa cesta;
- izbjegavanje narušavanja pejzažnih vrijednosti područja;
- maksimalno očuvanje vrijednih poljoprivrednih površina;
- dislociranje tranzitnog prometa iz naselja putem obilaznica;
- ukidanje kolnog prometa preko najužeg obalnog pojasa (rive) unutar naselja gdje je to moguće;

Okosnicu budućeg javnog cestovnog prometnog sustava s planiranim zahvatima čine:

a) državne ceste

- postojeća cesta D 118 Vela Luka – Smokvica - Korčula (ukupne dužine 48.1 km) na području Općine Blato proteže se od obilaznice do granice s Općinom Vela Luka u dužini od **8,8** km. Stanje ove prometnice na području Općine je zadovoljavajuće (ima izvedenu obilaznicu naselja Blato).

Ukupna dužina državnih cesta na području Općine 8,8 km.

b) županijske ceste

- ŽC 6222 od D 118 – Blato – D 118 dužine 3,8 km;
- ŽC 6223 od Blato (ŽC 6222) – Prižba – Brna – Smokvica (D 118) ukupne dužine 18,9 km od toga je na području Općine Blato 12,3 km;

Ukupna dužina županijskih cesta na području Općine **16,1** km.

c) lokalne ceste

- LC 69016 Vela Luka (ŽC 6221) – Blato (ŽC 6222) ukupne dužine 8,9 km od toga na području Općine 5,6 km;
- LC 69017 Tri luke – Potirna – L 69016 dužine 5,4 km;
- LC 69018 D 118 – Bristva – Prigradica – Blato (ŽC 6222) dužine 11,8 km ;
- LC 69019 Prigradica (L 69018) – Lovornik dužine 3,8 km;
- LC 69020 Blato (ŽC 6222) – Smokvica (ŽC 6223) ukupne dužine 7,4 km .

Ukupna dužina lokalnih cesta na području Općine 34 km .

d) ostale ceste

- LC 69017 – U. Garma 0,9 km,
- LC 69017 – U. V. Zaglav 3,9 km sa tucaničkim zastorom,
- LC 69016 – Karbuni 3,7 km,
- LC 69020 – Morkan – Prižba 7,5 km od toga 4 km sa tucaničkim zastorom,
- LC 69020 – Bršćanovica 1,8 km,
- LC 69020 – Gornji lov 1,9 km,
- LC 69016 – ŽC 6222 1,8 km,
- LC 69018 – U. Spiliška 3,1 km sa tucaničkim zastorom,
- D 118 – Borova 4,8 km sa tucaničkim zastorom
- D 118 – U. Naplovac (LC 69019) 2,2 km,
- Karbuni – Grščica 4,6 km.

Ukupna dužina ostalih cesta na području Općine 26,7 km od toga 13,2 km sa tucaničkim zastorom (50 %).

Pored izgradnje i rekonstrukcija državnih, županijskih i lokalnih cesta planira se izgradnja, rekonstrukcija i uređenje spojnih cesta, ulica, mjesnih putova, gospodarskih i protupožarnih prometnica.

Planira se uređenje/rekonstrukcija kritičnih dionica trase državnih i županijskih cesta.

Planom se određuju koridori u istraživanju za nerazvrstane ceste na dionici od ŽC 6223 (Vinačac) – do ŽC 6223 (Grščica), spoja lokalne ceste LC 69018 Prigradica i županijske ceste ŽC 6222 (dionica od groblja do gospodarske zone M. Krtinja) i nerazvrstane ceste (dionica LC 69017 Potirna do uvale Grdača)

Na mreži cestovnih prometnica, a u odnosu na ostale vidove prometa, planira se i mreža objekata cestovnog prometa: benzinske postaje, manja autobusna stajališta, parkirališta, servis za održavanje vozila i dr. Uz predviđene benzinske postaje moguće je graditi i druge na lokacijama na kojima neće biti ugrožena sigurnost prometa ili korištenje planiranih susjednih površina te obvezno izvan zaštitnih zona vodocrpilišta. Benzinska postaja je također moguć sadržaj luka nautičkog turizma.

3.5.1.1.2 Parkirališta

Parkiranje vozila se rješava javnim ili privatnim parkirališnim/garažnim prostorom. Prilikom gradnje novih ili rekonstrukcije postojećih građevina potrebno je osigurati potreban broj parkirališnih/garažnih mjesta (PM) na 100 m² bruto izgrađene površine, ovisno o vrsti i namjeni građevina:

VRSTA GRAĐEVINE	BROJ PARKIRNIH ili GARAŽNIH MJESTA /100 m ² BRP	
stambene zgrade višestambene zgrade	1,5	ako je bruto površina stambene jedinice manja od 100 m ² tada najmanje 1 parkirališno ili garažno mjesto po svakoj stambenoj jedinici u zgradi
Obrazovne i socijalne	1	
Zdravstvene	1	
Uprava	3	
Šport i rekreacija	0,5	
Proizvodno i uslužno zanatstvo	2	
Trgovine	2	
Poslovne zgrade	2	
Turističke smještajne zgrade	3	Za turističke smještajne i ugostiteljske zgrade se obračunava površina osnovnih građevina (bez površine pomoćnih građevina)
Ugostiteljske zgrade (restorani i sl.)	4	
Hoteli (u naselju) i turistička naselja	3	a najmanje 0,5 PGM / krevetu
Izdvojena GP za turističku namjenu	2	A najmanje 1PM/dva ležaja
Industrija i skladišta	0,5	ili 1 PM/ 3 zaposlena,

3.5.1.1.3 Sustav javnog cestovnog prijevoza

Sustav javnog prijevoza, potrebno je dugoročno usmjeravati na način:

- sva važnija naselja Općine Blato povezati sustavom javnog cestovnog prijevoza radi ostvarenja različitih potreba stanovnika,
- javni prijevoz jest funkcija od posebnog društvenog interesa, koju je potrebno posebnim instrumentima i mjerama poticati u daljnjem razvoju.

U sustavu javnog prijevoza otoka primarne autobusne linije uspostavljaju se na relaciji Korčula – Smokvica – Blato – Vela Luka. Broj linija na ovom prijevoznom pravcu kojim se otok Korčula povezuje s ostalim prostorom RH ovisit će o razvoju potreba šireg prostora. Autobusne linije na relaciji Blato – Prižba i Blato - Prigradica zavisit će o lokalnim potrebama, naročito ljeti.

Sustavom javnog prijevoza moguće je povezivanje i drugih naselja unutar Općine Blato, ovisno o lokalnim potrebama stanovništva.

3.5.1.2. Pomorski promet

Planom se predviđaju povremene turističke - izletničke linije. Na području Općine javni linijski brodski prijevoz se ne planira.

Unutarnji plovni put povezuje planirane luke s morskim lukama izvan područja Općine.

Pomorski promet će se odvijati putem morske luke otvorene za javni promet i luka posebne namjene.

a) Morska luka otvorena za javni promet:

- nalazi se u Prigradici, Bristvi, Gršćici i V. Prižbi i to lokalnog gospodarskog značaja. Operativna obala ovih luka namijenjena je za privez turističkih, teretnih i putničkih brodova s tim da nema nijedne redovne brodske ili trajektne linije.

Ostali dijelovi luka koriste se u okviru luke u Prigradici i Grščici kao privezišta domicilnog stanovništva.

b) Morska luka posebne namjene i luke nautičkog turizma

U uvali Bristva izgrađena je morska luka **županijske važnosti** posebne namjene - industrijska luka. Koristi se proizvodnju, prihvata i otpremu roba i sirovina za potrebe pogona tvornice "Radež".

Morska luka nautičkog turizma županijskog značaja s kapacitetom do 200 vezova planirana je u uvali «Lučica», a koju zatvara otočić «Otočac» .

U okviru morskih luka planirati mogućnost uređenja sezonskih graničnih pomorskih prijelaza.

c) Privezišta

Privezišta su planirana u uvalama Črnja Luka, Prigradica, Žukova, Garma, V. i M. Zaglav, Karbuni, Izmeta, Grščica, Dance, M. i V. Prižba i Priščapac.

3.5.1.3. Zračni promet

Odvijanje zračnog prometa za potrebe Općine Blato, planira se putem helidroma smještenog na rubnom dijelu Blatskog polja, a trebao bi biti opremljen i za mogućnost slijetanja noću.

Prometni sustav prikazan je u grafičkom prikazu ovog plana na karti 2.1. Infrastrukturni sustavi - Promet, mj 1:25000.

3.5.1.4. Javne telekomunikacije i pošta

3.5.1.4.1 Javne telekomunikacije

Na području Općine Blato HT-TKC Dubrovnik ima instalirane sljedeće telekomunikacijske objekte:

- RSS Blato – kapaciteta 1280 telefonskih priključaka (uključeno 1080 priključaka), a pokriva telefonske pretplatnike samog mjesta Blata;
- RSS Prižba – kapaciteta 384 telefonska priključka (uključeno 263 priključka), a pokriva telefonske potrebe stanovnika Grščice, Prižbe i Vinačca;
- RSS Prigradica – kapaciteta 256 telefonskih priključaka (uključeno 183 priključka), a pokriva telefonske potrebe stanovnika Prigradice, Kurije, Popovog Ratka, Naplovca, Žukove i Blaca;
- RSS Potirna – kapaciteta 256 telefonskih priključaka (u izgradnji), a pokriva telefonske potrebe stanovnika Potirne, Garme, Nove, Slatine, Triporti, Brnistrove, Karbuna i Zaglava;
- RR postaja Blato – prihvaća sve spojne vodove prema nadređenoj centrali AXE 10 Korčula, spojni vodovi su digitalni, a mediji prijenosa su svjetlovodni kabeli i radiorelejni uređaji;
- postaja mobilne telefonije Blato.

Centrale na području općine su svjetlovodnim i radio-vezama spojene na lokalnu centralu AXE 10 Korčula. Telefonska mreža izvedena je podzemno, osim u samom naselju Blato gdje je potrebno rekonstruirati i proširiti mjesnu telefonsku mrežu. Rekonstrukciju je potrebno napraviti na način da se zračni priključci zamijene podzemnim, a proširenje je potrebno izvršiti prema svim područjima gdje je nedovoljan kapacitet.

Na području Općine ukupno su instalirane 23 telefonske govornice, te 2176 telefonskih priključaka, od toga ih je uključeno 1526 (70,1 %).

Povećanje TK usluga, kapacitet komutacije i prijenosa pratiti će povećanje potreba.

Realizacijom turističkih zona telefonski priključci osigurat će se iz postojećih RSS-ova ili izgradnjom novih RSM-ova.

Koncesionari na području mobilnih telekomunikacijskih mreža za svoje potrebe izrađuju infrastrukturu pokretnih telekomunikacijskih mreža. Izgradnja takvih objekata ulazi u red građevina od državne važnosti, jer prema Zakonu i Pravilniku o javnim telekomunikacijama u pokretnoj mreži, područje pokrivanja mreže mora sadržavati sva županijska središta, gradove i naselja, kao i važnije cestovne i željezničke prometnice te važnije plovne putove na unutrašnjim vodama i teritorijalno moru Republike Hrvatske. Zbog potrebe izgradnje i nadogradnje infrastrukture pokretnih telekomunikacijskih mreža, grade se objekti i takva telekomunikacijska infrastruktura na dotičnom području, uz poštivanje uvjeta građenja koji su zakonom propisani za takve vrste građevina i u skladu sa zakonskim propisima.

Kako bi se poboljšala pokrivenost mobilne mreže na južnim dijelovima Općine Blato (Prižba, Gršćica i Karbuni) potrebno postaviti nove postaje mobilnih telekomunikacija na više mjesta pri čemu je poželjno objedinjavanje lokacija antenskih uređaja.

Na području uzvisine Vela strana iznad Blata postavljen je pretvarač HRT-a (na 220 m.n.m.). Uređaji su snage 3 x 10 W TV i 15 W FM.

Ostale usluge su zastupljene kao usluge nižih telekomunikacijskih razina kao: razne automatske telefonske veze, zakup analognih i digitalnih prijenosnih veza po fizičkim vodovima, HPT Internet i dr.

3.5.1.4.2 Pošta

U planskom razdoblju očekuje se osuvremenjivanje sustava pošte, uređenje poštanskog središta koje će sadržavati sve pripadajuće stručne službe.

Na području Općine nalaze se dvije jedinice poštanske mreže. U Blatu se nalazi jedna jedinica poštanske mreže, a u planskom razdoblju planira se prijelaz u poštanski centar. U Prižbi je sezonska jedinica poštanske mreže (otvorena za korisnike samo u ljetnim mjesecima) koja je bez dostavne službe. Planom se predviđa još jedna jedinica poštanske mreže u Prigradici.

Realizacijom turističkih zona, u okviru njih, razvit će se ogranci jedinica poštanske mreže.

3.5.1.5. Energetski sustav

Plan razvitka sustava elektroopskrbe na području Općine Blato temelji se na:

- konceptu razvitka u prostoru
- globalnim trendovima elektroopkrbnog razvitka
- prostornom razmještanju konzuma električne energije
- generalnoj koncepciji dugoročnog razvitka sustava elektroopskrbe na obali
- prostornim i ekološkim aspektima zaštite okoliša.

Na temelju projekcije broja korisnika i prostornog rasporeda konzuma, Planom se utvrđuje globalna mreža elektroopkrbnog sustava Općine Blato. Prostorna raspodjela konzuma predstavlja energetsku osnovu planiranog sustava elektroopskrbe.

Sustav opskrbe električnom energijom na području Općine Blato obuhvaća prijenosna i transformatorska postrojenja.

Na području Općine Blato na u prijenosnom sustavu Planom su naznačeni slijedeći objekti:

DV 110 kV koji ide sredinom otoka od Korčule do TS "Blato" 110/35 kV i odatle nastavlja preko Općine V. Luka do u. Prapatna odatle podmorskim KB prema Hvaru. TS 110 kV "Blato" je osnovni elektroprijenosni objekt koji osigurava stabilnost elektroopskrbe zapadnog dijela otoka.

Na području Općine Blato u distribucijskom sustavu Planom su naznačeni slijedeći objekti: Jedan DV 35 kV iz TS "Blato" 110/35 kV ide prema TS "V. Luka" 35/10 kV za snabdijevanje zapadnog dijela otoka.

Drugim DV 35 kV priključena je postojeća TS "Blato" 35/10 kV na TS "Blato" 110/35 kV. Treći DV 35 kV ide od TS "Blato" 35/10 kV do TS "V. Luka" 35/10 kV tako da se TS "Vela Luka" napaja dvostrano. Za opskrbu Vele Luke izgrađeni 35 kV dalekovod iz TS "Blato" 35/10 koristi se pod 10 kV naponom (do izgradnje TS "Vela Luka").

Četvrti i peti DV 35 kV idu od TS "Blato" 35/10 kV prema Općini Smokvica te prema Korčuli. 35 kV dalekovod Blato – Korčula ne zadovoljava potrebe te ga je zbog dotrajalosti na tom dijelu potrebno zamijeniti novim 35 kV dalekovodom

Kabelom 35 kV od TS "Blato" 35/10 kV snabdijeva se el. energijom južna obala, te se isti kabel nastavlja u more kao podzemni za snabdijevanje Lastova.

TS "Blato" 35/10 kV je starije gradnje i nedovoljnog kapaciteta koja je toliko opterećena da se u slučaju ispada jednog transformatora mora pristupiti redukciji konzuma, te ju je potrebno rekonstruirati i povećati instaliranu snagu.

U distribucijskom sustavu na niskonaponskoj razini 10/0,4 kV Planom je naznačen niz interpoliranih TS 10/0,4 kv sa DV i KB 10 kV kojim se snabdijevaju potrošači.

Daljnja je interpolacija distributivnih TS 10/0,4 kV vršit će se prema rastu električnog konzuma.

Prema projekcijama razvoja stalnog i povremenog stanovanja, razvoja gospodarstva i djelatnosti, daju se globalne procjene potreba za električnom energijom, a prema slijedećim orijentacijskim specifičnim opterećenjima:

- za stanovanje	4 kW / domaćinstvu
- za turističke kapacitete	1 kW/ležaju
- za radne zone (poslovne i proizvodne)	0,04 kW/m ² bruto površine
- za zonu posebne namjene	20 kW/ha
- za športske zone	20 kW/ha

Snabdijevanje krajnjih korisnika električne energije iz distribucijskih TS-a vršit će se mrežom niskog napona nadzemnim i podzemnim vodovima. Proširenje i rekonstrukcija 10 kV i niskonaponske mreže odvijat će se u skladu s potrebama stanovništva, odnosno razvoja gospodarstva na području Općine.

Uz nadzemne, postojeće i planirane dalekovode određuje se širina zaštitnih pojasa:

- DV 110 kV	50 m
- DV 35 kV	30 m
- DV 10(20)35 kV ,	20 m

U zaštitnim pojasevima nadzemnih dalekovoda izuzetno je moguća rekonstrukcija i gradnja objekata uz obveznu prethodnu suglasnost nadležnog tijela elektroprivrede.

Na području Općine Blato je moguće korištenje i drugih, alternativnih izvora energije, kao sunčeve energije, energija vjetra, mora i sl.

Javne telekomunikacije, pošta i elektroenergetika prikazane su u grafičkom prikazu ovog plana na karti 2.3. Infrastrukturni sustavi – Elektroenergetika, pošta i telekomunikacije, karta mj 1:25000

3.5.1.6. Vodnogospodarski sustav

3.5.1.6.1 Vodoopskrba

Potrebne količine

Osiguranje potrebnih količina vode temeljni je preduvjet razvoja područja, posebno razvoja turizma i poljoprivrede.

Potrebna količine vode uzima se na temelju prihvaćenih standarda srednje dnevne potrošnje i projekcije broja potencijalnih korisnika do 2015. g.

Za procjenu potreba za vodom polazi se od prihvaćenih standarda srednje dnevne potrošnje, koja za različite korisnike iznosi:

• stanovnici (stalni + povremeni)	360 l/dan
• turisti	360 l/dan
• dnevni posjetioци	30 l/dan
• sezonski radnici	80 l/dan
• servisi, industrija, usluge i sl.	80 l/dan

• Za potrebe razvoja poljoprivrede uzima se da je za intenzivni uzgoj potrebno cca 4000 m³ za 1 ha nasada, međutim za normalnu proizvodnju dovoljno je i 1000 m³ vode za jedan vegetacijski period. Oborinske vode godišnje izravno padne 7000 m³ na 1 ha poljoprivrednih površina, ali obzirom na vremenski raspored padalina, bez akumuliranja oborinske vode ne mogu se zadovoljiti potrebe za vodom iz oborina.

Općina Blato opskrbljuje se vodom iz vlastitih izvora. Ishodište ovog sustava su bunari u Blatskom polju ukupnog kapaciteta 80 l/sec.

Na vodoopskrbni sustav Blata priključit će se magistralni vodoopskrbni sustav otoka Korčule koji se snabdijeva iz regionalnog cjevovoda Neretva-Pelješac-Korčula-Lastovo. Planirani kapacitet vodovoda je 593,0 l/s, a za otok Korčulu planirano je 173,8 l/s što zadovoljava potrebe otoka za vodom.

Magistralni cjevovod vodi sjevernom stranom otoka preko naselja Babina, Prigradica do Bristve te dalje kroz melioracijski tunel Bristva – Blatsko polje do Blata i dalje do Vele Luke. Kod rta Blaca odvaja se krak magistralnog cjevovoda za otok Lastovo, a na koji će se vezati vodoopskrba naselja susjedne Općine (Smokvica, Brna, Čara i Zavalatica).

U Prigradici je planirana vodosprema.

Od blatskih izvorišta voda se tlači u VS "Veprijak". Od VS i CS "Veprijak" (550 m³ na koti 69,85/72,00 m.n.m.) jedan cjevovod vodi do VS "Blato" (770 m³ na koti 151,80/156,80 m.n.m.) za opskrbu samog naselja, dok drugi vodi do VS "Gršćica I" (400 m³ na koti 80,93/84,93 m.n.m.) i dalje do VS "Brna" u Općini Smokvica. Na cjevovodu koji povezuje VS "Veprijak" i VS "Gršćica I" izgrađene su dvije prekidne komore: PK I (20 m³ na koti 206,75 m.n.m.) i PK II (20 m³ na koti 156,00 m.n.m.). Planirana je i VS "Gršćica II" (500 m³) od koje cjevovod vodi prema Karbunima, uvali V. Zaglav i dalje do magistralnog cjevovoda za Velu Luku s planiranom crpnom postajom i vodospremom.

Za vodozahvate u Blatskom polju potrebno je odrediti zone sanitarne zaštite, odnosno izraditi studiju, te režime korištenja poljoprivrednih površina. Voda iz ovog sustava bi se dijelom koristila i u poljoprivredi ukoliko budu moguća veća crpljenja iz bunara. Izdašnosti vodozahvata u Blatskom polju su slijedeće:

Naziv vodozahvata	Min. izdašnost vodozahvata l/s	Max. izdašnost vodozahvata l/s
VELI STUDENAC	30	50
PRBAKO	4	7
GUGIĆ	3	6
FRANULOVIĆ	1	4

Vodovodni sustav će se realizirati etapno u skladu s razvojem gospodarstva (turizma), odnosno potrebama za vodom na ovom području. Prednost se daje uređenju, korištenju i zaštiti lokalnih vodocrpilišta, te kasnije uvođenju sustava telemetrijskog (daljinskog) upravljanja, **gradnji** magistralnog vodovodnog sustava (prvenstveno kroz tunel za «Bristvu») ϕ 350 mm, dok bi u drugoj etapi trebalo realizirati povećanje kapaciteta i nastaviti sa širenjem vodoopskrbne mreže.

Za vodosnabdijevanje poljodjelstva voda će se osigurati:

- uređenjem postojećih i izgradnjom novih akumulacija za sakupljanje oborinskih voda za akumuliranje rezerve vode iz vodoopskrbnog sustava u mjesecima smanjene potrošnje,
- recirkulacijom pročišćenih otpadnih voda nakon izgradnje sustava odvodnje;

Razvodne opskrbne vodovodne mreže

Na osnovnu transportno-opskrbnu mrežu vežu se mjesne vodoopskrbne mreže i vodoopskrbne mreže turističkih zona na koje se priključuju krajni potrošači. Gdje je to moguće, treba nastojati da mjesne mreže budu prstenaste. Na taj način osigurat će se bolje snabdijevanje potrošača vodom, a također će se osigurati i sigurniji rad protupožarnih hidranata.

3.5.1.6.2 Odvodnja

Dovođenjem vode i razvojem vodoopskrbnog sustava, rješavanje odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda naselja postavlja se kao prioritetan zadatak. Naime, čistoća mora i obale za lokalne prilike i razvojne prednosti jedan je od najznačajnijih čimbenika daljnjeg uspješnog razvitka.

Izgradnja sustava razvođenja vode do svih naselja, potencira izgradnju kanalizacijskih sustava za prikupljanje otpadnih voda, njihovo pročišćavanje i dispoziciju bez štetnih posljedica na okoliš, ponajprije obalno more. Sadašnji način dispozicije otpadnih voda putem upojnih crnih jama je neprihvatljiv, naročito za naselja na obali.

Iznalaženje rješenja sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda počiva na slijedećim odrednicama:

- Obalno more kao jedan od temeljnih resursa i koji zahtjeva osobitu zaštitu, predstavlja krajnji recipijent svih otpadnih voda.
- Propusna vapnenačka građa i postojeći hidrogeološki odnosi ne omogućavaju zadržavanje vode u podzemlju, tako da sve vode s površine relativno brzo dotiču u more. O vremenu tečenja otpadnih voda iz naselja u unutrašnjost do obalnog pojasa ovisi stupanj organske i bakteriološke autopurifikacije ovih voda prije njihova miješanja s obalnim morem.
- Propisima o kategorizaciji voda i obalnog mora određeno je da priobalno more, osim za specifične lokacije, pripada II. kategoriji, što znači da cijelo obalno more pripada toj kategoriji (širina zone "obalnog mora" definirana je površinom mora između linije obale (dubina 0,6 m ispod najniže srednje niske razine mora) i linije 300 m udaljene od linije obale. Ovaj kriterij primijenjen je kod određivanja obalnog mora na drugim lokacijama, a sukladan je praksi u većini pomorskih zemalja.)
- Najveći dio obalnog mora namijenjen je vodenim sportovima, kupanju i rekreaciji i u skladu s rečenim propisom obalno more kategorizacijski spada u II. kategoriju. Također su uvrštene i granične vrijednosti pokazatelja kvalitete mora II. kategorije.

- Hrvatska je potpisnik Barcelonske konvencije o zaštiti Sredozemnog mora od zagađivanja koja sadrži i Protokol o zaštiti Sredozemnog mora od zagađivanja s kopna.
- Propisima o kontroli kvalitete morske vode za kupanje i rekreaciju se definira način izračunavanja te utvrđuju parametri, lokacije i način na koji se prati uzorkovanje za ocjenu kvalitete morskih prostora namijenjenih sportu i rekreaciji.
- U odnosu na propisima utvrđene granične vrijednosti pokazatelja kvalitete, a uz poštivanje odrednica gore spomenutih propisa, kao standarda recipijenta mogu se odrediti osnovne karakteristike tehničkog rješenja dispozicije otpadnih voda uz poznavanje karakteristika otpadnih voda i hidrografskih i oceanografskih prilika mora na lokacijama predviđenim za ispuštanje.
- Karakter otpadnih voda svih naselja je više-manje identičan gradskim otpadnim vodama, odnosno potrošnim i fekalnim otpadnim vodama iz domaćinstva, ugostiteljstva i sl. čiji sastav čine organske i neorganske tvari u vidu suspenzija i mikroorganizama iz probavnog trakta ljudi i životinja koje mogu dovesti do degradiranja mora. Industrijskih otpadnih voda nema.

Kako se kao cilj postavlja osiguranje sanitarne sigurnosti življenja u naseljima te trajno očuvanje i zaštita resursa mora u kontekstu održivog razvoja, temeljem analize stanja, ocjene mogućnosti i koncepcije razvoja i u skladu s navedenim propisima Planom je potrebno utvrditi prihvatljiva rješenja odvodnje.

Ovisno o recipijentu pročišćenih otpadnih voda i ovisno o mogućnosti primjene zakonskih odrednica obzirom na traženi stupanj pročišćavanja i primjenjive sustave odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, područje Općine Blato je glede zaštite voda podijeljeno na područja: more, vodotoci i podzemlje.

Izgradnja sustava razvođenja vode do svih naselja potencira izgradnju kanalizacijskih sustava za prikupljanje otpadnih voda, njihovo pročišćavanje i dispoziciju bez štetnih posljedica na okoliš, ponajprije obalno more. Sadašnji način dispozicije otpadnih voda putem kanalizacijskih sustava s djelomičnim pročišćavanjem i kratkim ispuštima (npr. hotelski objekti u Prižbi) te propusnih sabirnih jama je neprihvatljiv. Izgradnjom kanalizacijskih sustava spriječit će se ispuštanje otpadnih voda u obalno more (poluzatvorene zaljeve) i podzemlje što će poboljšati kakvoću priobalnog mora za razvoj marikulture, kupanje i rekreaciju, te zaštititi sanitarne zone izvorišta u Blatskom polju.

Otpadne vode naselja Blato potrebno je sakupiti jedinstvenim kanalizacijskim sustavom te transportirati glavnim kolektorom kroz izgrađeni hidrotehnički tunel za odvodnju poplavnih voda Blatskog polja do uvale Bristva, gdje bi se zajedno s otpadnim vodama okolnog priobalnog područja pročišćavale te podmorskim ispustom ispuštale u more. Otpadne vode ostalog priobalnog područja također je potrebno prikupiti kanalizacijskim sustavom, pročistiti i dugim podmorskim ispustom ispuštiti u more. Planom su predviđena i varijantna rješenja koja uključuju više zasebnih kanalizacijskih sustava sa uređajima za pročišćavanje i podmorskim ispuštima, a konačno rješenje će ovisiti o ekonomičnosti izvedbe sustava.

Obzirom da je objekt hidrotehničkog tunela Blato objekt Državnog plana obrane od poplava i objekt je od važnosti za Državu, planirano polaganje gravitacijskog kolektora i bilo kakvih drugih instalacija komunalne infrastrukture je moguće samo uz puno poštivanje vodopravnih uvjeta Hrvatskih voda i na način kojim se neće poremetiti propusna moć tunela i održavanje istog.

Planom je naznačeno rješenje kojim se otpadne vode Blata sakupljanju jedinstvenim kanalizacijskim sustavom te transportiraju glavnim kolektorom kroz izgrađeni hidrotehnički tunel za odvodnju poplavnih voda Blatskog polja do uvale Bristva, gdje bi se zajedno s otpadnim vodama okolnog priobalnog područja sjeverne obale pročišćavale u uređaju, a odatle podmorskim ispustom ispuštale u more.

Za područje od Blaca do Lovornika previđa se varijantno rješenje:

- a) spoj na navedeni kanalizacijski sustav ili
- b) zasebni sustav s uređajem i ispustom na rtu Rasohe.

Za južnu obalu previđeno je sakupljanje otpadnih voda od u. Izmeta do rta Vinačac s pročištačem kod Gršćice i ispustom u more.

Za područje od u. Izmeta do u. Garma previđa se varijantno rješenje:

- c) spoj na navedeni kanalizacijski sustav ili
- d) zasebni sustav s uređajem i ispustom na rtu Zaglav.

U konačnoj fazi izgradnje kanalizacijskog sustava moguće je korištenje pročišćenih otpadnih voda u poljoprivredi, odnosno korištenje mulja sa uređaja za pročišćavanje, jer se zahtjeva visok stupanj pročišćavanja. Stupanj pročišćavanja i dužina ispusta ovise o zahtijevanom kvalitetu mora i oceanografskim prilikama.

Otpadne vode raznih industrijskih pogona i servisa potrebno je prethodno na vlastitim uređajima pročistiti do nivoa komunalnih otpadnih voda (predtretman, separator masnoće i sl.) te ih kao takve upustiti u javni kanalizacijski sustav.

Isto tako područje razvijenog turizma mora biti opremljeno:

- hvatačima masti u kuhinjama i
- uređajem za pročišćavanje u praonicama,

a prije priključenja otpadnih voda na javni kanalizacijski sustav.

Za realizaciju kanalizacijskih sustava potrebno je izraditi idejna rješenja (sa varijantama) u skladu s ovim Planom i detaljnom dokumentacijom prostora koja se izrađuje za pojedina područja, kako bi se utvrdila rješenja koja će dati najekonomičnije prostorne dispozicije građevina kanalizacijskog sustava (veličine, položaj i vrsta kolektora, položaj i veličine crpnih stanica, uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kao i položaj i dužinu podmorskog ispusta).

Postojanje septičkih jama moguće je tolerirati samo kraće vremensko razdoblje, do realizacije cjelovitog kanalizacijskog sustava s uređajem za pročišćavanje i podmorskog ispusta. U tom vremenu može se primijeniti rješenje da se za grupe građevina sakupljaju otpadne vode s dispozicijom u trodijelnu vodonepropusnu septičku jamu i odvoženjem u jedan od izgrađenih sustava.

Oborinske vode se uglavnom rigolima i površinskim kanalima odvođe do mjesta na kojima se infiltriraju bez posljedica na okolno zemljište, odnosno u more u naseljima na obali. Dio oborinskih voda (sa krovova kuća i postojećih naplava) i dalje će se skupljati u postojećim privatnim i javnim cisternama naročito za poljoprivredne potrebe. Moguća je i izgradnja posebnih oborinskih kolektora (otvorenih ili zatvorenih) kojima bi se prikupljala voda za potrebe poljoprivrede i spremala u postojećim građevinama ili za to posebno izgrađenim, odnosno u prirodno formiranim lokalnim depresijama - lokvama.

3.5.1.6.3 Uređenje voda i melioracijska odvodnja

Na području Općine Blato ne postoje stalni površinski vodeni tokovi. Za problem zaštite od štetnog djelovanja vode, veliko značenje ima melioracijski sustav Blatsko polje sa odvodnim tunelom u more te bujica Progon:

Melioracijski sustav Blatsko polje površine cca 200 ha odvodnjava se izgrađenim sjevernim i južnim odvodnim kanalom u ukupnoj dužini od 5.610 m (objekti su lokalnog značenja). Evakuacija prikupljenih voda iz polja vrši se odvodnim tunelom dužine 2.240 m koji ih sprovodi u more, na području uvala Bristva (tunel je objekt iz državnog Plana obrane od poplava). Postojeći sustav se redovito i kvalitetno održava.

Bujica Progon većim svojim dijelom nije regulirana. Reguliran je samo uljev bujice u more u uvali Istruga. Planirano je uređenje bujice uz prethodnu izradu potrebne projektne

dokumentacije. Ovo je dosta aktivna bujica na čijem je ušću prisutna izgradnja objekata koju treba uskladiti sa vodopravnim uvjetima.

Osim navedenog, postoji i niz manjih bujica za koje imaju karakter javnog vodnog dobra, odnosno manjih odvodnih kanala s karakterom vodnog dobra

Obzirom da je područje Blatskog polja prirodni spremnik značajnih količina pitke vode, tu su izgrađena 4 vodozahvata (bunara). Industrijski pogoni u Blatu (brodograđevna industrija "Radež", tvornica trikotaže "Trikop"), komunalne otpadne vode i nesanitarni deponij "Sitnica" potencijalni su zagađivači tih podzemnih voda koje se koriste u vodoopskrbi. Stoga, za slivno područje izvorišta potrebno je izraditi hidrogeološku studiju o zonama sanitarne zaštite izvorišta, kojom će se utvrditi zaštitne zone i režimi zaštite. To se ponajprije odnosi na ograničenje gradnje, odnosno adekvatno rješenje odvodnje otpadnih voda Blatskog polja. Podzemne vode kaptirane u Blatskom polju koristiti za navodnjavanje okolnog područja.

Prostornim planom naznačen je sustav navodnjavanja Blatskog polja koji se sastoji od sustava glavnih i pomoćnih cjevovoda.

Vodnogospodarski sustav – vodoopskrba, odvodnja otpadnih voda i uređenje voda prikazani su u grafičkom prikazu ovog plana na karti 2.2. Infrastrukturni sustavi – Vodnogospodarski sustav, mj 1:25000.

3.5.1.7. Ostala rješenja komunalne infrastrukture

3.5.1.7.1 Groblja

U Planu je naznačena lokacija postojećeg groblja

Postojeće groblje zadovoljava potrebe naselja te lokacija eventualnog novog groblja nije određena, a dopušta se mogućnost osnivanja novih groblja ukoliko se za to ukaže potreba.

Izvan građevinskog područja može se predvidjeti prostor za groblja životinja .

3.5.1.7.2 Vatrogasna služba (zaštita od požara)

Vatrogasna služba Općine Blato oslanja se na postojeće vatrogasne postrojbe i Dobrovoljno vatrogasno društvo Blato.

Prostor, oprema vozila i tehnika Dobrovoljnog vatrogasnog društva ne udovoljava potrebama.

Obzirom na stupanj ugroženosti šuma od požara, ovim Planom se utvrđuju sljedeće mjere zaštite od požara:

- Radi praćenja i provedbe preventivnih i operativnih mjera i aktivnosti na zaštiti od požara područje Općine potrebno je podijeliti na požarne sektore.
- Izrada vatroobrambenih prosjeka nezasađenih pojaseva najmanje širine koja je dvostruko veća od prosječne visine vegetacije, vatroobrambene prosjeke načelno izraditi po granicama požarnih sektora kao osnovne, a ostale vatroobrambene prosjeke u zavisnosti o rasporedu vegetacije, reljefu prohodnosti i odnosu prema naseljima i turističkim kompleksima.
- Uzduž državne prometnice izraditi požarne pojaseve i ukloniti makiju od najmanje 20 m sa svake strane, uzduž trase dalekovoda ukloniti makiju i raslinje i permanentno održavati čistoću pojaseva.
- Na mjestima gdje dio naselja i turističkih objekata zadire u šumski kompleks treba osigurati zaštitni pojas širine cca. 50 m.
- Na postojeće turističke kompleks koji su uvučene u borovu šumu, potrebno je postupno borovu šumu u neposrednom kontaktu zamjenjivati manje osjetljivim vrstama vegetacije na požar.
- Kod izgradnje novih turističkih građevine kao kontaktnu vegetaciju zasađivati onu koja je manje osjetljiva na požare.
- Postojeće gospodarske prometnice koje su prohodne za vatrogasna vozila stalno održavati i urediti u skladu sa Pravilima o uvjetima za vatrogasne pristupe, te izraditi nove protiv požarne putove.
- Za vatrogasne pristupe i prometnice koristiti postojeće prometnice, kolnike javnih površina, kolnike pristupnih putova do građevina, ostale gospodarske prometnice, te ostale površine na terenu čija nosivost omogućava prolaz i rad vatrogasnih vozila.
- Radi osiguranja potrebnih količina vode za gašenje požara potrebno je:
 - osigurati korištenje svih objekata i uređaja na kojim se izravno može crpiti voda iz vodoopskrbnog sustava otoka;
 - postaviti protupožarne hidrante na trasi vodovoda u pravilu na svaka 2-3 km jedan hidrant;
 - osigurati korištenje svih privatnih i javnih cisterni, te akumulacija koje je potrebno evidentirati i urediti, te osigurati pristupe.
 - hidrantske mreže u naseljima i turističkim kompleksima za potrebe zaštite od požara treba izraditi u skladu s Pravilnima o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara.
- Radi pravovremenog otkrivanja nastanka požara potrebno je postaviti osmatračnice na uzvisinama sa koje je vizualno pokriven najveći dio područja.

3.6. POSTUPANJE S OTPADOM

Općina Blato na svom području ima neriješen problem konačnog zbrinjavanja, odnosno odlaganja krutog otpada. Sva postojeća odlagališta su privremenog karaktera te ih je potrebno sanirati otvaranjem novog, uređenog odlagališta. Općina nema uređaja za obradu komunalnog otpada.

Sa područja Općine Blato otpad se sakuplja i odvozi na neuređeno odlagalište "Sitnica".

Divljih smetlišta (malih po površini i količini odloženog otpada) ima veliki broj na kojima se otpad odlaže bez ikakvog reda (uglavnom komunalni otpad), a većina se sanira zatrpavanjem u određenim vremenskim razmacima.

Na području Općine Blato se očekuje daljnji porast količine komunalnog i tehnološkog otpada te građevinskog otpada. Procjena porasta komunalnog otpada se temelji na procjeni porasta broja stanovnika i daljnjeg razvoja. Količina komunalnog otpada procjenjuje se na temelju vrijednosti za stalne stanovnike 0,50 – 0,75 kg/st i turiste 0,90 kg/turističkom noćenju

Porast tehnološkog otpada očekuje se u skladu s poboljšanje gospodarske situacije, a time i povećanje proizvodnje tehnološkog otpada. S obzirom na prirodne resurse i tradicionalno bavljenje turizmom, nije za očekivati da će se uvoditi ili proširivati postojeća proizvodnja koja će stvarati otpad drugačijeg sastava od onog sličnog komunalnom otpadu.

Reguliranje cjelokupne problematike postupanja s otpadom odgovarajućim zakonskim propisima ostvarene su osnovne pretpostavke za ispravno i za okoliš prihvatljivo postupanje s otpadom i za učinkovit nadzor. Smanjivanje nastanka otpada i postupanje s otpadom na ekološki prihvatljiv način moguće je postići između ostaloga, jasnim utvrđivanjem prava, obveza i odgovornosti pravnih i fizičkih osoba, poglavito jedinica lokalne samouprave i uprave u postupanju s otpadom.

Nekontroliranim postupanjem s otpadom ugrožava se okoliš. Na temelju Zakona o otpadu za područje Općine Blato potrebno je postupati s otpadom s osnovnim ciljem:

- izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada i smanjivanja opasnih svojstava otpada čiji se nastanak ne može spriječiti,
- sprječavanje nenadziranog postupanja s otpadom,
- iskorištavanje vrijednih svojstava otpada u materijalne i energetske svrhe i njegovo obrađivanje prije odlaganja,
- odlaganje otpada na odlagališta,
- saniranje otpadom onečišćenih površina.

S otpadom se mora postupati na način da se izbjegne :

- opasnost za ljudsko zdravlje, biljni i životinjski svijet,
- onečišćavanje okoliša: voda, zrak, tla, zraka iznad propisanih graničnih vrijednosti,
- nekontrolirano odlaganje i spaljivanje,
- nastajanje eksplozije ili požara,
- stvaranje buke i neugodnih mirisa,
- pojavljivanje i razmnožavanje štetnih životinja i biljaka te razvoj patogenih mikroorganizama.

Prema Zakonu o otpadu Općina Blato u okviru Programa zaštite okoliša osigurava provođenje mjera za postupanje s komunalnim otpadom.

U cilju unaprjeđivanja postupanja s otpadom i s tim u vezi zaštite okoliša, prioritetne je slijedeće:

→ Ustrojavanje učinkovitog, tehnički suvremenog, po okoliš i ljude neškodljivog, estetski prihvatljivog i ekonomski podnošljivog načina sakupljanja, odvoženja i dispozicije komunalnog i drugog otpada koji će pokriti čitavo područje Općine i biti kapacitiran da zadovolji potreba turističke sezone i s mogućnošću izdvojenog sakupljanja otpada na mjestu nastanka.

→ Sanacija sadašnjih odlagališta "divljih" deponija na otoku, pri čemu polaziti od toga da se na području odlagališta uspostavi prijašnje stanje provodeći mjere rekultivacije i sprječavanja utjecaja deponija na okoliš.

→ Dugoročno je potrebno istražiti u cilju iznalaženja optimalne lokacije sanitarnog deponija, koji treba udovoljavati zahtjevima:

- da je smješten na težištu svih producenata otpada;
- da je osigurana prometna povezanost;
- da je površinski dovoljno velik, da osigurava odlaganje za više od 20 godina;
- da na samoj lokaciji ima dosta internog materijala za prekrivanje nerecikliranog i ne-kompaktiranog otpada;
- da je smješten na udaljenosti 300 m od najbližeg naselja;
- da je hidrogeološki prihvatljiv;
- da ne postoji mogućnost doticanja oborinskih voda;
- da je udaljenost od komunalne infrastrukture što manja;
- da je lokacija prihvatljiva sa ekološkog aspekta (zaštita površinskih i podzemnih voda i mora, tla, zraka, flore i faune).

Rješenje lokacije deponija predlaže se na razini otoka Korčule kao zajedničko rješenje.

→ Težiti na uspostavi takvog integralnog koncepta gospodarenja otpadom koji će težiti cilju da se otpad riješi na način da "otpad prestaje biti otpad" reciklažom i potpuno iskorištavanje otpada.

→ U početnoj fazi potrebno je sanirati nesanitarno odlagalište «Sitnicu», kao i ostala divlja odlagališta. Za zatvaranje odlagališta «Sitnica» uvjet je izgradnja novog sanitarnog odlagališta planiranog za cijeli otok Korčulu.

Lokacija «Sitnica» bi se eventualno koristila za privremeno skladištenja korisnog otpada i za odlaganje inertnog otpada.

3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

Prostor je najvrjedniji resurs, ali istovremeno ograničen i vrlo osjetljiv, pa je nužno prioritetno djelovanje na njegovoj zaštiti, sanaciji i unaprjeđenju. U skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske prostorno uređenje se definira kao aktivnost kojom se osiguravaju preduvjeti za učinkovito korištenje, ali i zaštitu prostora sa ciljem ostvarivanja održivog razvoja. U tome se sučeljavaju stručna polazišta i opredjeljenja s različitim investicijskim nakanama podređenim prirodnim materijalnim i tehnološkim uvjetima.

3.7.1.1. Zaštita zraka

Na području Općine Blato, u kojoj je kakvoća zraka prve kategorije potrebno je djelovati preventivno kako se zbog građenja i razvitka područja ne bi prekoračile preporučene vrijednosti kakvoće zraka. Obzirom na planirane sadržaja može sa sigurnošću ustvrditi da nema bojazni o zagađivanju zraka, obzirom da se planom ne predviđaju a niti se preferiraju sadržaji koji bi bili potencijalni zagađivači zraka.

Kako je na temelju kategorizacije područja prema stupnju onečišćenja zraka utvrđeno da je područje Općine Blato spada u I. kategoriju kakvoće zraka, predlažu se slijedeće mjere:

Stanje zaštite zraka ne smije prelaziti preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV). U cilju toga potrebno je djelovati preventivno kako se zbog građenja i razvitka područja ne bi prekoračile preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV).

Redovito praćenje emisija, vođenje registra izvora emisija s podacima o prostornom smještaju, kapacitetu te vrsti i količini emisija na temelju kojih se vodi Katastar emisija na gradskoj i županijskoj razini,

Zabranjuje se proizvodnja tvari koje oštećuju ozonski omotač prema Uredbi o tvarima koje oštećuju ozonski omotač.

3.7.1.2. Zaštita voda i mora

Republika Hrvatska je donijela Zakon o potvrđivanju izmjena konvencije o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja i Protokola o sprječavanju onečišćavanja Sredozemnog mora potapanjem otpadnih i drugih tvari s brodova i zrakoplova (NN 17/98).

Obzirom da je područje Blatskog polja prirodni spremnik značajnih količina pitke vode, tu su izgrađena 4 vodozahvata (bunara). Industrijski pogoni u Blatu (brodograđevna industrija "Radež", tvornica trikotaže "Trikop"), komunalne otpadne vode i nesanitarni deponij "Sitnica" potencijalni su zagađivači tih podzemnih voda koje se koriste u vodoopskrbi. Stoga, za slivno područje izvorišta potrebno je izraditi hidrogeološku studiju o zonama sanitarne zaštite izvorišta, kojom će se utvrditi zaštitne zone i režimi zaštite. To se odnosi na ograničenje gradnje, odnosno adekvatno rješenje odvodnje otpadnih voda Blatskog polja.

Potrebno je uklanjati izvore ili uzroke onečišćavanja podzemnih voda, a naročito u Blatskom polju. Korištenje prostora ograničiti u skladu s Odlukom o zonama sanitarne zaštite.

Prema propisima o standardima kakvoće mora na morskim plažama vrši se redovita kontrola kakvoće mora. Na temelju tih mjerenja može se reći da analizirani uzorci uglavnom ne prelaze utvrđene granične vrijednosti, odnosno da je stanje zadovoljavajuće. Izvori onečišćenja mora s kopna na područjima i uvalama gdje se nalaze su stambeni objekti u kojima nije rješenja odvodnja i nemaju uređaje za pročišćavanje otpadnih voda. Izvori onečišćavanja su najčešće urbanog podrijetla.

Postoji stalna i potencijalna opasnost od onečišćenja mora od pomorskog prometa, premda je količina pomorskog prometa značajno umanjena u odnosu na promet prije 1991.

3.7.1.3. Zaštita mora s kopna

Zaštita mora se ponajprije provodi planiranjem kopnenog i morskog prostora i odvodnje, pročišćavanja i odlaganja otpadnih voda. Nadalje, zaštita mora usmjerava se na očuvanje područja s visokom kakvoćom mora i rehabilitaciju ugroženih područja.

Procijedne oborinske formiraju podzemne vode, koje zajedno sa otpadnim i onečišćenim vodama poniru u podzemlje. Obzirom da obalno područje izgrađuju okršene, propusno karbonatne stijene, procijedne oborinske i onečišćene otpadne vode, kao tekući štetni i opasni otpad relativno brzo dospijevaju u more i onečišćavaju ga. Onečišćenja su opasnija ako dospiju u duboke zaljeve s malom izmjenom mora. Primanje Hrvatske u punopravno članstvo Konvencije o zaštiti Sredozemnog mora od zagađivanja (Barcelonska konvencija) zahtijeva poštivanje Protokola o zaštiti obalnog mora, odnosno aneksa I, II i III Protokola (LBS Protokol).

Obalno more ugroženo je u svim obalnim naseljima iz razloga nepostojanja primjerenog i sanitarno-tehnički prihvatljivog sustava sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda (u svim naseljima otpadne vode disponiraju se i vodopropusne "crne jame"). Stanje je

kritično u naseljima na obali koja ljeti umnogostruče broj korisnika a povećane količine otpadne vode uvelike povećavaju onečišćenje obalnog mora.

U cilju zaštite i očuvanja kvalitete obalnog mora i sprječavanja daljnjih nepovoljnih utjecaja, Planom se predlažu slijedeće mjere:

- Zaštitu obalnog mora osigurati izgradnjom kanalizacijskih sustava u svim priobalnim naseljima uz obavezno mehaničko-biološko pročišćavanje.
- Tehnička rješenja, dana u ovom Planu kroz izradu idejne tehničke dokumentacije prilagoditi lokalnim prilikama i uvjetima konkretnog naselja glede trasa glavnih i ostalih odvodnih kanala, lokacije crpnih stanica i uređaja za pročišćavanja. Detaljno utvrđivanje lokacije, pravca pružanja i dužine podmorskih ispusta odrediti nakon istraživanja hidrodinamičkim, batimetrijskim i oceanografskih prilika.
- U naseljima na moru, prije stavljanja u funkciju mjesnih vodovodnih mreža prethodno je potrebno osigurati sanitarno-tehnički prihvatljiv način skupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda, odnosno izgradnju kanalizacijskog sustava.
- Izgradnji turističkih kapaciteta treba prethoditi rješenje adekvatnog sustava sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda i izvedba dijela kanalizacijskog sustava za one turističke zone za koja se predlaže zajednički kanalizacijski sustav s naseljem.
- Dispoziciju otpadnih voda u naseljima u unutrašnjosti za individualne objekte do izgradnje kanalizacijskih sustava prioritetno rješavati putem vodonepropusnih septičkih jama koje će se prazniti i njihova sadržina će se upuštati u jedan od izgrađenih sustava odvodnje. Za objekte gdje iz tehničkih razloga nije moguće pražnjenje septičkih jama, dispoziciju otpadnih voda riješiti putem trodijelnih septičkih jama čije će se lokacije određivati uz konzultacije sa hidrologom, posebno vodeći računa o odnosima građevina upojnih bunara i vodoopskrbnih građevina u okolini.
- Za detaljno utvrđivanje lokacije mjesta upuštanja u tlo otpadnih voda iz zasebnih kanalizacijskih sustava naselja u unutrašnjosti potrebno je provesti hidrogeološka istraživanja šire lokacije.
- Korištenje obalnog mora Općine Blato ograničava se u smislu da planirani zahvati i aktivnosti moraju udovoljiti zahtjevu za očuvanjem kvalitete mora II. kategorije.
- Na područjima gdje je obalno more već zagađeno iz razloga što je mjesna vodovodna mreža u eksploataciji, a pitanje odvodnje nije riješeno, potrebno je hitnom izgradnjom kanalizacijskog sustava sanirati stanje onečišćenog mora. Do izgradnje mjesne kanalizacije nove korisnike na mjesnu vodovodnu mrežu nije moguće priključivati, a posebno korisnike koji zahtijevaju veću potrošnju vode.

Na temelju zakonske regulative provoditi monitoring stanja kakvoće mora te izraditi planove sanacije ugroženog obalnog mora od zagađenja s kopna npr. plan sanacije ugroženog obalnog dijela.

Zaštita mora od pomorskog prometa i lučkih djelatnosti

Pomorski promet i lučke djelatnosti, uz izvore onečišćenja mora s kopna, predstavljaju stalnu opasnost za morski okoliš. Sustav mjera zaštite mora obuhvaća: izviđanje radi utvrđivanja pojave onečišćenja, sustav obavješćivanja, organizacijsku shemu s definiranim nadležnostima i zadacima sa svrhom sprečavanja i uklanjanja onečišćenja. Planom intervencije kod iznenadnog onečišćenja mora u RH (NN 8/97) utvrđuju se mjere smanjenja šteta u okolišu kod iznenadnih onečišćenja mora s kojim treba biti usklađen Županijski plan intervencija od iznenadnog onečišćenja mora.

3.7.1.4. Zaštita od buke

Buka je zvuk čija razina prekoračuje najviše dopuštene razine koje su posebno propisane s obzirom na vrijeme i mjesto gdje nastaje u sredini u kojoj ljudi rade i borave. Izvorom buke, sukladno Zakonu o buci, smatra se svaki objekt sa sredstvima za rad i transport uređajima, instalacijama, te bučne aktivnosti i drugi objekti i radnje od kojih se širi zvuk, a koji prelazi

dopuštenu razinu. Utjecaji koji djeluju na stvaranje komunalne buke su: promet (cestovni, morski i zračni), buka iz industrijskih pogona i buka uvjetovana turizmom (rad ugostiteljskih objekata - restorana, kafića, disco klubova, rekreacijskih centara i sl.). Na buku izazvanu prometom može se djelovati optimalizacijom prometa. Postojeći industrijski pogoni trebaju raditi sukladno zakonskoj regulativi, tj. ne podizati razinu buke iznad dozvoljene razine. Lociranje novih industrijskih pogona potrebno je planirati izvan naseljenih mjesta na dozvoljenoj udaljenosti od prvog naselja.

Na području Općine Blato razina komunalne buke je zadovoljavajuća. Na razinu buke u Blatu u najvećem dijelu utjecati će turizam i djelatnosti vezane uz turizam. U naselju Blato nedozvoljenu razinu buke, tijekom dana, a poglavito tijekom noći, izazivat će ugostiteljski objekti. Rješenje problema buke, izazvane radom ugostiteljskih objekata je u primjeni zakonskih odredbi za rad turističkih objekata.

Mjere zaštite od buke obuhvaćaju:

- Sprječavanje nastajanja buke na način da se planira gradnja objekta koji mogu predstavljati izvor buke, na mjestima s kojih neće djelovati na sredinu u kojoj ljudi rade i borave.
- Razina buke uvjetovana prometom smanjit će se optimalizacijom utjecaja prometa na okoliš.
- Razina buke uzrokovana radom industrijskih pogona smanjiti će se na način da se industrijski pogoni dislociraju od naseljenog područja i to na dozvoljenu udaljenost od naseljenih mjesta sukladno zakonu.

Razina buke uzrokovana bukom iznad dozvoljenog nivoa radom ugostiteljskih objekata, regulirat će se reguliranjem vremena rada ugostiteljskih objekata sukladno zakonskoj regulativi, primjenom karte buke za određeno područje te inspeksijskim nadzorom.

3.7.1.5. Zaštita tla

Zaštita tla jedno je od ključnih pitanja zaštite okoliša. Tlo kao dio kopnenih ekosustava predstavlja važnu komponentu okoliša i privlači sve veću pozornost iz slijedećih razloga:

1. Pogoršanje ekosustava kao cjeline dovodi do manjeg i većeg oštećenja samog tla, a u ekstremnim slučajevima i do njegovog potpunog uništenja,
2. Tlo je u pravilu neobnovljiv prirodni resurs,
3. Oštećenje i uništavanje tla uzrokuje poremećaje u hidrološkom režimu okoliša. Tlo se pored izloženosti štetnim utjecajima i samo javlja kao činitelj narušavanja okoliša.

Pod degradacijom tla općenito se podrazumijeva: kvarenje ili gubitak na dulje ili kraće vrijeme proizvodne snage tla, onečišćavanje tla, nepovoljne promjene stanja i uloge tla u ekosustavu. Tipologija degradacije tla (OECD 1994.) razlikuje dva tipa procesa degradacije. Jedan tip procesa ima za posljedicu gubitak količine tla a drugi gubitak kakvoće tla. Promjene u kakvoći tla podrazumijevaju smanjenje plodnosti tla ili smanjenje sposobnosti tla za održavanje rasta biljaka prouzrokovane kemijskim, biološkim i fizikalnim promjenama. Osnovni tipovi degradacije tla su: erozija, acidifikacija, promjene humizacije i akumulacija štetnih tvari u tlu.

Erozija je jedna od najopasnijih pojava na širem području Blata, uvjetovana je utjecajem mogućih požara na vegetaciju, koji slabe arhitekturu tala i pogoduju ubrzanom eroziji tla vodom i vjetrom. U manjoj mjeri na eroziju utječu i drugi faktori, kao što su klimatski faktori (oborine, vjetar), vegetacijski pokrov (vegetacija je najvažnije sredstvo zaštite tla) i antropogeni utjecaj.

Acidifikacija tla je značajan ekološki činitelj. Unošenje kiselina u tlo je pojačano u proteklih trideset godina zakiseljavanjem tala, emisijom sumpornog dioksida(SO₂) i dušičnih oksida

(NO_x), uslijed čega dolazi do povećanja koncentracije vodikovih iona u tekućoj fazi tla što je ekološki štetno.

Na području Općine, kao i na cijeloj obali, za analizirana šumska tla (mediteranska smeđa tla) gdje je degradiran vegetacijski pokrov pokazuju pad humusa. Zbog navedenog, potrebno je kontrolirati stanje humizacije ovisno o načinu korištenja tla u poljodjelstvu svakih 5, a u šumarstvu svakih 10 godina. Posljednjih 20-tak godina slabljenje pa i propadanje biljnih zajednica uvjetovano je sve većim unošenjem polutanata u tlo. To je posebno opasno u uvjetima onečišćenog okoliša.

Unos organskih onečišćivača u tlo karakteriziran je primjenom pesticida i biocida. Najvažnija ekološka i zdravstveno ekološka obilježja unosa pesticida u tla predmet su za mnoga istraživanja. S gledišta kontaminacije tla pesticidima najveću opasnost predstavljaju perzistentni herbicidi. Stoga je potrebno sustavno i dugoročno praćenje s unaprijed koncipiranim programom utvrđivanja stanja i količine pesticida u tlu u cijeloj Hrvatskoj pa tako i na istraživanom području. Nedavno je pokrenuta međunarodna suradnja (Bakker, Vries 1996.) sa zadatkom da se postigne jedinstvena upotreba metoda i kriterija za izučavanje kvalitete okoliša glede koncentracije organskih onečišćivača i njihovo uspoređivanje s kiselim depozicijama (SO₂ i dr.).

U okviru praćenja stanja okoliša (monitoringa) potrebno je sustavno mjeriti onečišćenja tala na temelju zakonske regulative a u okviru katastra emisija u okoliš, sukladno zakonskoj regulativi, voditi očevidnike za emisije onečišćavajućih tvari u tlo. Potrebno je smanjiti emisije onečišćavajućih tvari (kontaminaciju teškim plinovima, otpadnim plinovima, komunalnim i industrijskim vodama, radionuklidima i dr.) u tlo, na način da izvori emisija djeluju po standardima zaštite okoliša sukladno zakonskoj regulativi. Unos pesticida u tlo smanjiti te smanjiti globalni proces humizacije tla sukladno zakonskoj regulativi. Opožarene površine čim prije pošumljivati kako bi se smanjio učinak erozije tla. Gradnju urbanih cjelina, industrijskih i drugih objekata, prometnica i sl. planirati na način da se nepovratno izgubi što manje slobodnog tla.

U cilju zaštite tla i sprječavanja onečišćenja nužno je provoditi slijedeće mjere:

- u okviru praćenja stanja okoliša (monitoringa) sustavno mjeriti onečišćenja tala na temelju zakonske regulative.
- u okviru Katastra emisija u okoliš voditi očevidnike za emisije onečišćavajućih tvari u tlo,
- smanjiti emisije onečišćujućih tvari (kontaminaciju teškim plinovima, otpadnim plinovima, komunalnim i industrijskim vodama i dr.) u tlo na način da izvori emisija djeluju po standardima zaštite okoliša,
- smanjiti unos pesticida u tlo te smanjiti globalni proces humizacije tla,
- opožarene površine čim prije pošumljivati kako bi se smanjio učinak erozije tla,
- izgradnju urbanih cjelina, poslovnih objekata, prometnica sl. planirati na način da se nepovratno izgubi što manje tla.

3.7.1.6. Zaštita biološke raznolikosti i krajobraza

Na području Općine Blato nema zaštićenih dijelova prirode temeljem Zakonu o zaštiti prirode, a prirodne vrijednosti prostora štite se općim i posebnim mjerama zaštite i uporabe prostora.

Mjere zaštite biološke raznolikosti i krajobraza su:

- osigurati racionalno korištenje prirodnih dobara bez oštećivanja ili ugrožavanja njenih dijelova i uz što manje narušavanje ravnoteže prirodnih sastavnica;
- zadržati kvalitete prirodnog prostora, čuvati prirodni krajobraz, posebno područje s autohtonom vegetacijom te spriječiti širenje nove izgradnje na ta područja;
- prije zahvata na prirodnim vrijednostima koje bi bile predviđene za zaštitu potrebno je izvršiti potpunu inventarizaciju i valorizaciju staništa u cilju njihova očuvanja.

Prema Zakonu o zaštiti prirode biljni i životinjski svijet, kao posebni dio prirode, ima osobitu zaštitu što, ovisno o stupnju zaštite, utvrđuje nadležno tijelo uprave. Zaštita biljnog i životinjskog svijeta obuhvaća zabranu branja biljaka i njihovih dijelova prema Crvenom popisu biljnih i životinjskih svojti Republike Hrvatske te druge mjere zaštite u skladu s posebnim propisima.

Prilikom planiranja gradnje zelenim površinama u obalnom području, a koje nisu neposredno zaštićene Zakonom o zaštiti prirode, potrebno je prethodno napraviti analizu postojećeg stanja vrijednog zelenila, evidentiranje i vrednovanje te odrediti uvjete građenja.

Mjere zaštite prirode

- zabranjuje se branje biljaka i njihovih dijelova prema Crvenom popisu biljnih i životinjskih svojti Republike Hrvatske i u skladu s posebnim propisima,
- zabranjuje se rastjerivanje, hvatanje, držanje i ubijanje životinjskih svojti prema Crvenom popisu biljnih i životinjskih svojti Republike Hrvatske i u skladu s posebnim propisima,
- korištenje biljnih i životinjskih svojti dozvoljeno je samo za znanstveno-istraživačke svrhe uz prethodno pribavljeno dopuštenje Državne uprave za zaštitu prirode i okoliša,
- na područjima gdje se nalaze visokovrijedne biljne svojte potrebno ih je zaštititi sukladno zakonskoj regulativi te ih uklanjati samo uz suglasnost tijela nadležnog za zaštitu prirode.

Za sve nove graditeljske zahvate ili rekonstrukcije postojećih zakonski sagrađenih građevina u predjelima zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti potrebno je od nadležne službe koja se bavi poslovima zaštite prirode pri Uredu državne uprave u županiji ishoditi posebne uvjete zaštite prirode za građenje i izvođenje radova i zahvata u područjima definiranim čl. 38. st. 2. Zakona o zaštiti prirode.

Mjere očuvanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova

Na području Općine Blato nema posebno zaštićenih dijelova prirode ali je vrlo raznoliko vrstama staništa (mala močvarna staništa, slabo obrasle kopnene površine, travnjaci, šume, more i morska obala, podzemlje).

Na području Općine Blato potrebno je provoditi mjere očuvanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova propisane Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova NN 07/06 i to za:

A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa

- očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju;

- osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa;
- očuvati povoljni sastav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa;
- očuvati raznolikost staništa na vodotocima;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip;
- ne unositi strane (alohitone) vrste i genetski modificirane organizme;
- sprječavati zaraštavanje preostalih malih močvarnih staništa;
- izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja;
- u zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostora za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju.

B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine

- očuvati povoljnu strukturu i konfiguraciju te dopustiti prirodne procese, uključujući eroziju;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip;
- ne unositi strane (alohitone) vrste i genetski modificirane organizme.

C. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare

- gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim stanišnom tipu, uz prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip;
- ne unositi strane (alohitone) vrste i genetski modificirane organizme;
- spriječiti zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.;
- očuvati povoljnu nisku razinu vrijednosti mineralnih tvari u tlima suhih i vlažnih travnjaka;
- očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima cretova, vlažnih travnjaka i zajednica visokih zeleni;
- poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva u otočnim travnjačkim područjima.

E. Šume

- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma;
- prilikom dovršenoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine;
- u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove;
- u gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice;
- u gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modificirane organizme;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip;
- ne unositi strane (alohitone) vrste i genetski modificirane organizme;
- u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama;
- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);
- pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi.

F. More i morska obala

- očuvati povoljna fizikalna i kemijska svojstva morske vode ili ih poboljšati tamo gdje su pogoršana;
- osigurati najmanje sekundarno pročišćavanje gradskih i industrijskih voda koje se ulijevaju u more;
- očuvati povoljnu građu i strukturu morskoga dna, obale, priobalnih područja i riječnih ušća;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip;
- ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- provoditi prikladni sustav upravljanja i nadzora nad balastnim vodama brodova, radi sprječavanja širenja invazivnih stranih vrsta putem balastnih voda;
- spriječiti nepropisnu gradnju na morskoj obali i sanirati nepovoljno stanje gdje god je moguće;
- ne iskorištavati sedimente iz sprudova u priobalju.

H. Podzemlje

- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip;
- ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- očuvati sigovine, živi svijet speleoloških objekata, fosilne, arheološke i druge nalaze;
- ne mijenjati stanišne uvjete u speleološkim objektima, njihovom nadzemlju i neposrednoj blizini;
- sanirati izvore onečišćenja koji ugrožavaju nadzemne i podzemne krške vode;
- sanirati odlagališta otpada na slivnim područjima speleoloških objekata;
- očuvati povoljne uvjete (tama, vlažnost, prozračnost) i mir (bez posjeta i drugih ljudskih utjecaja) u speleološkim objektima;
- očuvati povoljne fizikalne i kemijske uvjete, količinu vode i vodni režim ili ih poboljšati ako su nepovoljni.

3.7.1.7. Izgrađeni i planirani zahvati u prostoru za koje je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš

Na području Općine Blato postupak procjene utjecaja na okoliš potrebno je provesti za planirane zahvate na pomorskom dobru i to za:

- luku posebne namjene - industrijsku luku Bristva i luku nautičkog turizma županijskog značaja «Lučica» s do 200 vezova;
- lokacije uzgajališta morskih organizama (Naplovci, Vrhovnjak-Stupa)
- sustave za pročišćavanje otpadnih voda s podmorskim ispustima kod Gršćice, V. Zaglava i Bristve.

Postupci procjene utjecaja na okoliš provodit će se sukladno propisima i Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije.